พุทธธรรมสถาน อุทยานวัดทางสาย

พุทธธรรมสถาน
อุทยานวัดทางสาย

แผนภูมิอันเอก ของ วิปัสสนาจารย์

ปัญญาวิมุติ

ญาณ ทัส สนะ วิสุทธิ

- ปัจจเวกขณะญาณ
- ผลญาณ
- มรรคญาณ

มหา โสดา บัน

ปฏิ ปทา ญาณ ทัสสนะ วิสุทธิ

- โคตรภูญาณ
- อนุโลมญาณ
- สังขารุเบกขาญาณ
- ปฏิสังขาญาณ
- มุญจิตุกัมยตาญาณ
- นิพพิทาญาณ
- อาทีนวญาณ
- ภยะตูปัฏฐานญาณ
- ภังคญาณ
- อุทยัพพยะญาณ

มัชฌิมะ โสดา บัน

มัคคา มัคคญาณ ทัสสนะ วิสุทธิ

เจโตวิมุติ

อ รูป ฌาน ๔

- เนวสัญญานาสัญญายตนฌาน
- อากิญจัญญายตนฌาน
- วิญญาณัญจายตนฌาน
- อากาสานัญจายตนฌาน

รูป ฌาน ๔

- จตุตถฌาน
- ตติยฌาน
- ทุติยฌาน
- ปฐมฌาน

ฤทธิ์ ๑๐

ปฏิ สัมภิ ทาญาณ๔

อภิญ ญา ๖

วิชชา ๓

มิจฉา สมาธิ

สัมมะสนะญาณ กังขาวิตรณะวิสุทธิ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ อุปจารสมาธิ

จูฬ โสดา บัน

ปัจจยะปริคคหญาณ ทิฏฐิวิสุทธิ ขณิกะสมาธิ

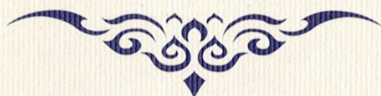
นามรูปปริเฉทญาณ สีลวิสุทธิ จิตตวิสุทธิ ขณิกะสมาธิ

การดำเนินจิตตามหลักอริยะมรรค สมถะ วิปัสสนาญาณ ๑๖

สักการะพระรัตนตรัย

องค์พระพุทธ	ตั้งเด่น	เป็นสง่า
สูงเสียดฟ้า	งามเลิศ	ประเสริฐศรี
เปรียบองค์แทน	สรีระ	พระมุนี
ไว้เป็นที่	สักการะ	พระรัตนตรัย
นั่งประนม	อัญชลี	ที่พระธาตุ
อภิวาท	ก้มลงกราบ	องค์พระใหญ่
เดินทางมา	เพื่อบูชา	พระรัตนตรัย
แสนผ่องใส	ใจศรัทธา	มากกว่าเดิม

"อย่าอยู่อย่างกินบุญเก่า"

การปฏิบัติธรรม สมบูรณ์แบบ

- ✤ รวมกันอยู่กับการดำรงชีพ โดยไม่ต้องแยกกัน
- ✤ ปฏิบัติได้ทุกหน้าที่การงาน
- ✤ ปฏิบัติได้ทุกอิริยาบท-เวลา-สถานที่
- ✤ มีความสุขแท้จริง ตลอดเวลาทุกสถานที่
  ไม่ต้องใช้เงิน-เพิ่มหน้าที่
- ✤ ทำให้เงินเหลือออกมา ใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น
  ไปแก่สังคม
- ✤ สรุปในคำคำเดียวว่า “ธรรมชีวี”
- ✤ เป็นสิ่งที่พระพุทธองค์ทรงเคารพ
  คือ คำว่าธรรม = หน้าที่
  สัจธรรม = หน้าที่ของสัตบุรุษ
- ✤ ใช้ได้กับศาสนา ทุกศาสนา มีการกำจัดความเห็นแก่ตัวเป็น
  ปกติ.

ธรรมคู่ชีวิต ของมนุษย์

✤ ธรรมะทำให้ทำหน้าที่ทุกชนิดโดย
ไม่มีทุกข์ & สำเร็จได้ดี & มีความสุขในขณะทำหน้าที่
ให้ทำ โดย ไม่ยึดถือตัวตน

✤ ให้ทำ โดย ไม่ยึดถือของคู่
ให้ทำ โดย มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์

✤ ไม่ใช่ นั่งเป็นก้อนหินเสียมาก ๆ
ไม่ใช่ ไม่ให้ไม่รับผิดชอบอะไร
ไม่ใช่ ไม่ให้เสวยสุข-สุนทรีย์
ไม่ใช่ ต้องเป็นชีวิตโสด-อยู่ป่า
ไม่ใช่ เว้นการเกี่ยวข้อง, ดูดาย, ใจจืด.

✤ ให้ทำหน้าที่ทุกอย่างเป็นธรรมะหมด
ให้มีความรู้สึกถูกต้องพอใจตลอด
ให้มีสวรรค์ในขณะทำงาน
ให้ยกมือไหว้ตัวเองได้ทุกวัน

คำนำ

เนื่องในโอกาสที่วัดทางสาย ได้จัดให้มีการปฏิบัติธรรมเป็นประจำเป็นงานที่มีประชาชนจากทั่วทิศเดินทางมา เพื่อร่วมบุญกุศลกัน เป็นจำนวนมาก ซึ่งโอกาสเช่นนี้มีได้ ก็เพราะทุกคนยังเชื่อมั่นว่าการสร้างคุณงามความดีไว้ย่อมเป็นมหากุศลอันยิ่ง ที่จะติดตัวตามตนไป ทั้งในภพนี้และภพหน้า จึงพิจารณาหาสิ่งอันควรที่จะนำมาเป็นเครื่องตอบแทน ในน้ำใจอันเปี่ยมล้นไปด้วยความศรัทธาในคุณของพระรัตนตรัยของทุกคน โดยจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้น เพื่อเป็นของฝากอันจะเป็นเครื่องเตือนใจ ให้ระลึกถึงกันได้ด้วยสาระแห่งพระธรรม

อนึ่งหนังสือเล่มนี้ได้รับการรวบรวม จด จำ แต่ง เติม เสริม แก้ ใช้ระยะเวลารวบรวมในระหว่างการศึกษา และปฏิบัติธรรมมากกว่า ๑๒ ปี จึงคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านหนังสือนี้ และอาจเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้มุ่งปฏิบัติธรรมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พระอาจารย์ไมตรี ฐิตปญฺโญ

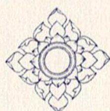
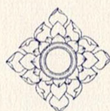
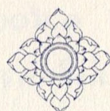
สารบัญ

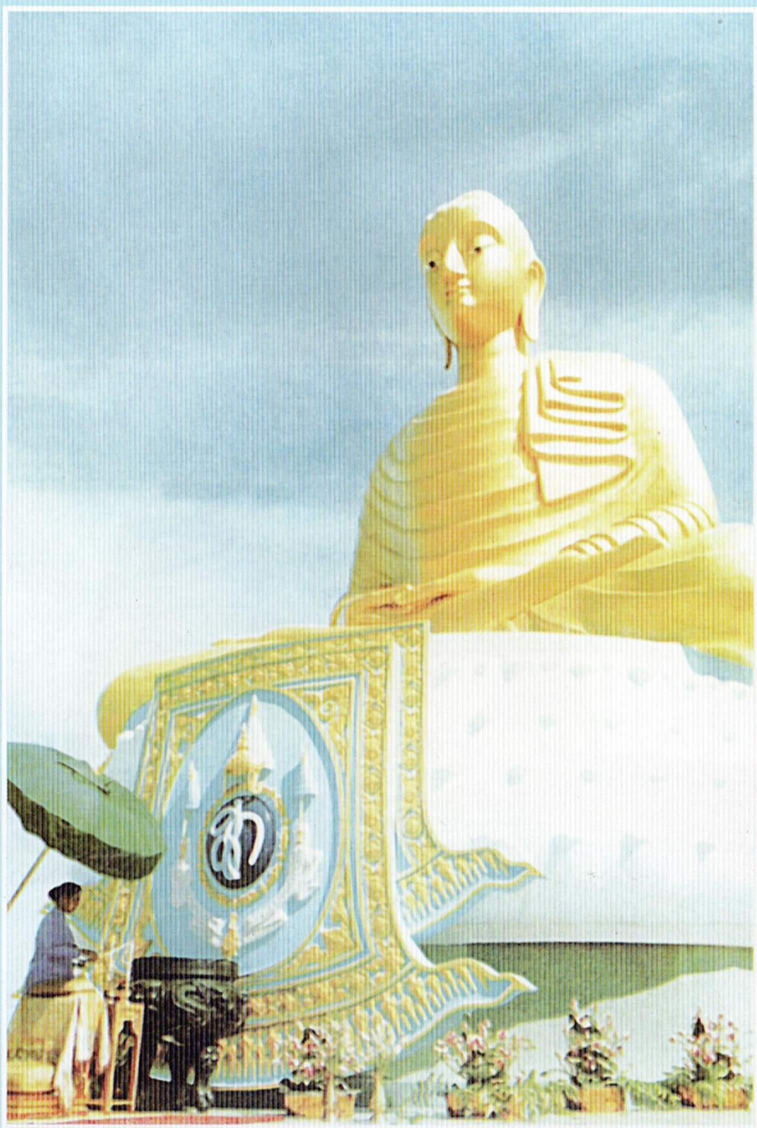

คำกลอน , สุภาษิต , คำคม

สักการะคุณบิดา,มารดา,ครูบาอาจารย์

คำแผ่เมตตา , คำกรวดน้ำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี
ทรงวางศิลาฤกษ์พุทธธรรมสถาน อุทยานวัดทางสาย

พระพุทธกิติสิริชัย

พระพุทธกิติสิริชัย เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่ รูปทรงแบบคันธาราช (ปางตรัสรู้) ลักษณะนั่งขัดสมาธิเพชรบนดอกบัว มีผ้าทิพย์พระนามาภิไธย ส.ก.ประดิษฐานอยู่ด้านหน้า พระพุทธกิติสิริชัย เป็นพระพุทธรูปที่มีความงดงามสมกับพุทธลักษณะเป็นอย่างยิ่ง คณะสงฆ์และพสกนิกรผู้จงรักภักดีสร้างขึ้นเพื่อน้อมเกล้าถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระชนมายุ ๕ รอบ ๖๐ พระชันษา พระพุทธกิติสิริชัย มีหน้าตักกว้าง ๕ วา อันเปรียบได้กับขันธ์ทั้ง ๕ มีความสูงพร้อมฐาน ๙ วา อันเปรียบได้กับ นวโลกุตตรธรรม ๙ คือ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ มีฐานกว้างโดยรอบได้ ๑๖ วา อันเปรียบได้กับโสฬสญาณ คือ ญาณ ๑๖ มีศาลาพัก ๓ หลัง อันเปรียบดังศีล - สมาธิ - ปัญญา มีทางเดินขึ้น ๒ ข้าง อันเปรียบได้กับ สมถะ และวิปัสสนาเป็นทางเดิน พระพุทธกิติสิริชัยได้ทำพิธีสมโภช และบรรจุพระบรมสารีริกธาตุแล้ว เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จเป็นองค์ประธานในการบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พร้อมทั้งทรงวางศิลาฤกษ์พระมหาธาตุเจดีย์ ภักดีประกาศ ปัจจุบันพระพุทธกิติสิริชัย ตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่บนยอดเขาธงชัยเป็นที่สักการะกราบไหว้ของประชาชนโดยทั่วไป

พระพุทธรูปหยกองค์ใหญ่

พระพุทธรูปหยกองค์เป็นพระพุทธรูปที่แกะสลักจากหยกเนื้อดีก้อนเดียวมีน้ำหนัก ๑๑,๐๐๐ กิโล นำมาจากทางภาคเหนือของเมืองมัณฑะเลย์ ประเทศพม่า มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษ คือเป็นพระหยกองค์ใหญ่ที่สวยงามสดุดตาน่ากราบไหว้เป็นอย่างยิ่ง

เนื่องในวโรกาศที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา คณะสงฆ์วัดทางสายและพสกนิกร ผู้จงรักภักดี ได้พร้อมใจกันสร้างพระพุทธรูปหยกองค์ใหญ่นี้ขึ้น เพื่อน้อมเกล้าถวายเป็นพระราชกุศล ปัจจุบันพระพุทธรูปหยกองค์ใหญ่ประดิษฐานอยู่ ณ วิหารด้านทิศเหนือของวัดทางสาย (ด้านล่างชายทะเล) เป็นที่เคารพสักการะของคณะผู้ปฏิบัติธรรมและประชาชนที่มาจากทั่วสารทิศ พระพุทธรูปหยกองค์ใหญ่เป็นสมบัติอันล้ำค่ายิ่งของชาติไทย ที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปอีกหลายพันหลายหมื่นปี จึงขอเชิญสาธุชนเดินทางไปบูชาสักการะองค์พระพุทธรูปหยกองค์ใหญ่นี้ได้ทุกวัน

พระมหาธาตุเจดีย์ ภักดีประกาศ
(นามพระราชทาน)

พระมหาธาตุเจดีย์ ภักดีประกาศ เป็นพระมหาธาตุเจดีย์ขนาดใหญ่ที่มีความสวยงามวิจิตรตระการตาเป็นอย่างยิ่ง คณะสงฆ์และพสกนิกรผู้จงรักภักดีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร่วมใจกันสร้างขึ้นเพื่อน้อมเกล้าถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวโรกาสที่พระองค์ทรงครองราชย์เป็นปีที่ ๕๐ โดยมี นายสวัสดิ์ โชติพานิช (อดีตประธานศาลฎีกา) เป็นประธานโครงการ ได้รับการออกแบบจากนายช่างประจำสำนักพระราชวัง โดย ม.ร.ว.มิตรารุณ เกษมศรี พระมหาธาตุเจดีย์ ภักดีประกาศ เป็นพระมหาธาตุเจดีย์ที่ทรงไว้ซึ่งสถาปัตยกรรมอันยอดเยี่ยมวิจิตรบรรจงเป็นเลิศมีความสูงถึง ๕๐ เมตร กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๕๐ เมตร ตั้งอยู่ในพื้นที่กว่า ๓ ไร่ พระมหาธาตุเจดีย์ ภักดีประกาศ เป็นความภาคภูมิใจของชาวไทยไปอีกนานเท่านาน.

พระตำหนักกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

พระตำหนักกรมหลวงชุมพร

พระตำหนักกรมหลวงชุมพร เป็นที่ตั้งของพระรูปของพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพร เขตอุดมศักดิ์ เริ่มดำเนินก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ นำพระรูปมาประดิษฐานไว้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ทำพิธีสมโภช และเปิดพระตำหนัก เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ พระตำหนักกรมหลวงชุมพร เป็นที่ตั้งแห่งความเคารพเลื่อมใสของชาวทะเล และบุคคลทั่วไปเป็นจำนวนมาก มีผู้ไปกราบไหว้ สักการะ จุดประทัด และถวายดอกไม้เป็นจำนวนมากเป็นประจำ พระรูปกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เคยสร้างเกียรติประวัติฟุ้งขจรไกล งูเหลือมใหญ่ขึ้นพันพระศอบอกเหตุพายุเกย์เมื่อปลายปี พ.ศ.๒๕๓๒ มาแล้วปัจจุบันพระตำหนักกรมหลวงชุมพรเปิดให้ประชาชนเข้าสักการะได้ทุกวัน

ธรรมะเรื่องความวุ่นวาย

ท่านวิปัสสนาจารย์ทุกท่านวันนี้ก็ได้มีโอกาสขึ้นมาพูดสิ่งละอันพันละน้อยสิ่งต่าง ๆ กับบรรดาคณะครูบาอาจารย์ตลอดทั้งพระวิปัสสนาจารย์ทั้งผู้ฟังทั้งหลายก็ขออย่าได้คิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นการเกินสมควรก็ทุกสิ่งทุกอย่างที่มาพูดนี้ขึ้นมาส่วนมากก็จะไม่รู้ตัวมาก่อนทั้งนั้นเป็นสิ่งที่มีเสียงเรียกร้องมา ก็จำเป็นว่าเมื่อเขาเรียกร้องเราจะมาตามที่เขาเรียกร้อง อันนี้การประพฤติปฏิบัติธรรมะ หรือการศึกษาซึ่งผู้พูดได้ประพฤติปฏิบัติมาทุกสิ่งทุกอย่างก็เพียงน้อยนิดถ้าเทียบความรู้กับคณะครูบาอาจารย์บางรูปก็อาจจะเทียบกันไม่ถึงเลย แต่เราอย่านำสิ่งเหล่านั้นมาวัดกันดีกว่า ขอให้เราคิดว่าบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งเรามาพูดมาคุยกันในวันนี้อาจจะได้รับประโยชน์ตามสมควรแก่การสดับรับฟัง และสำหรับธรรมะที่วันนี้จะได้นำมาบรรยายแก่บรรดาพวกเราทั้งหลาย ก็ขอให้คิดว่าเป็นข้อคิดเห็นบางสิ่งบางประการ ซึ่งพระเล็กเด็กน้อยรูปหนึ่งมีความคิดเห็นอย่างนี้หรือว่าในขณะที่การประพฤติปฏิบัติผ่านมาจิตมันคิดไป หรือวาดไปแบบนี้ ได้มาแสดงความคิดเห็นแก่บรรดาท่านพระวิปัสสนาจารย์ทั้งหลายว่าอย่างนี้ควรจะเป็นอย่างนี้หรือไม่ และอย่างนี้ ๆ ควรจะเป็นอย่างนี้ ๆ หรือไม่ สำหรับการตั้งหัวข้อเรื่อง สำหรับวันนี้ก็ขอตั้งหัวข้อคลุม ๆ ไปว่า ความวุ่นวาย คือ ในขณะที่ผู้พูดตั้งแต่บรรพชาอุปสมบทเข้ามาในพระพุทธศาสนาตั้งแต่พรรษาแรกเริ่มเดิมทีขึ้นมานั้น เรียกว่ายังเป็นพระนวกะอยู่เมื่อสมัยก่อนโน้นได้เห็นความชุลมุนวุ่นวายของการประพฤติปฏิบัติธรรมะนั้น

เหมือนอย่างท่านวิปัสสนาจารย์ทุกท่านที่นั่งอยู่นี้ด้านหน้าอาจจะหายสงสัยไปหลายรูปด้วยกัน แต่ถ้าพูดถึงด้านหลังแล้วนี้ไม่ใช่ดูถูกบางรูปบางท่านมาฟังอยู่นี้สามวันเจ็ดวันเข้าไปแล้วออกจากไทรงามก็มาวัดกระโจมทองก็ไปวัดชายนาฟังไปฟังมา ฟังมาฟังไปจับเอาเคล็ดลับไม่ได้ว่าการประพฤติปฏิบัติธรรมที่แท้จริงนั้น สมถะนั้น เขาทำอย่างไรวิปัสสนานั้นเขาทำอย่างไรยิ่งฟังไป ๆ แทนที่จะเกิดความชัดแจ้งขึ้นมาในจิตในใจว่า อื้อ มันต้องเป็นอย่างนั้นว่า อ้อ มันต้องเป็นอย่างนี้ยิ่งฟังไป ๆ ก็ยิ่งเกิดความวุ่นวายขึ้นมาในจิตในใจของตนเอง ยิ่งฟังมากจิตก็ยิ่งฟุ้งซ่านมาก ยิ่งฟังมากก็ยิ่งไม่ได้ผลของการสดับรับฟังอันนี้อาจจะเป็นขึ้นมา สำหรับบางท่านบางรูปหรือบางคนอันนี้มันเป็นเรื่องจริง ซึ่งผู้พูดได้ประสบพบเห็นมาเมื่อสมัยบรรพชาอุปสมบทใหม่ ๆ นั้นได้อ่านหนังสือธรรมะของสวนโมกขพลาราม ซึ่งเจ้าคุณพุทธทาสได้เขียนธรรมะนั้นเป็นอย่างนี้ ธรรมะต้องเป็นอย่างโน้นภาษาคนก็อย่างหนึ่ง ภาษาธรรมก็อย่างหนึ่ง ต่อมาก็ได้เข้าประพฤติปฏิบัติธรรมะกับครูบาอาจารย์บางรูปตามป่าตามเขา ท่านก็ว่าไปอีกอย่างหนึ่ง ต่อมาก็ร่วมกันกับคณะ ผ.ช.ป. เป็นบางครั้งบางคราวท่านก็ได้เทศน์ แสดงธรรมะก็ไปอีกอย่างหนึ่ง ต่อไปได้ไปสัมมนาที่วัดไทรงามติดต่อกันถึงสามปีด้วยกัน ท่านพระเดชพระคุณอาจารย์ใหญ่และคณะศิษย์ก็แสดงธรรมะนั้น รู้สึกว่าไปรูปการณ์อีกอย่างหนึ่งจากนั้นมาได้เดินทางไปอยู่ทางเขตชายแดนติดชายโขงจังหวัดอุบลราชธานีเป็นเวลาหลายปีติดต่อกันมาการแสดงธรรมะก็รู้สึกว่าจะไปอีกแบบหนึ่งเหมือนกันเมื่อเป็นอย่างนี้เข้าเราเอาแต่ฟัง ๆ อย่างนี้เราจะมีความรู้

ความเข้าใจ ซึ่งมันชัดแจ้งแดงแจ๋ขึ้นมาในจิตใจนั้นได้อย่างไร มันก็เกิดความวุ่นวาย อาจารย์ผู้หนึ่งบอกว่าอันนี้มันเป็นสมถะ อันนี้ไม่ใช่วิปัสสนา อาจารย์อีกรูปหนึ่งบอกว่าอันนี้แล้วเป็นวิปัสสนาต้องอาศัยสมถะมาก่อนวิปัสสนามีสมถะเป็นรากฐานเป็นพื้นฐาน ใครจะเจริญวิปัสสนาถ้าไม่เจริญสมถะกัมมัฏฐานมาก่อนนั้นไม่สามารถที่จะเจริญได้เด็ดขาด อันนี้เป็นสิ่งที่แน่นอนท่านก็ว่าอย่างนี้ พอมาอาจารย์อีกรูปหนึ่งบอกว่าไม่จำเป็นสมถะไม่ต้องเจริญเราเจริญวิปัสสนาล้วน ๆ เลยสมถะนั้นเหมือนกับคันธนูที่มันโค้ง ๆ เราเจริญตามคันธนูแล้วนั้นมันโค้งมันถึงที่ช้า เราเจริญวิปัสสนาดีกว่าเหมือนกับสายธนูซึ่งมันตรงอยู่แล้วท่านก็ว่าอย่างนี้สมถะเป็นทางที่คดโค้งวิปัสสนาเป็นทางที่ตรงท่านก็ว่าอย่างนี้ พอไปอาจารย์อีกรูปหนึ่งบอกไม่ได้ต้องฌาณก่อน เมื่อฌาณแล้วต้องยกจิตขึ้นสู่พระไตรลักษณ์ แล้วจึงเจริญวิปัสสนาไป อีกรูปหนึ่งบอกว่าติดฤทธิ์ ติดเดชเกิดนิมิตเป็นพระพุทธรูป สถูป เจดีย์ เห็นป่าไม้ เห็นภูเขา เห็นแม่น้ำเห็นพระพุทธรูป สถูปเจดีย์ อะไรต่าง ๆ ขึ้นมา มีอิทธิฤทธิ์แสดงฤทธิ์อย่างนั้นแสดงฤทธิ์อย่างนี้ แล้วท่านก็ว่าติดสุข เวลาเจริญกัมมัฏฐานอย่างนั้น ก็ว่าอย่างนี้ อย่างนี้ท่านอาจารย์บางรูปสร้างพระพุทธรูปใหญ่โตมโหฬารใหญ่ ๒๐ วา ๓๐ วา ๔๐ วา พระอาจารย์บางรูปสร้างโบสถ์ใหญ่โตราคา ๑๕ ล้าน ๒๐ ล้าน ๑๐๐ ล้าน ท่านก็ว่าไปอย่างโน้น ท่านก็ว่าไปอย่างนี้ ว่าไม่ใช่ทางตรง นั้นมันทางอ้อมของข้าพเจ้านี้สิตรงที่สุด ของคนอื่นนั้นไม่ตรงอะไรอย่างนี้เป็นต้นเรายิ่งฟังไปฟังไปอย่างนี้ผู้พูดนี้ขอกล่าวตรง ๆ ว่า ถ้าเราเอาแต่ฟัง

อย่างเดียวแล้ว ๑๐ ปี ๒๐ ปีให้หลัง ความเข้าใจแจ่มแจ้งจริง ๆ นั้นหาได้ยากหรือว่าเป็นไปได้ยาก ทุกสิ่งทุกอย่างนี้แหละที่เราทำไป ๆ เรายิ่งสดับรับฟังมากเท่าไหร่ ๆ แทนที่จะเกิดปัญญาเป็นสัมมาทิฏฐิก็เกิดความวุ่นวายขึ้นมาในจิตในใจ ยิ่งฟังมากจิตก็ยิ่งวุ่นวายฟุ้งซ่านมาก ที่เป็นอย่างนั้นเพราะอะไร ที่เป็นอย่างนั้นเพราะเราไม่รู้จะเชื่อใครดี เราจะเชื่ออาจารย์รูปไหนดี พระเดชพระคุณอาจารย์ใหญ่หรือ ๆ เราจะเชื่ออาจารย์พะยอม หรือเราจะเชื่อเจ้าคุณพุทธทาส หรือเจ้าคุณปัญญานันทะ เราจะเชื่อใคร เราจะเชื่อสายไหนหรือเราจะไปประพฤติปฏิบัติกับหลวงพ่อฤาษีลิงดำพระมหาวีระถาวโร หรือจะไปญัตติเป็นธรรมยุติไปเลย อย่างนี้เป็นต้น มันเกิดขึ้นมาเป็นลำดับ ๆ ปีแล้วปีเล่า เดือนแล้วเดือนเล่า วันแล้ววันเล่า ชั่วโมงแล้ว ชั่วโมงเล่ายิ่งนั่งกัมมัฏฐานไปแทนที่จะได้ความสงบใจ ยิ่งนั่งไปมันก็คิดฟุ้งซ่านไปตลอดเวลา ทุกชั่วโมง ทุกนาทีเพราะอะไร เพราะความวุ่นวายที่เกิดขึ้นนี้มันเกิดขึ้นมา จากการสดับรับฟังมากเกินไป คือเราฟังจนไม่รู้ว่าจะจับเอาตรงไหนเป็นข้อใหญ่ใจความ เมื่อจิตร้องว่าอ๋อแล้วก็รีบกลับทันทีเลย เราอย่าฟังจนมากเกินไป ใช่แน่ อันนี้ใช่แน่ ๆ แล้วเรากลับไปเลยทีเดียวเมื่อจดเรียบร้อยแล้วหรือเป็นหลักฐานแน่นอนแล้ว แล้วเราก็กลับเลยหลังจากนั้นให้หลังอย่าอยู่กับหมู่คณะเป็นเวลา ๕ เดือนบ้าง ๘ เดือนบ้าง เมื่อไม่อยู่กับหมู่คณะเป็นเวลา ๕ เดือน ๘ เดือน ลองพิสูจน์ทดสอบดูแล้ว เข้าใจแจ่มแจ้งแล้วจึงหวนกลับเข้าหาหมู่คณะใหม่ เพราะเหตุใดผู้พูดนี้จึงว่าอย่างนั้นเพราะว่าการบำเพ็ญบารมีในพุทธศาสนานี้ การบำเพ็ญบารมีต่างกัน

เมื่อการบำเพ็ญบารมีต่างกันความวุ่นวายต่าง ๆ จึงเกิดขึ้น เพราะเหตุใดจึงมีการบำเพ็ญบารมีต่างกัน ในขณะที่คณะครูบาอาจารย์ก็ดี พระวิปัสสนาจารย์พระนวกะตลอดถึงฆราวาสนี่ก็ดี บางท่านไม่ได้บำเพ็ญบารมีเพื่อจะสำเร็จเป็นสาวกภูมิ คือบางรูปบางท่านก็บำเพ็ญบารมีเป็นพระโพธิสัตว์อยู่ในยุคปัจจุบันนี้ก็มีเป็นจำนวนมากอันนี้ผู้พูดก็ขอยืนยันว่าในขณะปัจจุบันนี้ ผู้บำเพ็ญพรตเป็นพระโพธิสัตว์บารมีจะเป็นนิยตะโพธิสัตว์ก็ตาม คืออนิยตะเป็นพระโพธิสัตว์ที่ยังไม่ได้รับลัทธะพยากรณ์จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งว่าจะตรัสรู้เมื่อนั้น ตรัสรู้เมื่อนี้นั้นก็ยังเปลี่ยนแปลงได้ ทีนี้บางรูปบางท่านได้รับการพยากรณ์จากพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งแล้วว่าพระโพธิสัตว์องค์นั้นองค์นี้จะตรัสรู้เป็นอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณจะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาลเบื้องหน้า มีชื่อว่าอย่างนั้น มีโคตรว่าอย่างนั้น มีสกุลว่าอย่างนั้นท่านบำเพ็ญบารมีไม่ใช่เพื่อสำเร็จจะตรัสรู้เป็นสาวกภูมิ เมื่อท่านไม่ได้บำเพ็ญบารมีเพื่อตรัสรู้เป็นสาวกภูมิอย่างนี้ ท่านก็บำเพ็ญบารมีเพื่อพุทธภูมิโดยตรง เมื่อบำเพ็ญพระพุทธภูมิโดยตรง อย่างนี้ การบำเพ็ญบารมีจะให้เหมือนสาวกภูมินั้นย่อมเป็นไปไม่ได้เด็ดขาดอยู่แล้ว อันนี้ขอบอกกล่าวโดยตรงว่าการบำเพ็ญบารมีจะให้เหมือนสาวกภูมินั้นเป็นไปไม่ได้ พระโพธิสัตว์นี้ต้องบำเพ็ญบุญญาบารมีอย่างแรงกล้าต้องติดศรัทธาญาติโยมอย่างแรงกล้าต้องสร้างอย่างแรงกล้าต้องเสียสละอย่างแรงกล้า ทุกสิ่งทุกอย่างต้องเป็นไปอย่างแรงกล้าทั้งหมด ถ้าจะพูดไปแล้วก็ต้องบำเพ็ญอย่างสุดโต่ง

ทั้งหมดทีเดียว อันนี้เรียกว่าบำเพ็ญบารมีเป็นพระโพธิสัตว์ เมื่อเป็นอย่างนี้พระโพธิสัตว์บำเพ็ญบารมีบางครั้งบางคราวเราเห็นว่าสร้างพระพุทธรูปใหญ่โตมโหฬารหลายวาหลายศอกเกลื่อนไป ที่โน้นบ้างที่นี่บ้าง บางครั้งบางคราวก็มีศรัทธาญาติโยมมารักษาศีลเป็นหมื่น ๆ อย่างนี้ก็มีและบางครั้งบางคราวต้องจัดภิกษุสามเณรมาประชุมร่วมกันเป็นหมื่นเป็นพันอย่างนี้ก็มี อันนี้บางครั้งบางคราวท่านก็ประกาศตัวออกมาทันทีว่าท่านเป็นพระโพธิสัตว์บำเพ็ญบารมีเพื่อพุทธภูมิ แต่บางครั้งท่านก็ไม่ประกาศตัว ผู้พูดนี้ได้เดินทางไปหลายจังหวัดก็ได้ประสบพบเห็นบรรดาเพื่อนพระภิกษุรุ่นพรรษาพอ ๆ กันบ้าง พรรษาที่มากกว่าบ้าง น้อยกว่าบ้าง ซึ่งท่านก็ประกาศตัวอยู่ว่าบำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระโพธิสัตว์หรือบำเพ็ญเพื่อปรารถนาเป็นพุทธภูมิ อันนี้เป็นประเภทที่หนึ่ง ทีนี้ประเภทนี้การบำเพ็ญจึงต่างกันทุกสิ่งทุกอย่างติดก็ติดมาก ทุกสิ่งทุกอย่างทำก็ทำมากทุกสิ่งทุกอย่างสร้างก็สร้างมาก ถ้าเราปรารถนาเป็นสาวกญาณหรือสาวกบารมีญาณอย่างนี้ ก็ยังมีแยกอีกประเภทหนึ่ง ปรารถนาพุทธภูมิประเภทที่สอง ปรารถนาเป็นพระปัจเจกโพธิเจ้า ประเภทที่สามปรารถนาเป็นพระอรหันตสาวกซ้ายขวา หรือพุทธอุปฐาก ประเภทที่สี่บำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระอรหันต์ ผู้แตกฉาน ไปด้วยปฏิสัมภิทาญาณทั้งสี่ ประเภทที่ห้า บำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระอรหันต์อภิญญาทั้งหกประการ ประเภทที่หก บำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระอรหันต์เตวิชโช หรือวิชชาสาม ประเภทที่เจ็ด บำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระอรหันต์สุขวิปัสสโก หรือสุขวิปัสสกะพระอรหันต์ผู้ไม่มีฤทธิ์

ประเภทที่หนึ่งผู้บำเพ็ญบารมีพุทธภูมิก็ได้กล่าวมาแล้ว ประเภทที่สองบำเพ็ญบารมี เพื่อเป็นพระปัจเจกโพธิเจ้าไม่บอก ใครไม่สอนใครบำเพ็ญบารมีเพื่อตรัสรู้เพื่อเป็นบุคคลผู้เดียวในพระศาสนานี้ ตรัสรู้เองแล้วไม่สอนใครไปอยู่ตามป่าตามเขาจน ในที่สุดก็ดับขันธ์ปรินิพพานไปนี้ เป็นพระปัจเจกโพธิเจ้าซึ่งจะเกิดขึ้นมาตรัสรู้ ในขณะที่พระพุทธศาสนานั้นว่างอยู่ ไม่มีพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งขึ้นมาตรัสรู้เป็นพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ พระปัจเจกโพธิเจ้าก็จะสำเร็จ จะประพฤติปฏิบัติธรรมจนสามารถสำเร็จได้เหมือนกัน อาจจะมากถึงแปดหมื่นสี่พันองค์เก้าแสนองค์อะไรอย่างนี้ก็มี ทีนี้ประเภทที่สามบำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาหรือพุทธอุปฐาก การบำเพ็ญบารมีอย่างนี้ ท่านมีความปรารถนาที่จะเกิดร่วมติดตามพระโพธิสัตว์ไปทุกภพทุกชาติ เมื่อพระโพธิสัตว์พระองค์นั้นบำเพ็ญบารมีเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ แล้วได้ตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมาในยุคใด ท่านก็ขอบำเพ็ญบารมีติดตามไปเพื่อไปเกิดร่วมกันกับพระพุทธเจ้าพระองค์นั้นเท่านั้น แม้พระโพธิสัตว์พระองค์นั้นจะบำเพ็ญบารมีไปอีกเนิ่นนานเท่าไหร่ ท่านก็ไม่มีความย่อท้อจะขอติดตามบำเพ็ญบารมีเคียงคู่เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางในยุคสมัยเดียวกันเท่านั้น นี้เป็นประเภทที่สาม ประเภทที่สี่บำเพ็ญบารมีเพื่อปฏิสัมภิทาญาณการบำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระอรหันต์เพื่อเป็นปฏิสัมภิทานั้นบำเพ็ญบารมีเป็นอย่างไร ถ้าเป็นพระอรหันต์ปฏิสัมภิทาญาณ นี้ส่วนมากแล้วจะไม่เกิดในเมื่อพุทธองค์ไม่อยู่หมายความว่าทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีเครื่องประดับ รถก็มีเครื่องประดับ เรือก็จะมีเครื่องประดับ เรือน

อาคารนี้ก็ต้องมีเครื่องประดับ วัดวาอารามนี้ก็ต้องมีเครื่องประดับด้วยกันทั้งนั้น พระราชาพระมหากษัตริย์ก็มีเครื่องประดับโต๊ะหมู่บูชาก็มีเครื่องประดับอย่างที่โต๊ะหมู่นี้ หรืออย่างที่นั้นก็มีต่าง ๆ เป็นเครื่องประดับ อันนี้ก็เหมือนกัน องค์สมเด็จพระบรมครูผู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแห่งเราทั้งหลายบำเพ็ญบารมีมามาก เพราะฉะนั้นเมื่อพระองค์ทรงเกิดขึ้นมาตรัสรู้ในโลกก็จะมีเครื่องประดับของพระองค์คือพระอรหันต์ ประเภทปฏิสัมภิทาญาณซึ่งมีความรู้แตกฉานในอรรถความแตกฉานในธรรม ความแตกฉานในภาษาความแตกฉานในปฏิภาณ มีความรู้ความแตกฉานในยุคนั้นอันนี้เรียกว่าเกิดขึ้นมาเพื่อเป็นเบื้องยุคลบาทไว้รองรับใช้พระบารมีจริง ๆ เป็นสาวกบารมีญาณเพื่อเกิดมาตรัสรู้ควบคู่กับพระพุทธองค์ เรายังสังเกตได้ว่า พระมหาโมคคัลลานะ พระสารีบุตรเป็นต้น ผู้ที่มีฤทธิ์มากมายเสียจริง ๆ จนสามารถพลิกแผ่นดินได้รูปหนึ่ง มีปัญญามาก ก็มีปัญญามากเสียจริง ๆ จนสามารถพลิกแผ่นดินนี้ได้ จนสามารถที่จะนับเม็ดฝนเม็ดกรวดเม็ดทรายได้ อันนี้เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องประดับของพระพุทธองค์ อันนี้การบำเพ็ญบารมีก็ยุ่งยากไปอีกอย่างหนึ่ง ทีนี้การบำเพ็ญบารมีประเภทอันที่ห้าการบำเพ็ญบารมีฉฬภิญโญ หรือว่าอภิญญาหกการบำเพ็ญบารมีก็จำเป็นที่จะต้องมีความแตกต่างกันหลายอย่างด้วยกันคือ ประการที่ ๑ คืออิทธิวิธีต้องแสดงฤทธิ์ได้ ประการที่๒ จุตูปปาตญาณ คือการระลึกชาติได้ ถึงจุติอุบัติของสรรพสัตว์ ได้ว่าทำบุญทำกรรมมาด้วยบุญด้วยกรรมอะไร ประการที่ ๓ เจโตปริยญาณ รู้วาระจิตของบุคคล ผู้อื่น ประการที่ ๔ ทิพยโสต

มีหูทิพย์ ประการที่ ๕ บุพเพนิวาสานุสสติญาณ ระลึกชาติครั้งก่อน ๆ ของตัวเองได้ ประการที่ ๖ อาสวักขยญาณสามารถทำอาสวะกิเลสของตนให้สิ้นไป การบำเพ็ญชนิดนี้ ยากยิ่ง ๆ ที่สุดต้องบำเพ็ญบารมีมากต้องทำมากต้องอยู่ป่าอยู่เขา ต้องอยู่ธุดงควัตร อย่างแรงกล้า บางครั้งบางคราวต้องอดอาหารเป็นสิบยี่สิบวัน บางครั้งต้องบุกฝ่าในอากาศที่ร้อนมีโอกาสนิกังคะอยู่กลางแจ้งเป็นวัตรอย่างนี้ก็มีอยู่ โคนไม้เป็นวัตร อยู่ป่าเป็นวัตร ต้องบำเพ็ญบารมีอย่างแรงกล้า ทีนี้ถ้าหากเราว่าติดฤทธิ์ติดเดช ก็ไปถูกท่านอีก เราจะว่าอย่างนี้เราเป็นพระวิปัสสนาจารย์เราก็ว่าอย่างนี้ก็มันเป็นบารมีของท่านอย่างนี้ ท่านปรารถนา เพื่อจะไปเกิดร่วมกันกับพระพุทธภูมิ ท่านปรารถนาเพื่อเป็นอัครสาวก เป็นอสีติมหาสาวกอย่างนี้เราจะไปว่าท่านได้อย่างไร ท่านไม่ปรารถนาจะสำเร็จตอนนี้นะครับ อันนี้หมายความว่าท่านไม่ปรารถนาเลยที่จะสำเร็จหรือรู้ธรรมะเบื้องสูง ท่านไม่ปรารถนาอย่างนั้น บำเพ็ญบารมีมาเพื่อปรารถนาจะเกิดร่วมกับพระพุทธองค์อย่างเด็ดเดี่ยวมั่นคงแน่นอน อันนี้เป็นประเภทที่ห้า ประเภทที่ ๖ เตวิชโช หรือวิชชา ๓ เพราะวิชชา ๓ นี้ต้องบำเพ็ญบารมีบุพเพนิวาสานุสสติญาณ ระลึกชาติหนก่อนมาแล้วว่าตนเองชาติก่อนมีชื่อว่าอะไร มีแซ่ว่าอะไร นามสกุลว่าอะไร มีโคตรว่าอย่างไร ที่ ๒ จุตูปปาตญาณ รู้จุติอุบัติของสัตว์ทั้งหลายว่าที่ทำมานี้ด้วยบุญกรรมอะไรจึงมาเกิดเป็นคนอย่างนี้ มาเกิดบวชเป็นพระเป็นเณรอย่างเรานี้ มาเกิดเป็นเป็ด เป็นไก่ เป็นหมู เป็นวัว เป็นควาย เป็นปู เป็นกุ้ง เป็นหอย อย่างนี้ด้วยบุญด้วยกรรมอะไร ที่ ๓

อาสวักขยญาณ รู้จักทำอาสวะกิเลสให้สิ้นไป อันนี้เป็นประการที่ ๓ เราจะไปว่าคนที่เขาระลึกชาติได้ประพฤติปฏิบัติธรรมะแล้ว ระลึกชาติได้ รู้ว่าคนนั้นคนนี้ เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ถ้าเราจะว่ากันอย่างนี้ก็ไม่ถูกอีกเหมือนกันเพราะเหตุใด เพราะว่าผู้บำเพ็ญบารมีอย่างนั้นมีอยู่ ประเภทที่ ๗ สุขะวิปัสสโก ผู้บำเพ็ญวิปัสสนาล้วน ๆ แล้วได้รู้ธรรมะสำเร็จเป็นพระโสดาบันพระสกิทาคามี พระอนาคามี ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ประเภทนี้เรียกว่าบำเพ็ญบารมีอย่างแห้งแล้ง บำเพ็ญบารมีอย่างแห้งแล้งจริง ๆ สภาวะที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นแต่ทุกขัง อริยสัจจัง ทุกขะสมุทโยอริยสัจจัง ทุกขนิโรโธอริยสัจจัง ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจจัง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น สำหรับประเภทสุขะวิปัสสโก และสุขะวิปัสสกะนี้ เรียกว่า กำหนดรู้ทุกขสัจจ์ละสมุทัยสัจจ์ ทำให้แจ้งซึ่งนิโรจสัจจ์ ทำมัคคสัจจ์ให้เกิดแล้ว จึงได้ตรัสรู้ธรรมะจึงได้รู้ธรรมสำเร็จเป็นพระอริยบุคคลเบื้องสูง ทีนี้เรื่องการบำเพ็ญบารมีมันไม่เหมือนกันอย่างนี้ ความวุ่นวายต่าง ๆ มันจึงเกิดขึ้นนะครับท่านคณะครูบาอาจารย์และพระวิปัสสนาจารย์ทั้งหลาย ความคิดความอ่านที่เกิดขึ้นมาแก่ผู้พูด มันเป็นขึ้นมาตอนนี้เองว่าความวุ่นวายที่มันเกิดขึ้น คือ บางรูปต้องการทำฌาณแล้วต้องการแสดงฤทธิ์ เมื่อทำฌาณแล้วแสดงฤทธิ์แล้วยังไม่พอยังต้องมีตาทิพย์ด้วย ยังต้องมีหูทิพย์ด้วย ยังต้องรู้วาระจิตของผู้อื่นด้วยยังต้องทำอาสวะของตนให้สิ้นด้วย เมื่อเป็นดังนี้การบำเพ็ญบารมีก็นานก็ช้า บางรูปต้องการระลึกชาติได้ต้องมีตาทิพย์ คือรู้จุติของสัตว์ทั้งหลายแล้วต้องอาสวะกิเลสของตนให้สิ้นไป บางรูปต้องบำเพ็ญบารมีเพื่อให้แตกฉานใน

ปฏิภาณแตกฉานในภาษา คือ ประเภทนี้เมื่อสำเร็จเป็นพระอรหันต์ประเภทปฏิสัมภิทาญาณนี้แล้วสามารถจะรู้ภาษาได้ทุกอย่างแม้แต่ภาษาสัตว์ คือ เรียกว่าท่านรู้ภาษาใจ ภาษาใจสัตว์คิดอะไรขึ้นมาก็ตามหรือว่าภิกษุสามเณรรูปใดแม่ชีปะขาวรูปใดคิดอะไรขึ้นมาก็ตามถ้าปรารถนากำหนดรู้วาระจิตของเขาแล้วก็รู้ได้ หรือปรารถนาจะพูดคุยได้ทุกภาษาไม่ว่าจะฝรั่งเศส อเมริกาหรืออะไรต่าง ๆ เมื่อไม่นานมานี้ก็มีพระภิกษุรูปหนึ่งซึ่งเดี๋ยวนี้ท่านมรณภาพไปแล้ว ท่านสามารถพูดได้ถึงหกภาษาโดยที่ท่านไม่ได้เรียนหนังสือเลยไม่ว่า ป.๑ หรือ ป.๔ ไม่เคยเรียนหนังสือเลย แต่ว่าภาวนามาตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ จนถึงอายุ ๖๐ เศษ ๆ ท่านจึงเดินธุดงค์ออกไป อันนี้เรียกว่าการบำเพ็ญบารมีมันต่างกันอย่างนี้ เมื่อการบำเพ็ญบารมีต่างกันอย่างนี้ความวุ่นวายก็เกิดขึ้นนะครับ ท่านวิปัสสนาจารย์ทั้งหลาย พระอรหันต์ หรือว่า พระผู้บำเพ็ญบารมีเป็นผู้สำเร็จปฏิสัมภิทาญาณก็สอนลูกศิษย์ลูกหาว่าต้องแตกฉานในอรรถนะ ต้องแตกฉานในธรรมะ ต้องเรียนให้มากต้องขบคิดธรรมะให้มาก ต้องนำธรรมะมาวิจารณ์เพื่อให้แตกฉานจริง ๆ ต้องเรียนให้มาก เรียนหลาย ๆ ภาษา เรียนทุกตำราที่ผ่านท่านก็ว่าอย่างนี้ พอมาพระอรหันต์ประเภทที่สอง ซึ่งบำเพ็ญบารมีเป็นประเภทที่สอง ท่านก็สอนลูกศิษย์ลูกหาเอานะลูกศิษย์นะ ต้องมีตาทิพย์ด้วยต้องเห็น ต้องมีหูทิพย์ด้วยต้องฟังเสียงทิพย์ได้ ฟังเสียงมนุษย์ได้ ฟังเสียงพรหมได้ ต้องฟังเสียงคนและสัตว์ ซึ่งอยู่ใกล้ไกลได้ ต้องรู้วาระจิตของเขาด้วยนะ ต้องบำเพ็ญบารมีให้รู้วาระจิตของเขาด้วยนะ ต้องบำเพ็ญบารมีให้รู้วาระจิตของเขาด้วย

มีหูทิพย์ด้วย มีตาทิพย์ด้วย รู้วาระจิตของผู้อื่นด้วยแสดงฤทธิ์ได้ด้วยรู้จุติอุบัติของสัตว์ทั้งหลายด้วย ระลึกชาติของตัวเองได้ด้วยและต้องทำกิเลสให้หมดด้วย ท่านก็ว่าอย่างนั้น ประเภทที่ ๓ ท่านว่าระลึกชาติได้ด้วยนะรู้จุติอุบัติของสัตว์ทั้งหลายด้วยว่าบุญกรรมอะไร และละกิเลสให้หมดด้วย แล้วท่านก็สอนไปอย่างนั้น อีกรูปหนึ่งท่านก็สอนไปอย่างนั้น อีกรูปหนึ่งท่านก็สอนว่าไม่ต้องทั้งหมด ฌาณไม่ต้อง นั่นมันเป็นสมถะของพราหมณ์เขา ตั้งแต่โน่นสมัยปัจจุบันก่อนโน้น พระพุทธเจ้าไม่สอนไปบำเพ็ญบารมีตั้งแต่อุทกดาบสอาจารย์กับอาฬารดาบส อาจารย์บำเพ็ญบารมีจนได้สมาบัติแปดแล้วเห็นว่าไม่ใช่ทางรูปฌาณสี่ อรูปฌาณสี่พระพุทธองค์เห็นว่าไม่ใช่ทาง แล้วจึงเปลี่ยนมาบำเพ็ญบารมีนี้เจริญวิปัสสนา เมื่อคืนนั้นวันวิสาขปุณณมีดิถีเพ็ญเดือนหกที่โคนต้นโพธิ์ เมื่อยามแรกสำเร็จอะไรยามที่สองสำเร็จอะไร ยามที่สามสำเร็จอะไร ในนั้นท่านก็กล่าวไว้หมดพระพุทธองค์ทรงตรัสว่าพระพุทธองค์นั้นทรงเป็นเตวิชชะ ถ้าใครกล่าวว่าพระองค์เป็นเตวิชชะ แล้วไม่กล่าวตู่พระองค์ด้วยวาจาไม่จริงทีนี้ในขณะที่เราปัจจุบันนี้เราบำเพ็ญบารมีกันนี้ถ้าพวกเก่า ๆ แล้วไม่ต้องพูดกันถึงเรื่องนี้ ท่านเข้าใจกันดีว่า ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นนี้เพราะการบำเพ็ญบารมีต่างกันต่างหาก เมื่อการบำเพ็ญบารมีมันเกิดขึ้นมาอย่างนี้มันต่างกันสังคมพระผู้ปฏิบัติของเราวุ่นวายแหละครับถ้าเอาแต่ฟังแล้ววุ่นวายแน่ เพราะเหตุใด เพราะเราฟังอย่างเดียว เมื่อเราฟังแล้วอาจารย์คนนี้พูดดีบารมีมากเมื่ออาจารย์องค์นี้พูดดีบารมีมาก เมื่อท่านพูดดีบารมีท่านมากท่านก็

โน้มจิตใจที่ตั้งเที่ยง ๆ นี้ โน้มแล้วก็เอียงไป เอียงไป โน้น อาจารย์พยอมโว้ย! แน่ะใช่แล้ว นี่ซิใช่แล้ว เราต้องเทศน์อย่างอาจารย์พยอม เราต้องปฏิบัติอย่างอาจารย์พยอม พอเดี๋ยว ๆ ไปออกจากนี้ไม่เจออาจารย์พยอม ไปสวนโมกข์ไปเจอเจ้าคุณพุทธทาส ท่านก็เทศน์ไปอย่างนี้ ๆ เอออย่างนี้จึงจะถูก นี่ภาษาคนมันเป็นอย่างหนึ่ง ภาษาธรรมะเป็นอย่างหนึ่ง จิตใจของเราก็เอียงไป ๆ อย่างนี้วันหนึ่งไปเอาอีกแล้ว ทีนี้ไปทางสายอีสานเข้าโดยตรงเขาก็ไม่ว่าอย่างนั้นโดยตรงเขาก็ว่าไปอีกอย่างหนึ่ง ต้องกำหนดอย่างนี้ ๆ ก็เอียงขึ้นไปทางอีสานอีก ทีนี้ถ้าเราเป็นอย่างนี้อยู่ ๓ ปีเข้าแล้ว ๗ ปีก็แล้ว ๑๐ ปีเข้าแล้ว ก็โอนเอียงไปตามลำดับ ๆ ฉะนั้นผลที่เกิดขึ้นมาแก่เรา ๆ นั้นไม่ปรากฏเสียจริง ๆ เพราะเหตุใดจึงว่าอย่างนั้นเพราะจิตใจของเรารวนเรจะยึดเอาหลักอะไรแน่นอนได้เพราะเหตุใด เพราะปกติศรัทธาของคนเรานั้นมีสองประการที่เป็นศรัทธาใหญ่ ๆ คือ ๑.ปกติศรัทธาเป็นศรัทธาของปุถุชนทั้งหลาย ๒.ภาวนาศรัทธาคือศรัทธาที่เจริญภาวนา ทีนี้จิตใจของเราเป็นปกติศรัทธาวันหนึ่งเราศรัทธาตรงนี้ได้พรุ่งนี้มันก็ไปศรัทธาตรงนี้ได้ มะรืนมันก็ศรัทธาตรงโน้นได้ ศรัทธามันหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามอาจารย์ที่ขึ้นมาพูด ขออภัยพระเดชพระคุณ อย่างเมื่อวานนี้พระเดชพระคุณท่านอาจารย์กิตติวุฒโฑมาพูดอย่างนี้ มาพูดว่าให้ศึกษาเล่าเรียนเสียก่อน การประพฤติปฏิบัติจึงได้ผล ต้องเรียนให้ถึงที่ก่อนจึงจะมาประพฤติปฏิบัติท่านพูดไป ๆ ถ้าไม่เรียนมันก็ไม่รู้ ไม่ดูมันก็ไม่เห็น ท่านก็ว่าไป ๆ ตามลำดับขออภัยนะครับ ท่านวิปัสสนาจารย์ทั้งหลาย

พอท่านบรรยายจบเท่านั้น มีพระภิกษุหลายรูปเก็บจีวรยัดใส่กระเป๋า แล้วเก็บสบง และสังฆาฏิใส่บาตรแล้วมาลาผู้พูดนี้ บอกว่าผมลาแล้ว ลาแล้วนะครับผมจะไปเรียนอภิธรรม ผมจะไปสมัครพรุ่งนี้ผู้พูดว่า ท่านเรียนก็เรียนให้จริงนะอย่างน้อยที่สุดท่านเรียนให้ได้หนึ่งเดือน ถ้าท่านเรียนไม่ได้หนึ่งเดือน ขอร้องท่านอย่ากลับมาให้ผู้พูดเห็นหน้า อันนี้จำเป็นต้องใช้คำพูดอย่างนี้ เพราะเหตุใด เพราะพอได้ฟัง มีศรัทธามันก็เกิดขึ้น ๆ ตามเสียงธรรมะที่พูดนี้จริง ๆ เออ เรายัง ไม่ได้เรียนอภิธรรมเลยเรานี้ยังโง่อยู่เรานี้ยังไม่รู้แผนที่เราจะเดินไป อย่างไรว่าแล้วก็เก็บจีวรยัดใส่กระเป๋าแล้วจะไปเรียนอภิธรรมทันที อันนี้แหละครับมันเป็นจริง ๆ เพราะเหตุใด เพราะจิตใจของเรามัน เป็นปกติศรัทธาเมื่อเป็นปกติศรัทธามันเป็นอย่างนี้มันก็โอนเอียง ทีนี้พอไปเจอะสำนักเรียนแล้วเป็นไง ถ้าไปเจอสำนักเรียนที่ดีก็ดี ตั้งอกตั้งใจเรียน ได้เป็นมหาเปรียญได้เป็นอภิธรรมตรี โท เอก ได้เป็นมหาตรี โท เอก ขึ้นไปจนได้เป็นธรรมะ จริยเอก ขึ้นสูงขึ้น ไปก็ทำงานกิจศาสนาได้ดีจริง ๆ แล้วน่านับถือน่าเลื่อมใสแล้ว ไม่ทิ้ง ข้อวัตรปฏิบัติ ทีนี้พอไปเจอสำนักเรียนใหม่ ๆ ไปเจอกันเข้า สามเณร รูปนี้ก็ทำอย่างนี้ แม่ชีรูปนั้น กับพระภิกษุน้อยรูปนั่นก็ทำอย่างนั้น พระรูปนั้นเรียนมาแล้วเป็นครูสอนเรา ทำอย่างนี้ จิตที่เคยประพฤติ ปฏิบัติกันมาบ้างพอสมควร เดือนหนึ่ง สองเดือน สามเดือน เมื่อมัน ไปเจออย่างนั้นเข้านอกธรรมะนอกแบบนอกวินัยเข้ามันตกนะครับ มันตกวูบลงมาว่าเรียนแล้วมันเป็นอย่างนี้เองไม่เอาแล้วเจ้าข้า ว่าแล้วก็เก็บจีวร สังฆาฏิยัดใสบาตรกลับ อันนี้มันเรื่องจริง ๆ ที่มัน

เกิดขึ้นจริง ๆ สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมะผ่านมาแล้วพอเวลาไปเห็นอะไรเข้า แล้วมันไม่ทนนะครับ มันจะมีจิตที่เกิดขึ้นมาเป็นปกติมันเกิดอยู่ในระดับ ๒ - ๕ ปี แล้วแต่การประพฤติปฏิบัติผ่านมาแค่ไหน มันจะมีจิตหนึ่งเมื่อประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้ว เหมือนคนเราขึ้นบันไดจากขั้นที่ ๑ ขั้นที่ ๒ ขั้นที่ ๓ เมื่อถึงขั้นที่ ๔ ขั้นที่ ๕ ถึงที่พักมันจะไม่ขึ้นไปต่อ มันจะเหลียวหลังกลับลงมาดูพวกหมู่พวกคณะคนนั้นยังไปขุดน้ำครำอยู่โน่น คนนี้ยังเข็นขยะอยู่นี่ คนโน้นยังเก็บเข้าในสวนคนโน้นยังกวาดวัด คนนั้นยังทำนั่น คนนี้ยังทำนี่ ก็มองเห็นไปหมดทุกสิ่งทุกอย่าง เมื่อมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างจิตก็คิดตำหนิโอ้คนนั้นบวชมาไม่รู้ว่าจะบวชมาเพื่ออะไร บวชมาเพื่อเก็บขยะแท้ ๆ เอาอีกแล้วครูบาอาจารย์ของเราไม่รู้ว่าสร้างวัดมาทำไม สร้างศาลาแล้วยังไม่พอ ก็สร้างโบสถ์ สร้างโบสถ์แล้วก็สร้างกุฏิ วิหารถมที่ถมทางสร้างไปทุกสิ่งทุกอย่าง อ้าวในวัดยังไม่พอไปสร้างโรงพยาบาลอีกแล้วจิตตัวนี้เมื่อเกิดขึ้นมาแล้วละไม่ได้ง่าย ๆ ทีเดียวถ้าไม่มีเพื่อนกัลยาณมิตรคอยเข่น คอยตอก คอยทุบเอาไว้ มันติดเป็น ๓ ปี ๔ ปี ๕ ปี ถ้าจิตตัวนี้หากเกิดขึ้นมาแล้วละได้ยาก เพราะเหตุอะไรผู้พูดจึงว่าอย่างนั้นเพราะจิตตัวนี้มันเกิดขึ้น สัมปยุตด้วย เมื่อจิตเป็นสมาธิเมื่อจิตเริ่มเป็นสมาธิแต่อุปกิเลสทั้งปวง ยังไม่ถูกทำลาย อำนาจของสมาธิย่อมเป็นกำลังผลักดันให้อุปกิเลสน้อยใหญ่แสดงอาการต่าง ๆ ออกมาให้ปรากฏรุนแรง ถ้าผู้ประพฤติปฏิบัติ ไม่มีญาณบารมีที่แก่กล้าแล้ว ก็ไม่สามารถหยั่งรู้อาการที่แท้จริงที่เกิดปรากฏ แต่ผู้มีญาณบารมีที่แก่กล้าแล้ว สามารถหยั่งรู้เท่าทันสภาวะธรรมที่ปรากฏ ไม่

ปรุงแต่งตามอาการของสภาวะธรรมแล้ว ยังสามารถบรรเทาหรือดับสภาวะธรรมที่จะมาปรุงแต่งท่านกล่าวไว้ดังนี้ว่า บุคคลผู้เข้ามาถือบวชในพระธรรมวินัยนี้ เมื่อบวชแล้วย่อมยินดีพอใจในลาภสักการะ และเสียงสรรเสริญเยินยอที่เกิดขึ้น มัวเมาสยบอยู่ในลาภสักการะและเสียงสรรเสริญเยินยอที่ตนได้นั้น บางรูปบางท่านบวชแล้วยังลาภสักการะให้เกิดขึ้น ยังเสียงสรรเสริญเยินยอให้เกิดขึ้นได้แล้วแค่นั้นยังไม่พอเธอยังมีศีลความสำรวมระวังให้เกิดขึ้นเมื่อลาภสักการะเสียงสรรเสริญเยินยอ และเธอทำศีลความสำรวมระวังให้เกิดขึ้นแล้วเธอยินดีพอใจมัวเมาสยบอยู่แต่เพียงชั้นของศีลของตนเท่านั้น ไม่ช้าไม่นานก็ถึงความเสื่อมทีนี้บางรูปบางท่านแค่นั้นก็ยังไม่พอมีลาภสักการะมีเสียงสรรเสริญเยินยอแล้ว มีศีลแล้วยังไม่พอ ก็คุณธรรมเบื้องสูงคือสมาธินั้นรูปฌาณที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ คือปฐมฌาณ ทุติยฌาณ ตติยฌาณจตุตถฌาณนั้นเรายังไม่ได้ เรายังไม่มีอรูปฌาณที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ นั้นเรายังไม่มี ก็พยายามเจริญสมาธิอันประกอบด้วยองค์ของฌาณนั้น ที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ ที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๘ เรื่อยไป ๆ ตามลำดับ เมื่อทรงอำนาจของฌาณแล้วก็เหลียวมองดูตัวเองนี้เราเป็นผู้ทรงฌาณแก่กล้า มีวิชชามีฤทธิ์เบื้องสูงสามารถรู้สิ่งต่าง ๆ ได้มากมาย ส่วนบุคคลผู้อื่นนี้ไม่มีเหมือนอย่างเราก็มัวเมาสยบแล้วก็สยบอยู่ในองค์ของฌาณที่ตนได้นั้นก็ดูถูกพวกหมู่พวกคณะว่าไม่มีไม่เห็นไม่ได้ไม่เป็นเหมือนอย่างตนพระพุทธองค์ทรงตรัสว่าไม่ช้าไม่นานก็ถึงซึ่งความเสื่อมเพราะเหตุที่ว่าอันนั้นเป็นเหตุ แต่ว่าบางรูปบางท่านไม่เป็นอย่างนั้นเมื่อยังลาภสักการะและเสียงสรรเสริญเยินยอ

ให้เกิดขึ้นยังศีลให้เกิดขึ้น ยังสมาธิให้เกิดขึ้นก็ยังปัญญาญาณให้เกิดขึ้นยังญาณทัศนะให้เกิดขึ้นได้คือสามารถเจริญวิปัสสนาจนสามารถบรรลุถึงอุทยัพพยญาณ ภังคญาณ ภยญาณบ้าง อาทีนวญาณบ้าง นิพพิทาญาณบ้าง มุญจิตุกัมมยตาญาณบ้าง ปฏิสังขาญาณบ้าง สังขารุเบกขาญาณอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมาแล้วเวลานั่งสมาธิไปเห็นรูปภาพ เห็นนิมิต เห็นบางสิ่งบางอย่างเห็นรูปยักษ์รูปมาร เห็นรูปที่น่าเกลียดน่ากลัว เช่นรูปซากศพ รูปเสือ รูปอะไรต่าง ๆ อย่างนี้เป็นต้น เมื่อเกิดขึ้นภาพนิมิตอะไรต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างนี้ก็ดีอกดีใจ ในญาณทัศนะที่เกิดขึ้นนั้นก็มัวเมาสยบอยู่ในสภาวะญาณปัญญาที่ตนได้นั้นก็ดูถูกหมู่ ดูถูกคณะว่าไม่มีไม่เห็นไม่ได้ไม่เป็น เหมือนอย่างเราพวกเขาทั้งหลายนั้นไม่ประเสริฐ เรานี้เป็นผู้ประเสริฐไม่ช้าไม่นานก็ถึงซึ่งความเสื่อมความวิบัติ เพราะความยึดถือในญาณทัศนะที่เกิดขึ้นทีนี้บางรูปบางท่านไม่เป็นอย่างนั้นเจริญขึ้นไปอีกจนถึงได้วิมุตติ เมื่อถึงวิมุตติแล้วเมื่อเห็นวิมุตติขึ้นมาสามารถยังตทังคปหานให้เกิดขึ้นชั่วขณะ ๆ ได้ถึงตทังคนิพพานบ้างยังเป็นวิขัมภนปหานบ้าง เมื่อยังวิมุตติให้เกิดขึ้นอย่างนี้ ๆ แต่ไม่เป็นสมุจเฉทปหาน อย่างนี้กิเลสสังสารวัฏทั้งหลายทั้งปวงก็ยังไม่ดับไปอย่างนี้ ก็ยังเห็นว่าเพื่อนฝูงไม่เห็นไม่มีเหมือนอย่างเรา เรานี้ซิถึงอารมณ์วิมุตติชั่วขณะชั่วคราวได้ถึงอารมณ์อันเป็นสภาวะของโลกุตตรธรรมเบื้องสูงก็เห็นว่าบุคคลอื่นไม่เห็นไม่เป็นไม่ได้ไม่มีเหมือนเช่นอย่างเราก็เกิดทิฏฐิมานะสำคัญตนแก่กล้าขึ้นมาอย่างนี้ไม่ช้าไม่นานก็ถึงความเสื่อม บางรูปบางท่านไม่มัวเมาไม่หมกอยู่ในญาณทัศนะที่ตนได้ ตนถึงนั้นก็พยายามบำเพ็ญต่อไปไม่หยุด

ไม่เลิกไม่ถอยพยายามบำเพ็ญให้ถึงธรรมที่ยังไม่ถึงเพื่อบรรลุธรรมที่ยังไม่บรรลุ เพื่อทำให้แจ้งถึงธรรม ที่ยังไม่ได้ทำให้แจ้งบำเพ็ญต่อไปเป็นลำดับ ๆ จนถึงซึ่งวิมุตติญาณทัศนะเห็นแจ่มแจ้งแดงแจ๋ว่าสภาวะธรรม นั้นมันเป็นอย่างนี้สภาวะธรรมที่ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมต้องเป็นอย่างนี้ทางดำเนินหนทางเส้นนี้แลเป็นหนทางเส้นเดียว ซึ่งเราได้เดินทางมาแล้ว ภิกษุทั้งหลายเราชี้ทางให้พวกเธอทั้งหลายจงเดินตามทางเส้นนี้เส้นเดียวเท่านั้น เกิดเห็นแจ่มแจ้งแดงแจ๋ขึ้นมาในจิตในใจว่า นี่ ! ต้องทางนี้เท่านั้นทางอื่นไม่มีเด็ดขาดต้องทางนี้ทางเดียวเดินไปสู่หนทางเส้นนี้เส้นเดียวเท่านั้น เมื่อเป็นดังนี้ทุกสิ่งทุกอย่างก็ขาดลงที่ตรงนั้นการที่จะเห็นว่าอย่างไหนถูกอย่างไหนผิด อย่างไหนดีอย่างไหนไม่ดี มันก็รู้อยู่ในจิตในใจแต่มันไม่โจมตีซึ่งกันและกันมันจะรู้ขึ้นมาว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นคนที่เขาได้เข้ามาบำเพ็ญบารมีในพระพุทธศาสนานี้ทุกคนนั่นแหละเป็นคนมีบุญญาบารมีเหนือชั้นกว่ากันมากไม่สามารถที่จะเทียบได้ว่าอย่างนี้ดีกว่าอย่างนั้น หรือว่าอย่างนั้นดีกว่าอย่างนี้ บางครั้งบางคราวท่านบำเพ็ญบารมีปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์จะไปว่าท่านได้อย่างไร บางครั้งท่านบำเพ็ญบารมีเป็นอัครสาวกเป็นเอตะทัคคะจะไปว่าท่านอย่างไร บางครั้งท่านบำเพ็ญบารมีเป็นฉฬภิญโญจะไปว่าท่านได้อย่างไร บางครั้งท่านบำเพ็ญบารมีเป็นเตวิชโช หรือวิชชา ๓ จะไปว่าท่านได้อย่างไร หรือบางครั้ง เราบำเพ็ญบารมีเป็นสุขวิปัสสโกจะไปว่าท่านได้อย่างไร ก็เมื่อการบำเพ็ญบารมีต่างกันอย่างนี้ เราจะว่ากันได้อย่างไร ใครบำเพ็ญบารมีอย่างไร ทำไมไม่อบรมไม่สั่งสอนไม่ชี้แนะ ไม่ทำให้เต็มที่ ถ้าอบรมสั่งสอนชี้แนะและต่างคนต่างทำให้เต็มที่แล้วทุกสิ่งทุกอย่างความวุ่นวายในสังคมก็จะไม่เกิดขึ้น

จริง ๆ แต่นี้มันไม่ได้เป็นถึงอย่างนั้น สังคมเราจึงเกิดความวุ่นวาย จึงเรียกว่าความวุ่นวายเกิดขึ้นในพระผู้ประพฤติปฏิบัติของเรา ทีนี้ ในขณะที่ยังมีเวลาพอที่จะพูดได้อีกสักเล็กน้อย คือว่าพระพุทธองค์ทรงตรัสว่า ปัญญาญาณที่จะเกิดขึ้นนั้นมีด้วยกัน ๓ ขั้น คือ ๑. สุตตมยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการฟัง ๒. จิตตมยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการคิดพิจารณาไตร่ตรอง ๓. ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นจากการภาวนา ๑. สุตตมยปัญญา ขณะที่เรามานั่งฟังที่วัดกระโจมทองก็ดี วัดไทรงามก็ดี สวนพุทธะธรรมวัดชายนาเราฟังไป ๆ คณะครูบาอาจารย์มาแสดงธรรม หรือว่ามีผู้มีชี้แนะบางรูปบางท่านที่เป็นฆราวาสญาติโยม เราได้ความรู้ของเขาได้เต็มประตูจริง ๆ วันหนึ่ง ๆ เข้าฟังถึง ๗-๘ ช.ม. นับว่าเรามาไม่เสียเที่ยวแต่ความรู้ที่เกิดขึ้นเข้าทางหูซึ่งเรียกว่า สุตตมยปัญญามากมายก่ายกองทีนี้เมื่อเราฟังแล้วบางครั้งเราไม่ได้จดจำ ไม่ได้นำไปคิดจิตตมยปัญญาก็ไม่เกิดขึ้น จิตตมยปัญญาก็มีทั้งฝ่ายโลก และฝ่ายธรรม ฝ่ายโลกเขาสร้างจรวดอพอลโล สร้างปืน สร้างระเบิด สร้างปรมาณู เขาเกิดขึ้นมาจากจิตตมยปัญญาทางพระของเราก็เหมือนกับท่านพระอาจารย์พยอมอย่างนี้สร้างสิ่งนั้นขึ้นมา สร้างสิ่งนี้ขึ้นมา เพื่อจะอบรมสั่งสอนบรรดาญาติโยม สาธุชนพุทธบริษัททั้งหลายนับว่าเป็นจิตตมยปัญญานำไปคิด เมื่อนำไปคิดมันก็เกิดขึ้น ๆ มาทุกขณะ ๆ ยิ่งขณะเรานั่งสมาธิ ๑ ช.ม. แล้วนำจิตตมยปัญญานี้มาคิดยิ่งคิดไปได้กว้างไกลมากเท่าไรจนไม่รู้ว่าจะภาวนาได้เท่าไรโลกทั้งโลกนี้อยู่ในความคิดของเราทั้งหมดแจ่มแจ้ง แต่เมื่อสมาธินั้นเสื่อมลงไปความคิดอันนั้นก็หาย

ไปด้วยเหมือนกันอันนี้ปัญญาญาณเกิดขึ้นมาเพราะสมาธิเสื่อมลงไป เพราะสมาธิ ทีนี้มาพูดถึงภาวนามยปัญญา ภาวนาที่เกิดจากการภาวนาเอาละซิทีนี้มันก็ยุ่งตรงนี้เท่านั้นเอง ภาวนามยปัญญามันเกิดขึ้นด้วยการเจริญภาวนาก็เมื่อภาวนามยปัญญามันเกิดขึ้นจากการเจริญภาวนาเราจะทำอย่างไรให้มันเกิดขึ้นได้เราก็ต้องภาวนาอีกนั่นแหละ ทีนี้เมื่อภาวนาแล้ว ภาวนาอย่างไรก็มีสมถะภาวนาวิปัสสนาภาวนาเราจะเอาภาวนาอย่างไหนเราจะ เอาปัญญาอย่างไรเราต้องภาวนาอย่างนั้น ทีนี้เมื่อการเจริญภาวนาแล้วเนี่ยบางคนก็กลัวเป็นบ้าบางคนก็กลัวเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ก็การเจริญภาวนา ซึ่งเป็นภาวนามยปัญญานั้นไม่ใช่ว่าในขณะเจริญภาวนาแล้วเราไปนั่งคิดเอา ๆ ๆ ว่าต้องอย่างนั้น อย่างนี้ อย่างโน้นเราคิดว่าขันธ์ ๕ นี้มันไม่เที่ยง ขันธ์ ๕ นี่มันเป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ขันธ์ ๕ นี้มันเป็นของว่างเปล่า ไม่ใช่ตัวตนรูปนี้มันไม่สวยไม่งามเราก็คิดเอา ๆ ๆ อย่างนี้ อันนี้เป็นจิตตมยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดจากการคิดเป็นวิปัสสนานี้ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ แต่ว่าเฉลียวฉลาดมาก ต่อไปการจะแสดงธรรมะอะไรก็แตกฉานปราชญ์เปรื่องจริง ๆ พูดได้ตั้งแต่เช้ายันเย็น ตั้งแต่เวลาเย็นยันเช้าไม่ซ้ำเรื่องเดิม อันนี้เรียกว่าปัญญาเกิดจากการคิดขณะที่ญาณเกิดขึ้นพร้อมแล้ว ทีนี้การภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นมา ๆ ในขณะที่เราเจริญภาวนาเนี่ย อะไรเกิดขึ้นก็ตามจะเป็นนิมิตดีก็ตาม นิมิตไม่ดีก็ตามนิมิตนี่เกิดขึ้นตามจริต ถ้าจริตเราเป็นโทสะจริต ให้สังเกตุดูให้ไปวัดดูได้เลย ถ้าเราเป็นโทสะจริต นิมิตที่เกิดขึ้นจะน่ากลัว น่าขยะแขยงที่สุด อันนี้เป็นนิมิตที่เกิดจากโทสะจริต ทีนี้นิมิตของผู้มี

ราคะจริตหรือโลภะจริตนิมิตของผู้มีราคะจริตนี้มันจะเป็นนิมิตมาในรูปสวย ๆ งาม ๆ ทั้งหมด พระพุทธรูปงาม ๆ โบสถ์วิหารงาม ๆ ศาลางาม ๆ ป่าไม้งาม ๆ ภูเขางาม ๆ หรือว่าห้วยหนองงาม ๆ อะไรงามไปหมดหรือบางครั้งบางคราวเป็นเทวดางาม ๆ เป็นสาว ๆ งาม ๆ มาอย่างนี้เป็นต้น อันนี้มันเป็นไปในนิมิต มันเป็นไปในทุกสิ่งทุกอย่างบางครั้งบางคราว ขออภัยนะครับ บางครั้งบางคราว ก็จะมีรูปของการเสพสมผู้หญิงผู้ชายมาเสพสมกันให้เห็นกันต่อหน้าซึ่งเป็นการกระทำกันอย่างจริง ๆ จัง ๆ อย่างนี้เป็นต้นอันนี้เป็นนิมิตของบุคคลที่เป็นราคะจริต ซึ่งปรุงแต่งขึ้นมาทำให้เกิดภาพนิมิตของผู้มีโมหะจริตก็เป็นอย่างหนึ่งไป สลึมสลือ ๆ เหมือนกับว่าได้หลับแล้วฝันไปว่าจะฝันก็ไม่ใช่ จะไม่ฝันก็ไม่ใช่อันนี้เป็นนิมิตของแต่ละบุคคลทีนี้นิมิตของผู้เป็นพุทธะจริตก็เป็นอีกอย่างหนึ่งไปนิมิตนี้ก็เกิดตามจริตเมื่อนิมิตนี้เกิดตามจริตให้เราสังเกตให้ดีเราเจ้าอารมณ์ไปทางไหนนิมิตจะเกิดขึ้นไปอย่างนั้นเมื่อเราภาวนาไป ๆ อย่างนี้เราจะว่านิมิต ซึ่งจะเกิดขึ้นมาเป็นภาวนามยปัญญาอย่างนี้เราพูดอย่างนี้ก็ถูกเหมือนกันแต่ไม่ถูกต้องแท้ เราจะพูดว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่มันเกิดมาจากการภาวนานี้เมื่อมันจะเป็นภาวนามยปัญญา ได้นั้นภาวนามยปัญญา ขอพูดตรง ๆ ว่า ถ้าเป็นสมถะภาวนาเป็นอารมณ์ของโลกียะ ถ้าเป็นวิปัสสนาภาวนาอารมณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอารมณ์ของปรมัตถ์ เมื่อเป็นอารมณ์ของปรมัตถ์แล้วเป็นอารมณ์ของโลกุตตระนะครับ เป็นอารมณ์ของโลกุตตระเป็นตทังคปหาน เป็นตทังคนิพพานด้วยนะครับ เป็นวิขัมภนปหาน เป็นวิขัมภนนิพพานด้วยนะครับ ในขณะนั้นแหละมัน

จะเกิดขึ้นและมันจะตัดกันทันที ๆ โดยจิตนี้มันไม่ได้คิดเลยว่านั่นมัน อะไรนี่คืออะไร ถ้าจิตนี้นึกว่านี่คือนั่น นี้คือนี่ บัญญัติเกิดขึ้นแล้วใน ขณะนั้นเราวับ ? ขึ้นมาในจิตนึกเลยว่ารูปผู้หญิง บัญญัติเกิดขึ้นแล้ว แต่พอนิมิตเกิดขึ้นปั๊บ ? จิตนึกรู้อาการรู้ขึ้น ว้าบ ? แล้วหยุดไป นิมิต เกิดขึ้นมาปั๊บแล้วหยุดไป อารมณ์เกิดขึ้นว้าบ ? แล้วหยุดไปอารมณ์ รักเกิดขึ้นว้าบ ? แล้วหยุดลงไป ไม่ได้นึกว่ารัก ไม่ได้นึกว่าโกรธ เมื่อเป็นอย่างนี้นะครับ ปัญญาที่เกิดขึ้นนั้นแหละเรียกว่าภาวนามยปัญญา คือมันเกิดขึ้นในขณะเจริญภาวนาแล้วเราจึงไปใส่ในบัญญัติ เมื่อไป ใส่ในบัญญัตินี้แล้วเอามาพูดนี้เราเรียกว่า เป็นบัญญัติอารมณ์ถ้า ปรมัตถอารมณ์แล้วอารมณ์ของพระวิปัสสนาล้วน ๆ แล้วอารมณ์ของ วิปัสสนาล้วน ๆ แท้ ๆ นี้จะไม่มีการเข้าไปรู้เลยว่าอันนั้น คืออะไร เราจะรู้ได้ว่าเอ๊ะ ? ถ้าเรานำมาคิดนะครับ เอ๊ะ ? ทำไมอารมณ์ของ เราตอนนี้เปลี่ยนแปลงจริง ๆ เดี๋ยวขำนะครับ เดี๋ยวนึกอยู่ดี ๆ ขำขึ้น มาในจิตในใจ ขำ ๆ ๆ อย่างแรงกล้า ไม่รู้ว่าขำเรื่องอะไรบางครั้งบาง คราว ก็อยากจะร้องไห้ขึ้นมา บางรูปนั่งร้องไห้เป็น ๓-๔ ชั่วโมงทีเดียว บางครั้งบางคราวอารมณ์ก็ทุกข์ขึ้นมา ๆ ในจิตในใจอย่างที่บอกไม่ถูก อารมณ์จะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาวับ ๆ ๆ อย่างนี้ เรียกว่า เอ๊ะ อารมณ์อย่างนี้เกิดขึ้นแล้วพออารมณ์อย่างนี้เกิดขึ้นเรียกว่าเปลี่ยนแปลง นะครับอนิจจังเกิดขึ้นแล้วในขณะนี้ทีนี้เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลง อย่างนี้ถ้าในขณะนั้นไม่มีบัญญัติเข้าไปเติมเรียกว่าญาณเกิดขึ้นแล้ว วิชชาเกิดขึ้นแล้ว ญาณังอุทปาทิ ญาณเกิดขึ้นแล้ว ปัญญาอุทปาทิ ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว วิชชาอุทปาทิ วิชชาเกิดขึ้นแล้ว อาโลโกอุทปาทิ

แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในขณะนั้นวับไป ๆ ชั่วขณะจิตเดียว ๆ ไม่มีบัญญัติ ไม่มีคำพูดไม่มีคิดนึก มีแต่ตัวรู้ตัวเดียวรู้อยู่แล้ว ไม่ดีใจ ใจไม่ฟู ไม่เสียใจ ใจไม่แฟบรู้อยู่ขณะนั้นวิชชาเกิดขึ้นแล้วแก่เรา ปหานกิเลสเกิดขึ้นชั่วขณะดับวูบไป ในขณะนั้นเป็นตทังคนิพพาน ในขณะนั้นเป็นตทังคปหาน ในขณะนั้นเป็นตทังคนิโรธ ถ้ารักษาอารมณ์นั้น ได้ติดต่อกันหนึ่งนาที สองนาที สองชั่วโมงสามชั่วโมง รักษาอารมณ์นั้นได้ตลอดไป อารมณ์ของวิขัมภนปหานนั้นเกิดขึ้นแล้วนะครับ อารมณ์ของวิขัมภนนิพพานเกิดขึ้นแล้ว อารมณ์ของวิขัมภนนิโรธเกิดขึ้นแล้ว เกิดขึ้นอยู่อย่างนี้ถ้าหากภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นจากการภาวนายังมีตัวบัญญัติว่า เอ๊ะนี่ตัวอะไร ? วิจิกิจฉาเกิดขึ้นแล้วนะครับ วิจิกิจฉาความลังเลสงสัยว่าเอ๊ะ? นี่อะไร สงสัยลังเลเกิดขึ้นแล้ว แค่นี้เองครับความลังเลสงสัยเกิดขึ้นแค่นี้แล้ว ก็มานั่งนึกวิจารณ์ว่าอะไรเกิดขึ้นแก่เราหนออันนี้มันเป็นอะไร อันนั้นมันเป็นอะไร เอ๊ะ ? ทำไมมันมาเกิดขึ้นแก่เรา ทีนี้เมื่อทำต่อไป ๆ อารมณ์นี้เปลี่ยนแปลงอารมณ์นี้ เรียกว่า ญาณอันที่ ๑ ปัญญาญาณเกิดขึ้นมาทำไป ๆ ทีนี้ก็จะเป็นอีกแหละครับ เห็นความเกิดและความดับ ๆ จะเกิดขึ้นติดต่อกัน ๆ ซึ่งพระพุทธองค์ทรงตรัสเอาไว้ว่า บุคคลที่เกิดมาในโลกนี้มนุษย์เป็นมวลมนุษย์ชาตินี้มีอายุตั้งแต่ร้อยปียังไม่เห็นความเกิดและความดับของรูปนามผู้ที่เกิดขึ้นมามีอายุเพียงวันเดียวแต่เห็นความเกิดและความดับของรูปนามนั้นประเสริฐกว่า ทีนี้เรามาพิจารณาว่าในขณะที่เราเป็นพระวิปัสสนาจารย์ก็ดีหรือเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติก็ดีในขณะนี้ความเกิดและความดับของรูปนามนั้น

เป็นอย่างไร ? เราต้องนำความเกิดและความดับของรูปนามนี้เองไปเผยแผ่ให้มากที่สุด ให้คนที่เข้าถึงความเกิดและความดับของรูปนามนี้ให้ได้ เมื่อเข้าถึงความเกิดและความดับของรูปนามแล้วสามารถจับได้ จับความเกิดและความดับของรูปนามนี้ได้จนเป็นตทังคปหานจนเป็นวิขัมภนปหานจนเป็นสมุจเฉทปหานอันนี้คนทั้งหลายจะเข้าถึงธรรมก็ตรงนี้เอง ถ้าไม่มีอันนี้แล้วหนทางเส้นเดียวที่จะเข้าไปหาโลกุตตระธรรมขาดตัวนี้ ตัวเดียวแล้วไม่มีเลย ไม่เจอแน่นอนอันนี้ผู้พูดขอยืนยันได้เลยว่าไม่มีแน่นอนเลย แต่อย่างนั้นข้อปฏิบัติจะมีเท่าไรนั้นก็ตามถ้าสอนเข้ามาถึงตรงนี้แล้วเหมือนกันหมดครับ เหมือนกันหมดสัมมาอะระหังนะมะพะทะ ยุบหนอพองหนอ วิปัสสนาญาณอย่างพระเดชพระคุณ อาจารย์ใหญ่นี้สอนมันจะเข้าไปในรูปเดียวกันหมด ถ้าไปถึงความเกิดและความดับของรูปนามทีนี้เมื่อทำไป ๆ ในขณะนั้นจะเกิดอาการขาดวูบหายไปเกิดขึ้นมาอีก รับอารมณ์ได้อีกขาดวูบหายไปในขณะที่ขาดไปนั้นไม่ใช่อาการของง่วงนอนด้วยไม่ใช่อาการของอาหารด้วยคือ ในขณะนั้นกามฉันทะก็รู้แล้วว่าลดลงไป พยาบาทก็ลดลงไปถีนมิทธะก็ลดลงไปอุทธัจจะกุกกุจจะก็ลดลง วิจิกิจฉาก็ไม่เกิดขึ้นแต่วูบลง สันสติขาดความสงบนิ่งขาด เห็นอนิจจังแหละครับ ความไม่เที่ยงของชีวิต เราจะมารู้ว่า โอ้ คนตายเป็นอย่างนี้มันจะบอกขึ้นมาเองว่าการตายเป็นอย่างนี้ คนที่เวลาตาย ตายอย่างนี้เมื่อถึงที่ตายแล้วมันจะเป็นอย่างนี้ มันจะลงไปอย่างนี้ มันจะขึ้นอย่างนี้ถ้ายังไม่ตายอารมณ์นั้นจะเกิดขึ้นมารับอารมณ์จับขึ้นมาอย่างนี้ แล้วพูดตรง ๆ นะครับอภิธรรมก็อยู่ตรงที่ ตรงนี้ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ก็อยู่ตรงนี้

๔๒,๐๐๐ ก็อยู่ตรงที่นี้ทุกสิ่งทุกอย่างจะอยู่ที่ตรงนี้ทั้งหมด จึงว่าเป็นหนทางเส้นเดียว ที่มาพูดนี้ก็ขออภัยคณะครูบาอาจารย์ว่าไม่ใช่จะอวดรู้นะครับ แต่เพียงว่าแสดงความคิดเห็นว่ามันต้องเป็นอย่างนี้เท่านั้นทีนี้ประพฤติปฏิบัติต่อไปอีกจะเห็นความ ดับไป ๆ ขาดไป ๆ ของสันตติ คือ ความสืบเนื่อง ต่อจากนั้นก็จะกลัวเกิดอาการกลัวขึ้นมา อย่างบอกไม่ถูกไม่รู้ว่ากลัวอะไรท่านบอกว่ากลัวภัยในวัฏฏะสงสารว่า โอ้คนเรา เกิด ๆ ตาย ๆ เพราะตัวนี้เองเพราะไม่เห็นตัวนี้เองจึงไปเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะสงสาร รอบแล้วรอบเล่า ๆ เมื่อเกิดความกลัวขึ้นมา ก็ยังปฏิบัติต่อไปไม่เลิกอีก ก็จะเห็นทุกข์เห็นโทษของมันอีกแหละครับ มันจะแสดงทุกข์โทษอาการต่าง ๆ ของมันออกมา บางครั้งบางคราวท่านนั่งอยู่ดี ๆ นะครับจะเกิดอาการคันตามเนื้อตามตัวบอกไม่ถูกว่ามันคันด้วยอะไรสาเหตุมันมาเพราะอะไรบางครั้งมันนั่งไปนะครับ ขออภัย เลือดในท้องจะไหลออกมา เป็นอุจจาระ จะไหลออกมาเต็มโถเต็มคอห่านเลยอย่างนั้นก็มี บางทีปวดท้องอย่างรุนแรงจนต้องชักดิ้นพลาด ๆ อย่างนี้ก็มีหรือบางครั้งเกิดอาการตัวร้อนขึ้นมาอย่างบอกไม่ถูก ร้อนวูบว้าบ ๆ มีอะไรมาไต่ตามเนื้อตามตัวอย่างนี้เต็มไปหมดอย่างนี้เป็นต้น ทีนี้คนเราจะมาถึงตรงนี้ ๑. ผู้เคยเป็นโรคเก่ามาแล้วตึงหามไปหาโรงพยาบาล ๒. ผู้ที่ไม่เคยเป็นโรค โรคจะเกิดขึ้นตรงนี้ก็ไม่รู้ไม่เข้าใจเราต้องตายแล้วปฏิบัตินี้ผิดหลักแน่นอน ถ้าปฏิบัติอย่างนี้ นัตถิ สันติ ปะรัง สุขัง สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบนั้นไม่มี โอ้ ! สาธุเถิดเข้าพระพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติธรรมะของพระองค์ผิดทางเสียแล้วไม่เห็นเลยนัตถิ สันติ ปะรัง

สุขัง ความสุขอื่นยิ่งกว่าสงบไม่มีเห็นแต่ความทุกข์ ความยาก ความลำบาก โอ๊ย ข้าพระพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติผิดทางเสียแล้วร้อยทั้งร้อยถ้าอยู่ห่างอาจารย์ร้อยละเก้าสิบแปดรูปจะเลิกทันที อันนี้ขอพูดจากความจริงใจร้อยละเก้าสิบแปดรูปจะหยุดการประพฤติปฏิบัติ ถ้ายังไม่หยุด เดินต่อไปอีก ๆ ไม่หยุด อารมณ์ของสภาวะภาวนามยปัญญาจะเดินต่อไปอีกเมื่อเดินต่อไปอีกก็จะเห็นซึ่งความเบื่อหน่ายของรูป ของนาม เห็นว่ามันเบื่อ ๆ เสียจริง ๆ เบื่อที่สุด เบื่อไปหมดข้าวบางทีก็ไม่ฉันนะครับ ไม่ฉันเลย พระภิกษุบางรูปพอมาถึงตรงนี้จะเสียนะครับจะเป็นโรคกระเพาะก็ตรงนี้ วันหนึ่งก็ไม่ไปบิณฑบาต สองสามวันก็ไม่ไปบิณฑบาต ถึงเวลาสรงน้ำ ขออภัย เอ๊ะวันนี้เราจะสรงน้ำไม่สรงน้ำ ว่าแล้วก็ไม่สรงน้ำเอาเสียดื้อ ๆ แล้วทีนี้เราจะเดินจงกรมหรือไม่เดิน เราจะทำวัตรหรือไม่ทำก็ไม่ทำเอาเสียดื้อ ๆ นี่เกิดขึ้นมาอย่างนี้ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรม ก็ยังไม่รู้อีกว่า นี้เป็นอารมณ์ของอาการเบื่ออย่างรุนแรง คือเบื่อทุกสิ่งทุกอย่าง ที่มีในวัฏฏะสงสารเบื่อหมด กวาดกุฏิ กวาดศาลาก็เบื่อ เบื่อแม้แต่การจะหายใจเบื่อจริง ๆ อันนี้เรียกว่า "เบื่อ" ท่านอาจารย์ ท่านว่าเบื่อภัยในวัฏฏะสงสาร เมื่อประพฤติปฏิบัติไปอีกเห็นความเบื่อหน่าย อย่างเต็มที่รุนแรงแก่กล้าแล้วประพฤติปฏิบัติ ต่อไป ๆ อีกทีนี้จะเกิดความหงุดหงิดฟุ้งซ่านขึ้นมาอย่างแรงกล้า ซึ่งบุคคลที่เกิดขึ้นมาประสบในโลกมนุษย์นี้น้อยคนนัก ที่จะได้ประสบอาการหรืออารมณ์อย่างนี้ จะเกิดขึ้นมาอย่างแรงกล้า จะมีหน้าตาอันดำคร่ำเครียดจะเกิดความตรึงเครียดขึ้นมาอย่างรุนแรงจนสุดทน สุดกลั้นสุดระงับ ถ้าอยู่ที่ภูเขา

ขออภัยอยู่บนดอยสุเทพ ก็จะต้องย้ายกลดไปอยู่บนดอยปุย ถ้าอยู่บนดอยปุยแล้วยังไม่พอใจ ก็จะต้องย้ายกลดไปดอยอินทนนท์ ไม่พอจะต้องย้ายมาวัดกระโจมทองไม่พอแล้ว ก็จะต้องย้ายไปสวนพุทธธรรมวัดชายนา อันนี้มันจะเป็นอารมณ์อย่างนี้เมื่ออารมณ์ อันนี้มันเกิดขึ้นมาแล้ว ร้อยละเก้าสิบเก้าครึ่ง ทนไม่ไหว ๆ เสียจริง ๆ ถ้าในขณะนั้นปัญญาญาณมันไม่แล่นขึ้นมาในใจว่าถูกทางแล้วอย่างนี้จะหยุดการประพฤติปฏิบัติ ในขณะเมื่อมาถึงแค่นี้ทีนี้ถ้ายังประพฤติปฏิบัติต่อไปอีกมีปัญญาญาณเสมอไป บุญญาบารมีทำมาดีจะเห็นซึ่งความเข้มแข็งของจิตทันทีเลยว่า จิตใจนี้จะเข้มแข็งขึ้นมาอย่างบอกไม่ถูกเหมือนกับว่าต้นกล้วยทั้งต้นนี้ถ้าเราจะเตะออกไปทีเดียวต้นกล้วยนี้มันจะขาดออกจากกันเป็นสองท่อนทันที เมื่อต้นกล้วยมันจะขาดเป็นสองท่อนเราจะเดินจงกรมตั้งแต่คืนนี้ถึงพรุ่งนี้เช้า เราก็สามารถเดินได้ เราจะนั่งสมาธิตั้งแต่ฉันเช้าแล้วไปจนถึงบ่าย ๔ โมง เราก็นั่งได้ จะว่าเจ็บจะว่าปวด มันก็เจ็บ มันก็ปวด แต่ว่าทำไมมันทนได้ อันนี้ก็ไม่ทราบเหมือนกัน อารมณ์มันเป็นอย่างนั้นเองทีนี้หลังจากอารมณ์นั้นผ่านไปแล้วเข้มแข็งบึกบึนต้องฝ่าฟันกับ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ซึ่งเวียนมาบรรจบจะเกิดความปวดร้าวขึ้นมาตามกระดูกอย่างแรงกล้า กรรมอะไรก็ตามซึ่งเราเคยทำไว้แล้วแต่อดีตซึ่งเป็นกรรมรุนแรง จะตามมาล้างก็ตอนนี้นั่นเองเมื่อกรรมอันนี้มาล้าง จะเกิดทุกขังอย่างรุนแรงในขณะนั้นจิตใจก็จะเข้มแข็ง ถ้านั่งอยู่ห้านาทีเหมือนกระดูกหัวเข่านี้จะแตกออกมาเป็นสองเสี่ยงเหมือนกระดูกซี่โครงนี้จะหักเป็นสองเสี่ยงเหมือนคอนี้จะหลุดออกมาจากบ่า

เหมือนว่ามีลักษณะอะไรก็ตามมาทับถมร่างกายและจิตใจ ให้เกิดความทุกข์ระทมขึ้นมาอย่างแรงกล้าจนเหมือนกับว่าจะทนไม่ได้แต่ก็ทนได้ เมื่อผ่านอารมณ์นี้ไปแล้วประพฤติปฏิบัติไป จะเกิดสภาวะหนึ่งขึ้นมาคือจะมีจิตใจซึ่งเฉย เฉยที่สุด ขออภัยเถอะถ้าเรายืนในศาลาอย่างนี้อารมณ์อย่างนี้เกิดมานะครับ มีพระภิกษุสองรูปยืนอยู่ที่โคนต้นโพธิ์นั่นนะถ้าเกิดว่ารูปหนึ่งเอามีดดาบมาจะฟันคอภิกษุอีกรูปหนึ่ง ในขณะนั้นภิกษุรูปนี้ที่ยืนอยู่บนศาลานี้จะยืนเฉยโดยที่ไม่ได้ออกปากห้ามหรือมิได้ทำอะไรทั้งหมดคือจะเฉยจริง ๆ ความเฉยนี้ เฉยที่สุด เฉยจนบอกไม่ถูกว่าความเฉยในโลกนี้ ความเฉยอะไรจะมาเฉยเท่านี้จะมีความเฉยซึ่งทรงอยู่อย่างนี้ หนึ่งวันบ้างสองวันบ้างสามสี่ห้าวันบ้างสิบวันบ้างยี่สิบวันบ้าง จะเฉย เหมือนกับคนไม่มีชีวิตจิตใจ เหมือนกับฟองน้ำที่เขาเอาปล่อยให้ลอยไปในน้ำมันจะลอยไป ๆ อยู่อย่างนั้นอาจจะไปกระทบข้างนี้บ้างข้างโน้นบ้างไหลไป ๆ จะไหลไปเป็นลำดับ ๆ จะไม่รู้สึกว่าอาการสุขอาการทุกข์เกิดขึ้นเลยทุกสิ่งทุกอย่างก็กำหนดอารมณ์พระกัมมัฏฐานก็ดับไป ๆ ๆ อย่างนั้น เกิดขึ้นแล้วตั้งอยู่แล้วก็ดับวูบไป ๆ เป็นลำดับอารมณ์ตอนนี้ ทีนี้ นะครับ ถ้าเฉย ๑ วันไม่เป็นไร ๒ วัน ไม่เป็นไร ๓ วัน ๔ วัน ๕ วัน เริ่มแล้ว ทำไมมันเฉยเกินไปอย่างนี้มันไม่ถูกนะ ธรรมะมันไม่เกิดเอามาคิดอีกแล้วปัญหาทุกสิ่งทุกอย่างมาขบคิดขึ้นมา ต้องให้ปัญญามันเกิดอย่างนั้นอย่างนี้ นี่ต้องให้มันแตกฉานธรรมะอย่างนั้นเราก็คิดไป ๆ เอาแล้วตอนนี้ศรัทธา ศรัทธา คือ อะไร ปกติศรัทธา ภาวนาศรัทธา อารมณ์ของพระโสดาบันนั้น ละอะไรได้บ้าง โลภะละได้ ๔ โทสะนั้นละไม่ได้

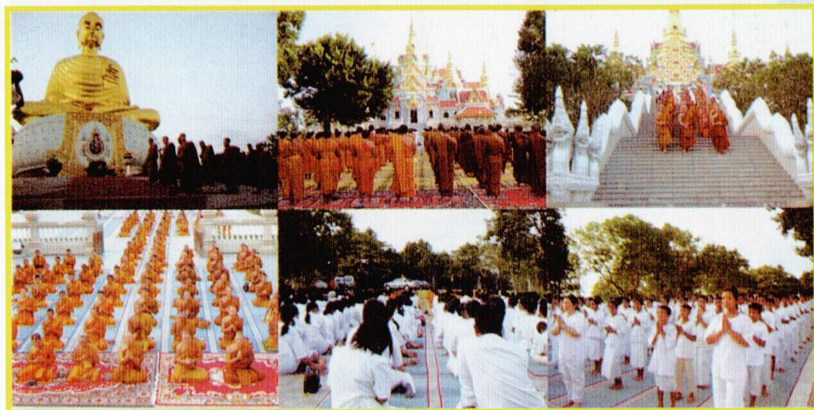
โมหะนั้นละได้ ๑ คือวิจิกิจฉา ก็จะเอาอารมณ์มาตีกันทั้งด้านพระสูตร ทั้งด้านอภิธรรมเอามาตีหมด ละอย่างนั้นไม่ทำอย่างนั้น ละอย่างนี้ไม่ทำอย่างนี้ ก็ทิ้งอารมณ์ทางด้านปัจจุบันไปอีก ไปเอาอตีตารมณ์มากำหนด คืออารมณ์ที่เรียนเก่า ๆ ขึ้นมาคิด ๆ ๆ ๆ ในหัวสมองนี่ละครับ อตีตังนานวาคะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตัง ยะทะตีตัม ปะหินันตัง อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง ปัจจุปันนัญจะโย ธัมมังตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ อะสังหิรัง อะสังกุปปัง ตัง วิทธา มนุพรูหะเย อัชเชวะ กิจจะมาตัปปังโก ชัญญา มะระณัง สุเวนะ หิ โน สังคะรันเตนะ มะหาเสเนนะ มัจจุนา เอวังวิหาริมา ตาปิงอะโหรัตตะ มะตันทิตัง ตัง เว ภัทเท กะรัตโตติ สันโต อาจิกขะเตมุนีติ ซึ่งแปลได้ว่า บุคคลไม่ควรตามคิดถึงอดีตที่ล่วงเลยมาแล้ว ด้วยความอาลัยอาวรณ์และไม่พึงพะวงถึงสิ่งที่ยังมาไม่ถึง อดีตก็ละผ่านเลยมาแล้ว อนาคตก็ยังไม่มาผู้ใดเห็นธรรมอันเกิดขึ้นเฉพาะหน้าในที่นั้น ๆ อย่างแจ่มแจ้งไม่ง่อนแง่นคลอนแคลนเขาควรพอกพูนอาการเช่นนี้นั้น ๆ ไว้ความเพียรในการประกอบบุญกุศล เร่งสร้างสมคุณงามความดีนั้นบุคคลควรเร่งสร้างเร่งกระทำเสียตั้งแต่ในวันนี้ ปีนี้ ชั่วโมงนี้ นาทีนี้ทีเดียว ใครเล่าจะทราบได้เล่าว่าอันความตายจะมีเข้ามาถึงเราในวันพรุ่งนี้ เพราะการผลัดเพี้ยนกับพยามัจจุราช ผู้มีเสนามารมากนั้น ย่อมไม่มีสำหรับเรา มุนีผู้สงบย่อมกล่าวเรียกบุคคล ผู้มีความเพียรเช่นนั้น ไม่มีความเกียจคร้านในการประกอบบุญประกอบกุศล ทั้งกลางวันและกลางคืนนั่นแลว่าเป็นผู้อยู่แม้เพียงราตรีเดียวก็น่าชม เอาแหละครับก็ขอฝากเอาไว้ว่า

สุตตมยปัญญาเกิดทางหู จิตตมยปัญญาเกิดจากการนำไปคิด ถ้าทำวิปัสสนาแล้วบอกว่าคิดเอารู้วิปัสสนารู้แจ้งอารมณ์นั้น ๑๕ เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าภาวนารู้ ๆ ๆ ๆ ตลอด แต่ไม่รู้ว่ารู้อะไร ถ้าไม่เปิดหนังสือดูว่าอย่างนี้เป็นอารมณ์ของโอภาส เอ๊ะ ? แสงสว่างนี้มันเกิดขึ้นมันเป็นโอภาสตัวปีติ ขนลุก ขนชัน มึนตึง ๆ หนัก ๆ เกิดอาการคล้าย ๆ ตัวโยก ตัวโคลง ตัวเบา ตัวลอยอย่างนี้อารมณ์ปีติอย่างนี้ ถ้าไม่ไปเปิดตำราก็ไม่รู้ว่าเป็นอารมณ์ปีติแต่รู้ว่า เอ๊ะ ? อันนี้ก็เกิดอยู่ ปัสสัทธิ ความแข็งเข้า ๆ ๆ เป็นลำดับ จิตเหมือนจะสงบแต่ก็ไม่สงบ บางครั้งก็สะดุ้ง ว้าบ ? ขึ้นมาอย่างนี้ไม่เปิดตำราก็ไม่รู้สุขเกิด สุขขึ้นมาอย่างแรงกล้า เกิดศรัทธาอย่างแรงกล้าเกิดความน้อมใจเชื่อขึ้นมาอย่างแรงกล้า เกิดความเพียรขึ้นมาอย่างแรงกล้า แล้วก็เกิดอุเบกขาขึ้นมาอย่างแรงกล้า เกิดความพอใจในนั้น ถ้าไม่ไปเปิดตำราดู ก็ไม่รู้ว่านี่อะไร แต่ว่าในขณะนั้นจะว่าไม่รู้หรือ ? รู้แต่ไม่รู้ว่ารู้อะไรถ้าเป็นอย่างนี้นะครับ อารมณ์ในขณะนั้นเป็นอารมณ์ของปรมัตถธรรมล้วน ๆ ซึ่งเกิดขึ้นแก่ผู้ประพฤติปฏิบัติ จะเรียนพระอภิธรรมก็ตามไม่เรียนพระอภิธรรมก็ตาม บุคคลผู้นั้นพระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า สาวกสังโฆ เป็นสาวกของพระพุทธองค์นะครับ อภิธรรมเรียนอยู่ที่ตรงนั้น พระสูตรเรียนอยู่ที่ตรงนั้น พระวินัยก็เรียนอยู่ที่ตรงนั้น เพราะในพระศาสนานี้พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า จิตนั้นเป็นหนึ่ง เมื่อจิตนั้นเป็นหนึ่ง บุคคลผู้ประพฤติ ปฏิบัติจิต ครบบริบูรณ์แล้ว ชื่อว่าประพฤติปฏิบัติหมดทุกสิ่งทุกอย่างในทางพระพุทธศาสนาเพราะเหตุนั้นก็ขอฝากตัวคำว่า ภาวนามยปัญญาต้องเกิดขึ้นในขณะนั้น

ตั้งอยู่ในขณะนั้น แล้วก็ดับไปในขณะนั้นถ้าหลังจากนั้นนำมาพูด นำมาวิจารณ์เป็นจิตตมยปัญญา นำมาคิดวิจารณ์เป็นจิตตมยปัญญา นำมาบรรยายเป็นบัญญัติ เมื่อบรรยายเป็นบัญญัติ เมื่อบรรยายเป็นบัญญัติ การบรรยายนี้เป็นอารมณ์ของปริยัติ การบรรยายทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าบรรยายอารมณ์ของปฏิบัติก็คือ ๑. ผู้พูดกำหนดปากไปด้วย กำหนดมือไปด้วย ผู้ฟังก็กำหนดอารมณ์ไม่ให้เกิดความพอใจไม่ให้เกิดความไม่พอใจไปด้วยเรียกว่า พูดก็พูดแบบปฏิบัติ ฟังก็ฟังแบบปฏิบัติ แต่ถ้าเสียงที่ออกมานี้เป็นปริยัติ การพูดที่พูดออกมานี้เป็นบัญญัติ พูดเป็นปรมัตถ์ไม่ได้ แล้วก็พูดแบบปฏิบัติก็พูดออกมาไม่ได้ ภาวนามยปัญญา ก็คือ ปัญญาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เมื่อจะเจริญภาวนามยปัญญานี้จริง ๆ ขอว่าวันหนึ่งเดินจงกรมอย่าต่ำกว่า ๔ ชั่วโมง นั่งสมาธิอย่าต่ำกว่า ๔ ชั่วโมง ใช้เวลาติดต่อกันสามเดือน ถ้าสามเดือนแล้วผ่านไปท่านยังไม่รู้จักคำว่าภาวนามยปัญญาแล้วก็แสดงว่าในชาติปัจจุบันนี้เราเป็นทวิเหตุกะบุคคล คือ เป็นบุคคลที่ไม่ได้ทำบุญมาทางภาวนามาก่อน เอาละครับสำหรับการบรรยายในชั่วโมงนี้ก็ขอจบลงไว้เพียงเท่านี้ ขอความเจริญรุ่งเรืองในธรรมจงบังเกิดกับนักปฏิบัติธรรมทุกท่าน ตามบุญญาวาสนาบารมี ที่ทุกท่านได้สร้างสมอบรมมาแล้ว ทุกท่านทุกตนทุกคนเทอญ ฯ

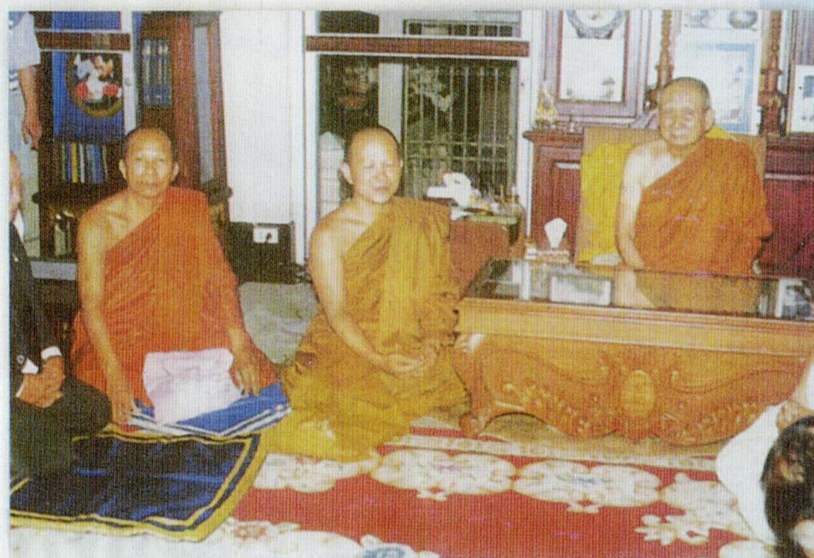
งานฉลองพระธาตุ วิสาขบูชาทุกปี

พระมหาธาตุเจดีย์ ภักดีประกาศ
(นามพระราชทาน)

พระพุทธธงชัยมงคล

(นามเดิม)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ขอประกาศเกียรติคุณเพื่อแสดงว่า

พระอธิการไมตรี ฐิตปญฺโญ

ต้นแบบคนดีศรีแผ่นดิน

เป็นบุคคลต้นแบบที่พึงประสงค์ เป็นแบบอย่างการทำความดีของสังคม
มีภาวะผู้นำ มีศักยภาพในการสร้างกระแสการพัฒนาตนและสังคมให้เป็นคนดีศรีแผ่นดิน
ขอให้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของสังคม และร่วมสร้างคนดีศรีแผ่นดินสืบไป

ประกาศไว้ ณ วันที่ ๒๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(นายวัฒนา เมืองสุข)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประกาศ

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการจัดตั้งสถานีวิทยุพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เพื่อให้การจัดตั้งสถานีวิทยุพระพุทธศาสนาแห่งชาติ บรรลุตามวัตถุประสงค์
อาศัยมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันพุธ ที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
เรื่อง "การจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด"
จึงแต่งตั้งให้

พระอธิการไมตรี ฐิตปญฺโญ วัดทางสาย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
เป็นคณะทำงานการจัดตั้งสถานีวิทยุพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ประกาศ ณ วันที่ ๑ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

(สมเด็จพระพุฒาจารย์)
ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

รางวัล "ระฆังทอง"
(บุคคลแห่งปี) ๒๕๕๑
โล่เกียรติยศนี้ มอบเป็นเกียรติแก่
พระอาจารย์ไมตรี ฐิตปญฺโญ
ได้รับเลือกเป็นบุคคลแห่งปี ๒๕๕๑
สาขาผู้ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมดีเด่น
โดย
สมัชชานักจัดรายการข่าววิทยุโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์
แห่งประเทศไทย (ส.ว.ท.)

ประกาศมหาเถรสมาคม
เรื่อง สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด

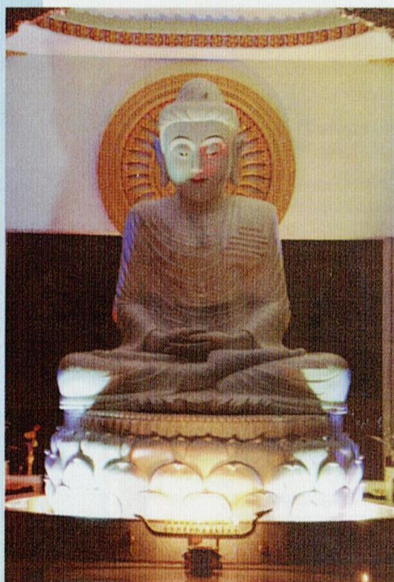
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยอนุมัติของมหาเถรสมาคม ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๑ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

จึงให้วัด ทางสาย ตำบล ธงชัย อำเภอ บางสะพาน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด แห่งที่ ๒

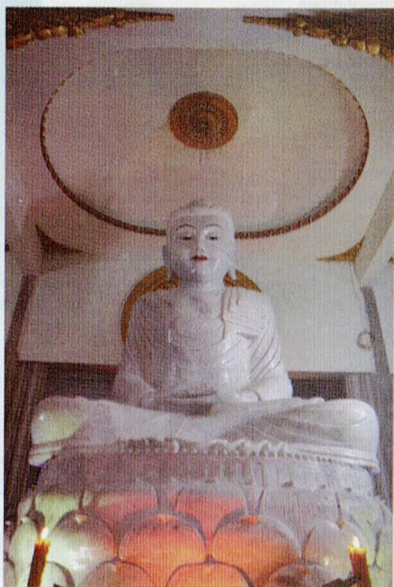
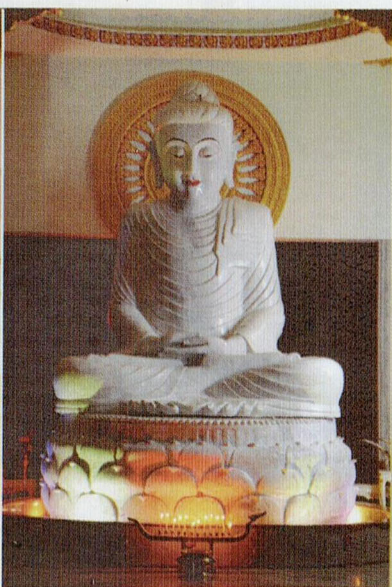
ขอให้เจ้าสำนักปฏิบัติธรรม จงเป็นการธุระในการฝึกอบรมธรรมปฏิบัติแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ โดยยึดหลักมหาสติปัฏฐานสูตร เป็นหลักปฏิบัติ

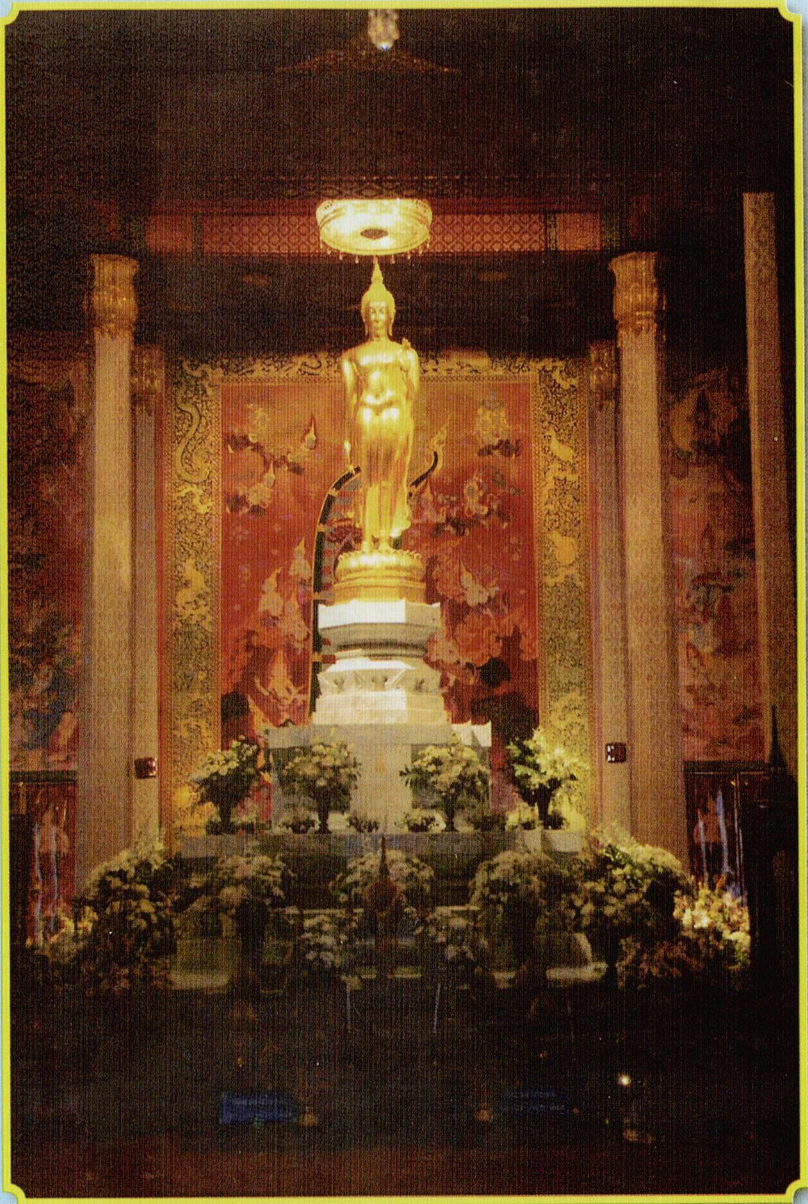
ประกาศ ณ วันที่ ๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(สมเด็จพระพุฒาจารย์)
ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

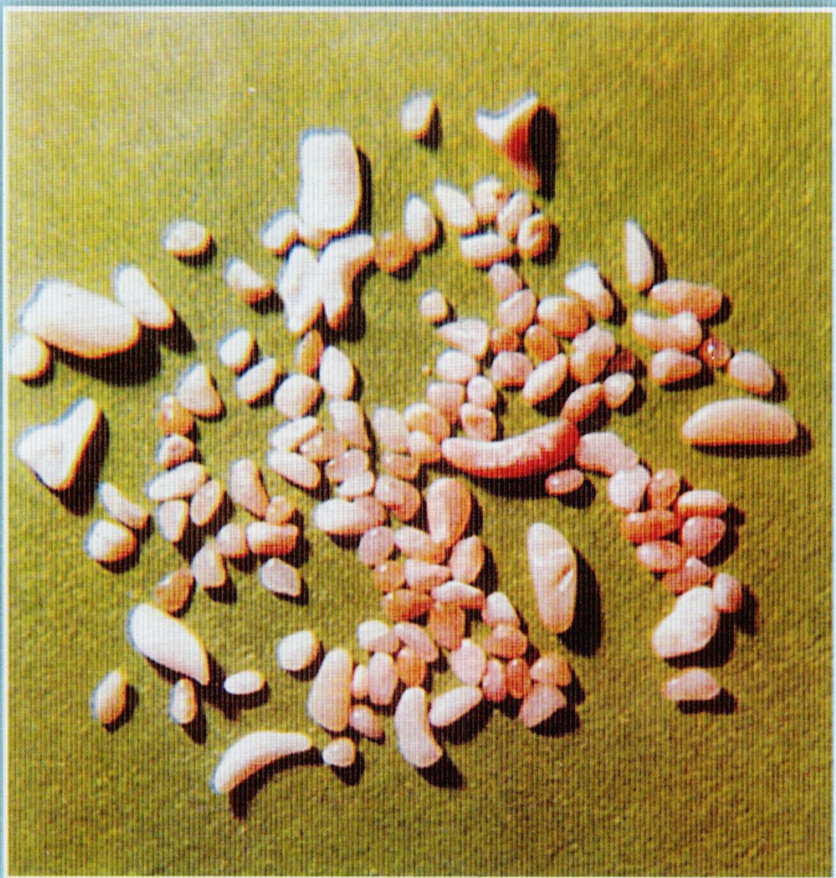

พระหยก 4 ลักษณะ

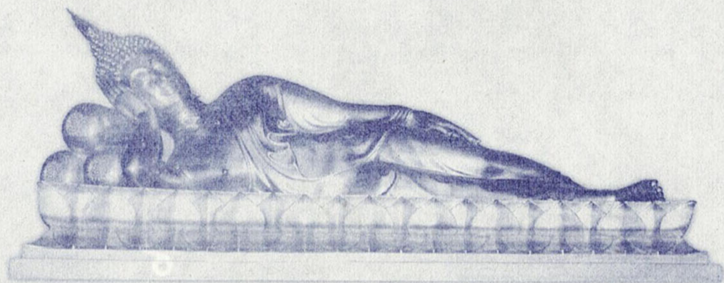
พระพุทธกาญจนวบพิธ

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯ
ทรงประทาน พระบรมสารีริกธาตุ เพื่อนำไป
บรรจุไว้ในองค์ **พระพุทธกิติสิริชัย**

พุทธพจน์
พุทธสุภาษิต

ก่อนทำงานควรดูฤกษ์ยามหรือไม่

องค์สมเด็จพระศาสดาจารย์ทรงตรัสเรื่องเกี่ยวกับฤกษ์ยามอันควรไว้ดังนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เห็นภัยในวัฏฏะสงสารทั้งหลาย บุคคลประพฤติดีปฏิบัติชอบในเวลาใด เวลานั้นชื่อว่าเป็น ฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี ขณะดี ยามดี อย่างยิ่งแก่บุคคลเหล่านั้น ดูก่อนท่านผู้เห็นภัยในวัฏฏะสงสารทั้งหลาย บุคคลประพฤติดี ปฏิบัติชอบด้วยกายด้วยวาจา ด้วยใจ ในเวลาเช้า เวลาเช้าก็เป็นเวลาเช้า ที่ดีของบุคคลนั้น บุคคลใดประพฤติดี ปฏิบัติชอบด้วยกาย ด้วยวาจาด้วยใจ ในเวลาเที่ยง เวลาเที่ยงก็เป็นเวลาเที่ยงที่ดีของบุคคลนั้น บุคคลใดประพฤติดีปฏิบัติชอบด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ ในเวลาเย็น เวลาเย็นก็เป็นเวลาเย็นที่ดีของบุคคลนั้น ดังนี้.

สถานที่อันควรระลึกถึงตลอดชีวิต

ภิกษุทั้งหลาย, สถานที่ ๓ แห่งเป็นที่ระลึกตลอดชีวิตของพระราชาผู้เป็นกษัตริย์มุรธาภิเษกแล้ว ๓ แห่งที่ไหนบ้างเล่า ? ๓ แห่งคือ พระราชาผู้เป็นกษัตริย์มุรธาภิเษก ประสูติ ณ ตำบลใด ตำบลนั้นก็เป็นที่ระลึกตลอดชีวิตของพระราชาพระองค์นั้นเป็นแห่งที่ ๑ " พระราชาได้เป็นกษัตริย์มุรธาภิเษกแล้ว ณ ตำบลใด ตำบลนั้นก็เป็นที่ระลึกตอลดชีวิตของพระราชาพระองค์นั้น เป็นแห่งที่ ๒ "

พระราชาผู้เป็นกษัตริย์มุรธาภิเษก ทรงผจญสงครามได้ชัยชนะแล้ว เข้ายึดครองสนามรบนั้นไว้ได้ ณ ตำบลใด ตำบลนั้นก็เป็นที่ระลึกตลอดชีวิต ของพระราชาพระองค์นั้นเป็นแห่งที่ ๓ "

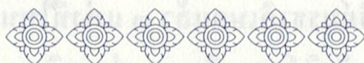
ภิกษุทั้งหลาย , ฉันใดก็ฉันนั้น สถานที่ ๓ แห่ง ก็เป็นที่ระลึกตลอดชีวิตของภิกษุ เช่นนั้นเหมือนกัน ๓ แห่ง ที่ไหนบ้างเล่า ? ๓ แห่ง คือ

ภิกษุ ปลงผมและหนวด ครองผ้าย้อมน้ำฝาดออกบวชจากเรือนเป็นบรรพชิต ผู้ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือน ณ สถานที่ใด สถานที่นั้นเป็นที่ควรระลึกถึงตอลดชีวิตของภิกษุนั้น เป็นแห่งที่ ๑ "

ภิกษุย่อมรู้ชัดตามที่เป็นจริงว่า ทุกข์เป็นเช่นนี้ ๆ เหตุใดเกิดทุกข์

เป็นเช่นนี้ ๆ ความดับไม่เหลือแห่งทุกข์เป็นเช่นนี้ ๆ และข้อปฏิบัติให้ถึงความดับไม่เหลือแห่งทุกข์เป็นเช่นนี้ ๆ ณ สถานที่ใด สถานที่นั้นก็เป็นที่ควรระลึกถึง ตลอดชีวิตของภิกษุนั้น เป็นแห่งที่ ๒ ”

ภิกษุ กระทำให้แจ้งซึ่งเจโตวิมุตติ และปัญญาวิมุตติ อันหาอาสวะมิได้ เพราะความสิ้นไปแห่งอาสวะทั้งหลาย ด้วยปัญญาอันยิ่งเอง ในทิฏฐะธรรม เข้าถึงแล้วแลอยู่ ณ สถานที่ใด สถานที่นั้นก็เป็นที่ควรระลึกถึงตลอดชีวิตของภิกษุนั้น เป็นแห่งที่ ๓ ”

อย่าดูถูกตัวเอง

เมฆลอยอยู่บนนภา ยังหล่น
จันทร์อาทิตย์อาจไม่พ้น มลาย
น้ำคร่ำผันเปลี่ยนขึ้น สู่ที่ สูงได้
คนเลวหลงชั่วร้าย หัดสร้างคุณธรรม

****

อย่าหลงติดเหยื่อ

อย่าหลงเหยื่อ เชื่ออยาก จะยากจิต
อย่างหลงติด รสเหยื่อ เชื่อตัณหา
อย่าหลงนอน หลงกิน สิ้นเวลา
อย่าหลงว่า อายุเจ้า จะยาวนาน

ภิกษุทั้งหลาย, พวกเธอทั้งหลายจงพากันเป็นธรรมทายาท "คือรับมรดกธรรมของเราเถิดอย่าเป็นอามิสทายาท" คือรับมรดกสิ่งของเลย ความเป็นห่วงของเราในพวกเธอทั้งหลายนั้นมีอยู่เพียงว่า ทำอย่างไร ? สาวกทั้งหลายของเราจึงพากันเป็นธรรมทายาท ไม่เป็นอามิสทายาท ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย, หากแม้นพวกเธอทั้งหลายพากันเป็นอามิสทายาท ไม่เป็นธรรมทายาทของเราแล้ว พวกเธอทั้งหลายก็จะถูกเขาตราหน้าว่า สาวกทั้งหลายขององค์สมเด็จพระบรมศาสดาล้วนแต่พากันเป็นอามิสทายาทกันอยู่โดยทั่วไป หาได้เป็นธรรมทายาทไม่ ดังนี้ แม้เราเองก็จะถูกเขากล่าวโทษว่าสาวกทั้งหลาย ขององค์สมเด็จพระบรมศาสดาล้วนแต่พากันเป็นอามิสทายาททั้งนั้น หาได้เป็นธรรมทายาทไม่ ดังนี้ ด้วยเหมือนกัน ภิกษุทั้งหลายหากแม้นพวกเธอทั้งหลาย พากันเป็นธรรมทายาทไม่เป็นอามิสทายาทแล้วไซร้ พวกเธอทั้งหลายก็จะได้รับการยกย่องว่า สาวกทั้งหลายขององค์สมเด็จพระบรมศาสดา ล้วนแต่พากันเป็นธรรมทายาทกันอยู่โดยทั่วไป หาได้เป็นอามิสทายาทไม่ ดังนี้ แม้เราเองก็จะได้รับการสรรเสริญว่า สาวกทั้งหลายขององค์สมเด็จพระบรมศาสดา ล้วนแต่พากันเป็นธรรมทายาททั้งนั้น หาได้

เป็นอามิสทายาทไม่ ดังนี้ ด้วยเหมือนกัน เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ ภิกษุทั้งหลายพวกเธอทั้งหลาย จงพากันเป็นธรรมทายาท คือรับมรดกธรรมของเราเถิด อย่าเป็นอามิสทายาท คือรับมรดกสิ่งของเลย ความเป็นห่วงของเราในพวกเธอทั้งหลายนั้น มีอยู่เพียงว่า ทำอย่างไร ? สาวกทั้งหลายของเรา พึงเป็นธรรมทายาท ไม่เป็นอามิสทายาท ดังนี้

ทำอย่างไรจึงจะถูกพุทธประสงค์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ภิกษุในธรรมวินัยนี้ย่อมเรียนธรรม คือสุตตะเคยยะ ไวยากรณ์ คาถา อุทาน อิติวุตตกะ ชาดก อัพภูตธรรม เวทัลละ เธอย่อมปล่อยเวลาและวันคืนให้ล่วงไป ละการหลีกออกเร้นอยู่ ไม่ประกอบความสงบใจในภายใน เพราะการเรียนธรรมนั้น ภิกษุนี้เรียกว่าเป็นผู้มากในการเรียนไม่ชื่อว่าเป็นผู้อยู่ในธรรม

อีกประการหนึ่ง ภิกษุย่อมแสดงธรรมตามที่ได้สดับมาแล้ว ตามที่ได้เรียนมาแล้วโดยพิสดาร เธอย่อมปล่อยเวลาและวันคืนให้ล่วงไป ละการหลีกออกเร้นอยู่ ไม่ประกอบความสงบใจในภายใน เพราะการแสดงธรรมนั้นภิกษุนี้เรียกว่าเป็นผู้มากด้วยการแสดงธรรม ไม่เชื่อว่าเป็นผู้อยู่ในธรรม

อีกประการหนึ่ง, ภิกษุย่อมทำการสาธยายธรรมตามที่ได้สดับมาแล้ว ตามที่เรียนมาแล้วโดยพิสดาร เธอย่อมปล่อยเวลาและวันคืนให้ล่วงไปละการหลีกออกเร้นอยู่ ไม่ประกอบความสงบใจในภายในเพราะการสาธยายธรรมนั้น ภิกษุนี้เรียกว่าเป็นผู้มากด้วยการสาธยายธรรม ไม่เป็นผู้อยู่ในธรรม

อีกประการหนึ่งภิกษุย่อมตรึกตาม ตรองตามเพ่งตามด้วยใจซึ่งธรรมตามที่ได้สดับมาแล้ว ตามที่ได้เรียนมาแล้ว เธอย่อมปล่อยเวลาและวันคืนให้ล่วงไป ละการหลีกออกเร้นอยู่ ไม่ประกอบความสงบใจในภายใน เพราะการตรึกตรองตามธรรมนั้น ภิกษุนี้เรียกว่าเป็นผู้มากด้วยการตรึกตรองธรรม ไม่เชื่อว่าเป็นผู้อยู่ในธรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ภิกษุในธรรมวินัยนี้ย่อมเล่าเรียนธรรม คือ สุตตะ เคยยะ ไวยากรณ์ คาถา อุทาน อิติวุตตกะ ชาดก อัพภูตธรรม เวทัลละ เธอย่อมไม่ปล่อยเวลาและวันคืนให้ล่วงไป ไม่ละการหลีกออกเร้นอยู่ประกอบความสงบใจในภายใน เพราะการเล่าเรียนธรรมนั้น ภิกษุนี้ชื่อว่าเป็นผู้อยู่ในธรรม ฉะนี้แล

สอนตัวเองก่อน

ประพฤติได้ รู้สอนใจ ตัวเองก่อน
แล้วจึงสอน คนอื่นได้ ในภายหลัง
อ่านตัวออก บอกตัวได้ ใช้ตัวฟัง
ก็พึงหวัง สอนเขาได้ ให้เหมือนตน

ผู้ชี้ขุมทรัพย์ !

ท่านนักปฏิบัติธรรมทั้งหลาย, องค์สมเด็จพระชินศรีศาสดาจารย์ สัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นสมเด็จพ่อของพวกเราทั้งหลายนั้น, พระองค์ทรงตรัสประทานโอวาทไว้เตือนจิตสะกิดใจแก่พวกเราทั้งหลาย ซึ่งเป็นนักปฏิบัติธรรม มีใจความตอนหนึ่งว่า

อานนท์, เราจักไม่พยายามทำกะพวกเธออย่างทนุถนอมเหมือนกับพวกช่างหม้อทำกับหม้อที่ยังเปียกยังดิบอยู่ อานนท์, เราจักขนาบแล้วขนาบอีกไม่มีหยุด อานนท์, เราจักชี้โทษแล้วชี้โทษอีกไม่มีหยุด ผู้ใดหวังมรรคผลเป็นแก่นสาร ผู้นั้นจึงจักทนอยู่ได้ คนเราควรมองผู้มีปัญญาใด ๆ ที่คอยชี้โทษคอยกล่าวคำขนาบอยู่เสมอไป ว่าบุคคลนั้นแหละคือผู้ชี้ขุมทรัพย์ละ ควรคบบัณฑิตที่เป็นเช่นนั้น เมื่อคบกันกับบัณฑิตชนิดนั้นอยู่ ย่อมไม่มีเลวเลย มีแต่ดีโดยส่วนเดียว ดังนี้.

"อย่า"

อย่า	ประพฤติ	สิ่ง	เลวทราม
อย่า	อยู่ด้วย	ความ	ประมาท
อย่า	ยึดถือ	ความ	เห็นผิด
อย่า	ทำตน	เป็น	คนรกโลก

ปัญหาปริศนาธรรม

พระยายักษ์ตนหนึ่งนา มีหน้า ๓ หน้า, มีนัยตา ๒ ข้าง, ข้างหนึ่งสว่าง, ข้างหนึ่งริบหรี่, มีปาก ๑๒ ปาก มีฟันไม่มากปากละ ๓๐ ซี่, พระยายักษ์กินสัตว์จนหมดปฐพีขอให้เฉลยมาดูทีว่ายักษ์ตนนี้มันคือ อะไร ?

" กู ... เป็นโค !~ "

๛๛๛❖๛๛๛

ท่านนักปฏิบัติธรรมทั้งหลาย, องค์สมเด็จพระชินศรีศาสดาจารย์สัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นสมเด็จพ่อของพวกเราทั้งหลายนั้น พระองค์ทรงตรัสประทานโอวาทไว้ เตือนจิตสะกิดใจแก่พวกเราทั้งหลาย มีใจความตอนหนึ่งว่า

ภิกษุทั้งหลาย, ลา เดินตามไปเบื้องหลังฝูงโคมันร้องว่า " แม้เราก็เป็นโค แม้เราก็เป็นโค " ดังนี้ แต่สี เสียง และรอยเท้าของมันหาเหมือนของโคไม่ มันเป็นเพียงแต่เดินตามไปเบื้องหลังฝูงโค แล้วร้องว่า " แม้เราก็เป็นโค แม้เราก็เป็นโค " ดังนี้เท่านั้นฉันใดก็ดี ภิกษุทั้งหลายฉันนั้นเหมือนกันแล ภิกษุบางรูปในพระธรรมวินัยนี้ เดินตามไปเบื้องหลังพระภิกษุสงฆ์แล้วร้องประกาศว่า " แม้เราก็เป็นภิกษุ แม้เราก็เป็นภิกษุ " แต่ความพอใจในการสมาทาน

อธิศีลสิกขา ความพอใจในการสมทานอธิจิตสิขา ความพอใจในการสมาทานอธิปัญญาสิกขาของเขา หาเหมือนของภิกษุทั้งหลายไม่ เขาเป็นเพียงแต่เดินตามไปเบื้องหลังพระภิกษุสงฆ์แล้วร้องประกาศว่า " แม้เราก็เป็นภิกษุ แม้เราก็เป็นภิกษุ " ดังนี้เท่านั้น, เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ ภิกษุทั้งหลาย , พวกเธอทั้งหลายจงมีความเพียรพยายามอย่างแรงกล้าในการสมาทาน อธิศีลสิกขา มีความเพียรพยายามอย่างแรงกล้าในการสมาทานอธิจิตตสิกขา มีความเพียรพยายามอย่างแรงกล้าในการสมาทานอธิปัญญาสิกขา ท่านทั้งหลายพึงศึกษาอย่างนี้แล เธอจงเพ่งและอย่าประมาท จิตของเธออย่ามุ่นไปในกามคุณ เธออย่าต้องถูกกรรมแผดเผาร้องคร่ำครวญอยู่ว่า นี่ทุกข์, ฌาณย่อมไม่มีแก่บุคคลผู้ไม่มีปัญญา ปัญญาย่อมไม่มีแก่บุคคลผู้ไม่มีฌาณ ฌาณและปัญญามีอยู่แล้วในบุคคลใด บุคคลนั้นแลเป็นผู้ตั้งอยู่แล้วในที่ใกล้พระนิพพาน ดังนี้ ....

ผู้มีราตรีเดียวเจริญ

๙๙๙❖๙๙๙

ท่านนักปฏิบัติธรรมทั้งหลาย, องค์สมเด็จพระชินศรีศาสดาจารย์ สัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นสมเด็จพ่อของพวกเราทั้งหลายนั้น พระองค์ทรงตรัสประทานโอวาทไว้ เตือนจิตสะกิดใจแก่พวกเราทั้งหลายผู้เป็นนักประพฤติและปฏิบัติธรรมมีใจความที่มาในภัทเทกรัตตสูตร ดังนี้ว่า

บุคคลไม่ควรตามคิดถึงอดีต ที่ล่วงเลยมาแล้ว ด้วยความอาลัยอาวรณ์ และไม่พึงพะวงถึงสิ่งที่ยังไม่มาถึง อดีตก็ละเลยผ่านมาแล้ว อนาคตก็ยังไม่มา ผู้ใดเห็นธรรมอันเกิดขึ้นเฉพาะหน้าในที่นั้น ๆ อย่างแจ่มแจ้ง ไม่ง่อนแง่นคลอนเคลนเขาควรพอกพูนอาการเช่นนั้น ๆ ไว้ ความเพียรในการประกอบบุญกุศลเร่งสร้างสมคุณงามความดีนั้น บุคคลควรเร่งสร้างเร่งการกระทำ ตั้งแต่ในวันนี้ เดือนนี้ปีนี้ ชั่วโมงนี้ นาทีนี้ ทีเดียว ใครเล่าจะทราบได้เล่าว่า อันความตายจะมีเข้ามาถึงเราในวันพรุ่งนี้ เพราะการผลัดเพี้ยนต่อพยามัจจุราชผู้มีเสนามารมากนั้น ย่อมไม่มีสำหรับเรา มุนีผู้สงบย่อมกล่าวเรียกบุคคล ผู้มีความเพียรอยู่เช่นนั้นไม่มีความเกียจคร้านในการประกอบบุญกุศล ทั้งกลางวันและกลางคืนนั่นแลว่าเป็นผู้อยู่แม้เพียงราตรีเดียวก็น่าชม ดังนี้

“คิดก่อนทำ”

ก่อนจะทำ สิ่งไร ต้องให้คิด
ถูกหรือผิด ทำอย่างนี้ ดีหรือไม่
ถ้าเห็นว่า ไม่ดี มีโทษภัย
ต้องเปลี่ยนใหม่ หาทาง ทำให้ดี

****

นิสมฺม กรณํ เสยฺโย
“ ใคร่ครวญเสียก่อน แล้วจึงทำดีกว่า ”

การเจริญอินทรีย์ในพระพุทธศาสนา

ดูก่อนอานนท์ , ก็การเจริญ อันไม่มีวิธีอื่นยิ่งกว่าในวินัยของพระอริยะเป็นอย่างไร ? ดูก่อนอานนท์ ภิกษุในธรรมวินัยนี้ เกิดความชอบใจ ความไม่ชอบใจ ทั้งความชอบใจและความไม่ชอบใจขึ้น เพราะเห็นรูปด้วยตา เพราะได้ยินเสียงด้วยหู เพราะได้ดมกลิ่นด้วยจมูก เพราะได้ลิ้มรสด้วยลิ้น เพราะถูกต้องโผฏฐัพพะด้วยกาย เพราะรู้ธรรมารมณ์ด้วยใจ เธอรู้จักอย่างนี้ว่า เธอเกิดความชอบใจ ความไม่ชอบใจ ทั้งความชอบใจและความไม่ชอบใจขึ้นแล้วเช่นนี้

ก็สิ่งนั้นแลเป็น สังขตะหยาบ อาศัยกันเกิดขึ้น ยังมีสิ่งที่ละเอียดประณีต นั่นคืออุเบกขา เธอจึงดับความชอบใจ ความไม่ชอบใจ ทั้งความชอบใจและความไม่ชอบใจอันเกิดขึ้นแล้วนั้นเสีย อุเบกขาจึงดำรงมั่น

ดูก่อนอานนท์, ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งดับความชอบใจ ความไม่ชอบใจทั้งความชอบใจและไม่ชอบใจ อันเกิดขึ้นแล้วอย่างนี้ ได้เร็วพลันทันทีโดยไม่ลำบาก เหมือนอย่างบุรุษมีตาดีกระพริบตาฉะนั้นอุเบกขาย่อมดำรงมั่น

ดูก่อนอานนท์, นี้เราเรียกว่าการเจริญอินทรีย์ในรูปที่รู้ได้ด้วยตา ในเสียงที่รู้ได้ด้วยหู ในกลิ่นที่รู้ได้ด้วยจมูก ในรสที่รู้ได้ด้วยลิ้น ในโผฏฐัพพะที่รู้ได้ด้วยกาย ในธรรมารมณ์ที่รู้ได้ด้วยใจ อย่างไม่มีวิธีอื่นยิ่งไปกว่า ในวินัยของพระอริยะ ดังนี้แล.

วิสัยนักปฏิบัติ

ไม่หนี ไม่สู้ ไม่อยู่ ไม่ไป

ทำใจให้ว่าง ปล่อยวางไปเลย

เรื่องปากนั้นสำคัญไฉน

โบราณบัณฑิตท่านกล่าวภาษิตความสำคัญของปากไว้มีใจความว่า ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นจัตวา

แม้แต่สุนทรภู่บรมครูนักกลอน ยังได้แต่งคำสอนเป็นคำกลอนไว้ว่า

ถึงบางพูด พูดดี เป็นศรีศักดิ์
มีคนรัก รสถ้อย อร่อยจิต
แม้พูดชั่ว ตัวตาย ทำลายมิตร
จะชอบผิด ในมนุษย์ เพราะพูดจา
เป็นมนุษย์ สุดนิยม เพียงลมปาก
จะได้ยาก โหยหิว เพราะชิวหา
แม้พูดดี ก็มีคน เขาเมตตา
จะพูดจา พึงพิเคราะห์ ให้เหมาะความ
อันรสปาก หากหวาน ก็หวานเด็ด
บอระเพ็ด ก็ไม่มาก เหมือนปากขม
ถึงมีดคม ก็ไม่มาก เหมือนปากคม
รสหวานขม ก็ไม่มาก เหมือนปากคน
อันอ้อยตาล หวานลิ้น แล้วสิ้นซาก
แต่ลมปาก หวานหู ไม่รู้หาย
อันเจ็บอื่น หมื่นแสน ไม่แคลนคลาย
เจ็บจนตาย เพราะเหน็บ ให้เจ็บใจ

เมื่อเป็นเช่นนี้การกล่าววาจาหรือคำพูดควรยึดหลักปฏิบัติตามพุทธภาษิตใจความว่า

" วาจาหรือคำพูดใด ไม่จริงไม่แท้ ไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นที่รักใคร่ชอยใจของคนทั่วไป เราไม่ควรกล่าววาจา หรือคำพูดเช่นนั้น "

" วาจาหรือคำพูดใด ไม่จริงไม่แท้ ไม่เป็นประโยชน์ แต่เป็นที่รักใคร่ชอบใจของคนทั่วไป เราไม่ควรกล่าววาจา หรือคำพูดเช่นนี้ "

" วาจาหรือคำพูดใด จริงแท้ ไม่เป็นประโยชน์ไม่เป็นที่รักใคร่ชอบใจของคนทั่วไป เราไม่ควรกล่าววาจา หรือคำพูดเช่นนั้น "

" วาจาหรือคำพูดใด จริงแท้ ไม่เป็นประโยชน์ แต่เป็นที่รักใคร่ชอบใจของคนทั่วไป เราไม่ควรกล่าววาจา หรือคำพูดเช่นนั้น "

" วาจาหรือคำพูดใด จริงแท้ เป็นประโยชน์ไม่เป็นที่รักใคร่ชอบใจของบุคคลทั่วไป เราควรรู้จักเลือกบุคคล และสถานที่แล้วกล่าววาจา หรือคำพูดเช่นนั้น "

" วาจาหรือคำพูดใด จริงแท้ เป็นประโยชน์และเป็นที่รักใคร่ชอบใจของบุคคลทั่วไป เราควรรู้จักเลือกกาลเวลาที่เหมาะสมแล้วกล่าววาจา หรือคำพูดเช่นนั้น "

สมณพราหมณ์ที่ไม่ควรไหว้

ดูก่อนคฤหบดีทั้งหลาย , สมพราหมณ์เหล่าใด ยังมีความกำหนัดความขัดเคือง ความลุ่มหลงในรูปที่รู้ได้ด้วยตาในเสียงที่รู้ได้ด้วยหู ในกลิ่นที่รู้ได้ด้วยจมูก ในรสที่รู้ได้ด้วยลิ้น ในโผฏฐัพพะที่รู้ได้ด้วยกาย ในธรรมารมณ์ที่รู้ได้ด้วยใจ ไม่ไปปราศจากแล้วยังมีจิตไม่สงบภายใน ยังมีความประพฤติลุ่ม ๆ ดอน ๆ ทางกาย ทางวาจา ทางใจอยู่ สมณพราหมณ์เช่นนี้ ไม่ควรสักการะเคารพ นับถือ และบูชา เพราะเหตุไร เพราะว่าแม้พวกเราก็ยังมีความกำหนัด ความขัดเคือง ความลุ่มหลงในรูปที่รู้ได้ด้วยตา ในเสียงที่รู้ได้ด้วยหู ในกลิ่นที่รู้ได้ด้วยจมูก ในรสที่รู้ได้ด้วยลิ้น ในโผฏฐัพพะที่รู้ได้ด้วยกาย ในธรรมารมณ์ที่รู้ได้ด้วยใจไม่ไปปราศจากแล้วยังมีจิตไม่สงบภายในยังประพฤติลุ่ม ๆ ดอน ๆ ทางกาย ทางวาจา ทางใจอยู่ ก็เมื่อเราทั้งหลายไม่เห็นแม้ความประพฤติสงบของสมณพราหมณ์พวกนั้นที่ยิ่งขึ้นไป ดังนี้ ฉะนั้น สมณพราหมณ์เหล่านั้น จึงไม่ควรสักการะเคารพนับถือ บูชา ดังนี้แล.

ข้าวของชาวเมืองไม่เสียเปล่า !

องค์สมเด็จพระชินศรีศาสดาจารย์สัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นสมเด็จพ่อของพวกเราทั้งหลายนั้น พระองค์ทรงตรัสประทานโอวาทไว้ เตือนจิตสะกิดใจแก่พวกเราทั้งหลาย ผู้เป็นนักปฏิบัติธรรม มีใจความตอนหนึ่งว่า ภิกษุทั้งหลาย, หากแม้นพวกเธอทั้งหลายพากันเจิรญสมาธิภาวนา แม้เพียงชั่วลัดนิ้วมือเดียว เรานี้ยังกล่าวว่าเป็นผู้อยู่ไม่เหินห่างจากฌาน ทำตามโอวาทของพระศาสดา ไม่ฉันอาหารบิณฑบาตรของชาวแว่นแคว้นโดยเปล่าประโยชน์ จะป่วยการกล่าวไปใยถึงบุคคลซึ่งกระทำให้มาก ซึ่งสมาธิภาวนานั้นเล่าดังนี้,

"คำโบราณบัณฑิต" กล่าวไว้ว่าผู้ใดทำสมาธิภาวนาแม้เพียงชั่ว ช้างกระดิกหู งูแลบลิ้น ไก่ปรบปีก ย่อมเป็นบุญกุศลมากอย่างยิ่ง

ท่านนักปฏิบัติธรรมทั้งหลาย .... องค์สมเด็จพระชินศรีศาสดาจารย์ สัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นสมเด็จพ่อของพวกเราทั้งหลายนั้น พระองค์ทรงตรัสประทานโอวาทไว้ เตือนจิตสะกิดใจแก่พวกเราทั้งหลาย ผู้เป็นนักประพฤติและปฏิบัติธรรม มีใจความตอนหนึ่งว่า

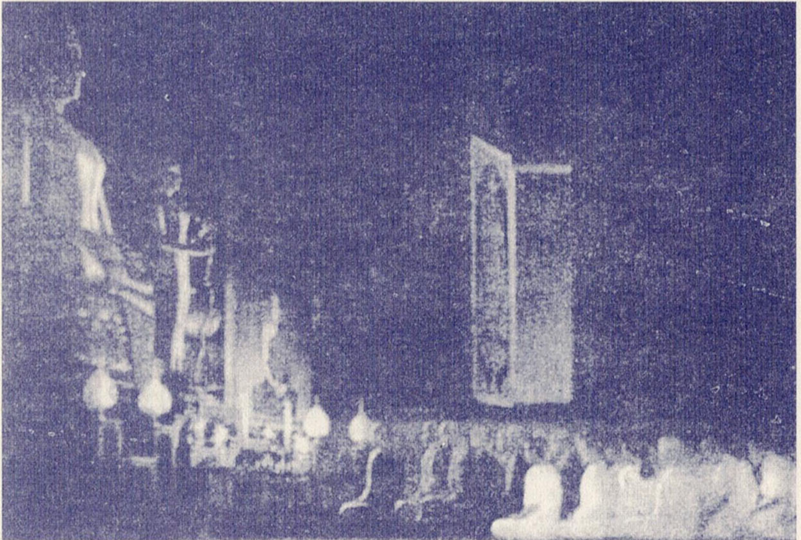

ดูก่อนท่านผู้เห็นภัยในวัฏฏะสงสารทั้งหลาย กิจอันใดที่พระศาสดาผู้เอ็นดูแสวงหาประโยชน์เกื้อกูล อาศัยความเอ็นดูแล้วจะพึงทำแก่สาวกทั้งหลาย กิจอันนั้นเราได้ทำแก่พวกเธอทั้งหลายแล้ว ดูก่อนท่านผู้เห็นภัยในวัฏฏะสงสารทั้งหลาย นั่นโคนไม้ทั้งหลาย นั่นเรือนว่างทั้งหลาย ดูก่อนท่านผู้เห็นภัยในวัฏฏะสงสารทั้งหลาย พวกเธอทั้งหลายจงพากันเพียรเผากิเลสอย่าได้ประมาท พวกเธอทั้งหลายอย่าได้เป็นผู้ที่ต้องร้อนใจในภายหลังเลย ดังนี้.

พระพุทธองค์ ช่วยใคร ไม่ได้หรอก
ได้แต่บอก แนวทาง วางไว้ให้
เราต้องหมั่น ปฏิบัติ ขัดเกลาไป
จึงจะได้ พ้นทุกข์ สุขสมปอง

ตุมฺเหหิ กิจฺจํ อาตปฺปํ อกฺขาตาโร ตถาคตา
ปฏิปนฺนา ปโมกฺขนฺติ ฌายิโน มารพนฺธนา

ดูก่อนผู้เห็นภัยในวัฏฏะสงสารทั้งหลาย พวกเธอทั้งหลายต้องทำความเพียรเอง เราตถาคตเป็นแต่เพียงผู้บอก ผู้ชี้แนวทางให้เท่านั้น ผู้มีปกติเพ่งพินิจพิจารณา อันดำเนินไปดีแล้ว จักพ้นจากบ่วงแห่งมารได้ ดังนี้.

อยากได้ดี	ไม่ทำดี	นั้นมีมาก
ดีแต่อยาก	หากไม่ทำ	น่าขำหนอ
อยากได้ดี	ต้องทำดี	อย่ารีรอ
ดีแต่ขอ	รอแต่ดี	ไม่ดีเลย

ทุทฺทท ททมานานํ
ทุกฺรํ กมฺมกุพฺพตํ
อสนฺโต นานุกุพฺพนฺติ
สตํ ธมฺโม ทุรนฺวโย

เมื่อคนดีให้สิ่งที่ให้ได้ยากอยู่ ทำสิ่งที่ทำได้ยาก คนไม่ดีทำตามไม่ได้ เพราะธรรมของสัตตบุรุษ ทำตามได้ยาก.

จงเตือนตน ทุกวัน จงหมั่นฝึก
จงระลึก ทุกวัน หมั่นฝึกฝน
ว่าเกิดมา ต้องตาย และวายชนม์
บุญกุศล รีบทำไว้ ก่อนตาย เอย

โยโว อานนฺท มยา ธมฺโม จ
วินโย จ เทสิโต ปญฺญตฺโต
โสโว มมจฺจเยน สตฺถา

ดูกรอานนท์ , พระธรรมและพระวินัยอันใดที่เราตถาคตแสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่พวกเธอทั้งหลาย พระธรรมและพระวินัยอันนั้น จักเป็นศาสดาของพวกเธอทั้งหลาย ..

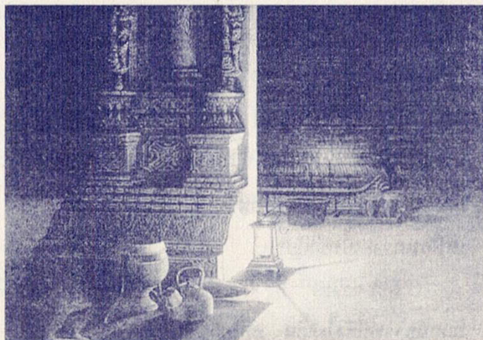
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย , เราย่อมไม่เล็งเห็นธรรมอื่นแม้อย่างหนึ่ง ที่เป็นเหตุให้ อกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดได้ เกิดขึ้น หรือกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ต้องเสื่อมไปเหมือนความเป็นผู้เกียจคร้าน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย , เมื่อบุคคลเกียจคร้านแล้ว อกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด ย่อมเกิดขึ้น และกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเสื่อมไปดังนี้.

เป็นสมณะที่ไหน

เป็นสมณะ เพราะศรีษะโล้น หามิได้
เป็นสมณะ เพราะไม่มีบุตรภรรยา หามิได้
เป็นสมณะ เพราะเรียนรู้มาก ก็หามิได้

ผู้ที่เที่ยวไปไม่มีอาลัยในชีวิต และถึงพร้อมด้วยความเป็นอยู่และที่อาศัยเช่นนี้ จึงได้ชื่อว่า เป็นสมณะ

ทำดีได้ดี

ทำ ความดี ไว้เถิด ประเสริฐนัก
ดี ย่อมจัก ส่งผล ดลสนอง
ได้ พบความ รุ่งโรจน์ โชติเรืองรอง
ดี คุ้มครอง ผู้ทำ แต่กรรมดี

ทำชั่วได้ชั่ว

ทำ ความชั่ว แม้จะ ครั้งละนิด
ชั่ว ย่อมติด รุกลาม ไปทุกที่
ได้ พบความ เดือดร้อน ทุกชีวี
ชั่ว สิ่งนี้ ชนล้วน ไม่ควรทำ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย,เราย่อมไม่เล็งเห็นธรรมอื่น แม้อย่างหนึ่งที่เป็นเหตุให้อกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด ได้เกิดขึ้นหรือกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ต้องเสื่อมไปเหมือนความประมาท

ดูกรภิกษุทั้งหลาย, เมื่อบุคคลประมาทแล้วอกุศลกรรมที่ยังไม่เกิด ย่อมเกิดขึ้นและกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วย่อมเสื่อมไป.

****

4 ต 8 ตัว

“ เตาะเตะ เต่งตึง โตงเตง ต้องตาย ”

นาติเวลํ ปภาเสยฺย น ตุณฺหี สพฺพทา สิยา
อภิกิณฺณํ มิตํ วาจํ ปตฺเต กาเล อุทีรเย

ไม่ควรพูดจนเกินกาล ไม่ควรนิ่งเสมอไป เมื่อถึงเวลาก็ควรกล่าววาจาที่ไม่ฟั่นเฟือน พอกำหนดรู้ได้

" พูดมาก ไม่ทำ กับ พูดน้อย ทำ "

คนที่พูดถ้อยคำมีประโยชน์แม้มากแต่เป็นผู้ประมาท ไม่ทำตามถ้อยคำนั้น ผู้นั้นย่อมไม่ได้มีส่วนคุณธรรมที่ทำให้เป็นสมณะ เหมือนคนเลี้ยงโคนับโคให้คนอื่น แต่ไม่มีส่วนแห่งน้ำนมโค ฉะนั้น ส่วนคนที่ถ้อยคำมีประโยชน์แม้น้อยแต่ประพฤติตามธรรม ละราคะ โทสะ โมหะได้ รู้อยู่โดยชอบมีจิตหลุดพ้นแล้วได้ด้วยดี ไม่ถือมั่นในโลกนี้หรือโลกอื่นย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งคุณธรรมที่ทำให้เป็นสมณะ

การบรรลุธรรมอันเลิศ ด้วยการกระทำอันเลวย่อมเป็นไปไม่ได้เลย แต่การบรรลุธรรมอันเลิศ ด้วยการกระทำอันเลิศ ย่อมมีได้แล

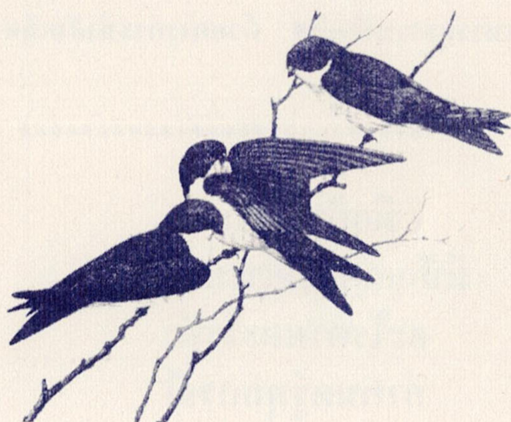
****

มีสติทุกอิริยา
มีปัญญาทุกการกระทำ
อะไรตามอะไรนำ
กำหนดรู้ทุกกรณี

เห็นหน้ากันเมื่อเช้า สายตาย
สายอยู่สุขสบาย บ่ายม้วย
บ่ายยังรื่นเริงกาย เย็นดับ ชีพนา
เย็นอยู่หยอกลูกด้วย ค่ำม้วย ดับสูญ

อจฺเจนฺติ กาลา ตรยนฺติ รตฺติโย
วโยคุณา อนุปุพฺพํ ชหนฺติ
เอตํ ภยํ มรเณ เปกฺขมาโน
ปุญฺญานิ กยิราถ สุขาวหานิ

กาลย่อมล่วงไป ราตรีย่อมผ่านไป ชนชั้นแห่งวัย
ย่อมล่วงละลำดับไป บุคคลผู้เล็งเห็นภัยในมรณะนั้น
พึงรีบทำบุญ เพราะบุญนั้นนำสุขมาให้.

สร้างกุศล ชาตินี้ แลดีกว่า
บุญกิริยา จะติด เป็นนิสสัย
อย่าหลอกล่อ ส่อเสียด เบียดเบียนใคร
เกิดชาติใหม่ จะได้พ้น คนเบียดเบียน

โย จ ปุพฺเพ ปมชฺชิตฺวา ปจฺฉาโส นปฺปมชฺชติ
โสมํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโต ว จนฺทิมา

ผู้ใดประมาทแล้วในกาลก่อน ภายหลังไม่ประมาท
ผู้นั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่าง ดุจพระจันทร์ในวันเพ็ญ
พ้นแล้วจากเมฆและหมอกมาปิดบัง ฉะนั้น , ดังนี้.

อันแรงยนต์ แรงกล แรงกงจักร
ทั้งแรงช้าง แรงยักษ์ แรงปักษา
อีกแรงอื่น หมื่นแสน ในโลกา
ก็ไม่แรง แข็งกล้า กว่าแรงกรรม

ยาทิสํ วปเต พีชํ ตาทิสํ ลภเต ผลํ
กลฺยาณการี กลฺยาณํ ปาปการี จ ปาปกํ

บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น
บุคคลทำกรรมดี ย่อมได้ผลดี
บุคคลผู้ทำกรรมชั่ว ย่อมได้ผลชั่ว ฉันนั้น.
เสื้อผ้าเหม็น พอระงับ ดับกลิ่นได้
เหม็นเหงื่อไคล สบู่ล้าง กลิ่นจางหาย
ถ้าใจเหม็น ชื่อก็เหมน จรกร งาย
ชีพวอดวาย ชื่อยังเหม็น กระเด็นไกล

ยสฺส ปาปํ กตํ กมฺมํ กุสเลน ปิถียติ
โส มํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโตว จนฺทิมา

บุคคลใด ละบาปกรรมที่ตนทำไว้แล้วในกาลก่อนด้วยกุศลกรรม บุคคลนั้น ย่อมยังโลกนี้ให้สว่างไสวเหมือนดวงจันทร์พ้นแล้วจากเมฆหมอก ฉันนั้น.

ควรฝึกหัด	ดัดใจ	มิให้เศร้า
ตื่นแต่เช้า	ยิ้มแย้ม	หน้าแจ่มใส
ไม่หาเรื่อง	เคืองโกรธ	โทษผู้ใด
จะสุขใจ	สดชื่น	ทุกคืนวัน

สีลสมาธิ คุณานํ ขนฺติ ปธาน การนํ
สพฺเพปิ กุสลา ธมฺมา ขนฺตยาเยว วฑฺฒนฺติเต

ขันติแลเป็นใหญ่ เป็นประธาน เป็นเหตุแห่งคุณ คือ ศีล และสมาธิ กุศลธรรมทั้งหลายทั้งปวงจะเกิดขึ้น เจริญขึ้น และตั้งมั่นอยู่ได้ เพราะอาศัย " ขันติธรรม " เท่านั้น ดังนี้.

แดนสงบ

สักวา	แดนดิน	ถิ่นสงบ
จะค้นพบ	แดนใด	สุดใฝ่หา
พื้นพิภพ	ทั่วทั้ง	ฝั่งคงคา
บนเวหา	สรวงสวรรค์	ชั้นพรหมมินทร์
แดนสงบ	อยู่ที่ใจ	ใช่ที่อื่น
ใจชุ่มชื่น	ด้วยความดี	ใจมีศีล
ใจสงบ	พบความสุข	ทุกแดนดิน
จะพบถิ่น	สงบได้	ที่ใจเอย

เย ธมฺมา เหตุปฺปฺภวา เตสํ เหตุํ
ตถาคโต เตสญฺ จ โย นิโรโธ จ เอวํวาที มหาสมโณ

ธรรมเหล่าใดมีเหตุเป็นแดนเกิด พระตถาคต ตรัสเหตุแห่งธรรมนั้นและตรัสความดับแห่งธรรมเหล่านั้น พระมหาสมณะมีปกติตรัสอย่างนี้.

ยงฺกิญฺจิ สมุทยธมฺมํ สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมํ

สิ่งใดมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นล้วนมี
ความดับไปเป็นธรรมดา.

ประพฤติธรรม สำคัญ อยู่ที่จิต
ถ้าตั้งผิด ก็มัวหมอง ไม่ผ่องใส
ถ้าตั้งถูก ก็ผุดผ่อง ไม่หมองใจ
มีสติไว้ คุมจิต ไม่ผิดนา

จิตฺตํ ทนฺตํ สุขาวหํ จิตที่ฝึกดีแล้ว นำสุขมาให้
จิตฺตํ คุตฺตํ สุขาวหํ จิตที่คุ้มครองดีแล้วนำสุขมาให้
จิตฺตสฺส ทมโถ สาธุ การฝึกจิตแล เป็นการดีแท้

เป็นมนุษย์ สุดดี อยู่ที่จิต
ทำพูดคิด ในแนวธรรม พระพร่ำสอน
จะดีอื่น หมื่นแสน ล้วนแคลนคลอน
ดีแน่นอน คือดวงจิต ปิดอบาย

กิจวัตรของภิกษุ

มีบาตรอยู่ หนึ่งใบ เที่ยวไปโปรด
แล้วลงโบสถ์ ทำวัตร ดัดนิสัย
กวาดลานวัด ทุกทุกวัน นั้นสุขใจ
แสนผ่องใส ในหมู่สงฆ์ คงเรืองรอง

****

งามของแม่ค้า

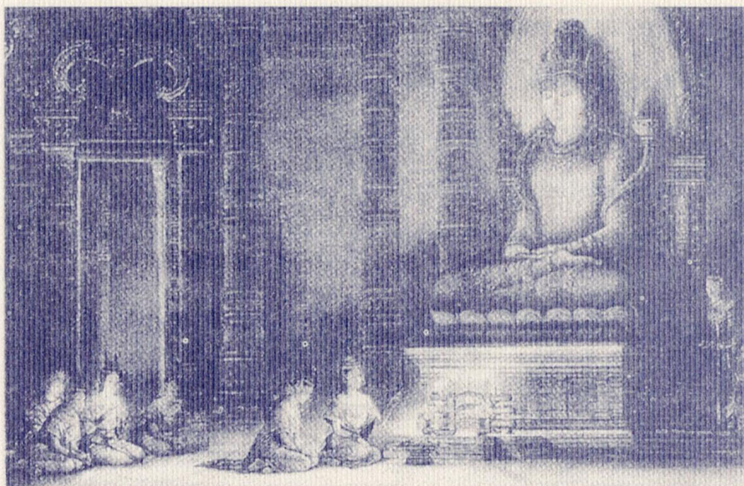
งามใบหน้า ลูกค้าชอบใจ งามกิริยา ลูกค้าถูกใจ
งามวาจา ลูกค้าหลงใหล งามบริการ ลูกค้าบานตะไท

เกิดเป็นคนต้องทนให้เขาด่า

จะทำดี ทำบ้า เขาด่าหมด
ทำตรงตรง เขาก็ด่า ว่าไม่คด
ทำเลี้ยวลด เขาก็ด่า ว่าไม่ตรง

ขนฺติ ธีรสฺส ลงฺกาโร ขนฺติ ตโป ตปสฺสิโน
ขนฺติ พลํ วยตีนํ ขนฺติ หิตฺต สุขาวหา

ขันติ ➢ เป็นเครื่องประดับของนักปราชญ์
ขันติ ➢ เป็นตบะของผู้พากเพียร
ขันติ ➢ เป็นกำลังของนักพรต
ขันติ ➢ นำความสุขมาให้ ดังนี้.

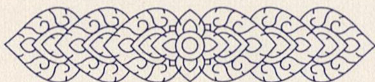
ของที่กินไม่รู้จักอิ่มไม่รู้จักพอ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ความอิ่มในการเสพสิ่ง ๓ อย่างไม่มี ๓ อย่างเป็นไฉนเล่า คือในการเสพความหลับ ๑ ในการดื่มสุราและเมรัย ๑ ในการเสพเมถุนธรรม ๑ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ,ความอิ่มในการเสพสิ่ง ๓ อย่างนี้ไม่มีแล,

ปฏิบัติบูชาเลิศค่ากว่าสิ่งทั้งปวง

ทิพย์มาลา	อีกอาหาร	อันเลอรส
พระตถาคต	มิได้ตรัส	ว่ายิ่งใหญ่
การบูชา	ที่ยอดยิ่ง	กว่าสิ่งใด
ปฏิบัติได้	ดังพระองค์	ทรงแสดง
ปฏิบัติ	บูชา	ล้ำค่าเลิศ
แสนประเสริฐ	ธรรมโอภาส	ประกาศแสง
ให้สาวก	ดับกิเลส	เหตุร้อนแรง
ให้รู้แจ้ง	แสงปัญญา	รู้ค่าธรรม

อันความดี มีค่า กว่าความสวย
ดีอำนวย อวยสุข ทุกสมัย
แต่ความสวย เสื่อมทราม ไปตามวัย
ดีคงไว้ ซึ่งความดี ไม่มีแปร

เสโล ยถา เอกฆโน วาเตน น สมีรติ
เอวํ นินฺทา ปสํสาสุ น สมิญฺชนฺติ ปณฺฑิตา

ภูเขาหินแท่งทึบ ไม่สั่นสะเทือนเพราะลม ฉันใด บัณฑิตย่อมไม่หวั่นไหวในนินทา และเสียงสรรเสริญฉันนั้น.

อันคนดี สั่งสม บ่มบุญบ่อย
ทีละน้อย ทำไป ไม่ไหลหลง
ย่อมเต็มเปี่ยม ด้วยบุญนั้น เป็นมั่นคง
บุญย่อมส่ง สู่สวรรค์ นิพพานพลัน

ปุญฺญญฺเจ ปุริโส กยิรา กยิรา เถนํ ปุนปฺปุนํ
ตมฺหิ ฉนฺทํ กยิราถ สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย

ถ้าบุคคลจะทำซึ่งบุญไซร้ ควรทำบุญนั้นบ่อย ๆ ควรทำความพอใจในบุญนั้น เพราะการสั่งสมซึ่งบุญนั้น นำความสุขมาให้.

เราให้ดี	เขาก็ดี	อารีตอบ
เราให้ชอบ	เขาก็ชอบ	ตอบมาหา
เราให้ร้าย	ร้ายก็ล่อ	ต่อร้ายมา
เราเองหนา	พาดีชั่ว	เข้าตัวเรา

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ สพฺพรสํ ธมฺมรโส ชินาติ
สพฺพรติ ธมฺมรติ ชินาติ ตณฺหกฺขโย สพฺพทุกฺขํ ชินาติ

การให้ธรรม	ย่อมชนะการให้ทั้งปวง
รสแห่งธรรม	ย่อมชนะรสทั้งปวง
ความยินดีในธรรม	ย่อมชนะความยินดีทั้งปวง
ความสิ้นไปแห่งตัณหา	ย่อมชนะทุกข์ทั้งปวง.

เกิดเป็นคน ความหวัง อย่ายั้งหยุด
มิรู้สุด สิ้นหวัง ดังมาดหมาย
หวังไว้เถิด หวังยั่งยืน ไม่คืนคลาย
ปราชญ์ทั้งหลาย สมหวัง เพราะตั้งใจ

อตฺตาหิ อตฺตโน นาโถ โกหิ นาโถ ปโร สิยา
อตฺตนา หิ สุทนฺเตน นาถํ ลภติ ทุลฺลภํ

ตนแลเป็นที่พึ่งของตน คนอื่นใครเล่าจะเป็นพึ่งได้
ก็บุคคลมีตนฝึกฝนดีแล้ว ย่อมได้ที่พึ่งซึ่งได้โดยยาก.

มีวิชา หากไม่มี ดีกำกับ
จะตกอับ ไร้ค่า พาเสียศรี
แกงขาดเกลือ ชูรส ก็หมดดี
เค็มไม่มี รสก็จืด ชืดไปเลย

สุวิชาโน ภวํ โหติ ผู้รู้ดี เป็นผู้เจริญ.
ทุวิชาโน ปรา ภโว ผู้รู้ชั่ว เป็นผู้เสื่อม.

****

เพราะเหตุใดคนจึงไม่ถึงธรรม ? ก็เพราะคนทำไม่ถึง

ปมาโท มจฺจุโน ปทํ
ความประมาท เป็นทางแห่งความตาย

อย่าไว้ใจ

ใครจะไว้ใจอะไรก็ตามเถิด
แต่อย่าเกิดไว้ใจ ในสิ่งห้า
หนึ่ง อย่าไว้ใจทะเลทุกเวลา
สอง สัตว์เขี้ยวเล็บงา อย่าไว้ใจ
สาม ผู้ถืออาวุธ สุดจักร้าย
สี่ หญิงทั้งหลาย อย่ากรายใกล้
ห้า มหากษัตริย์ ทรงฉัตรชัย
ถ้าหากใครประมาทอาจตายเอย.

ปมาท มนุยุญฺชนฺติ พาลา ทุมฺเมธิโน ชนา
คนพาลมีปัญญาทราม ย่อมประกอบแต่ความประมาท

****

ใจดีเป็นคน ใจกังวลเป็นบ้า
ใจกล้าเป็นนักรบ ใจสงบเป็นบัณฑิต
ใจไม่ยึดติด ถึงนิพพาน

มโนปุพฺพงฺ คมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา
มนสา เจ ปทุฏฺเฐน ภาสติ วา กโรติ วา
ตโต นํ ทุกฺขมเนฺวติ จกฺกํ วา วหโต ปทํ

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐสุดสำเร็จมาจากใจ บุคคลถ้ามีใจประทุษร้ายแล้ว พูดอยู่ก็ตาม กระทำอยู่ก็ตาม ทุกข์ย่อมไปตามเขาเพราะเหตุนั้น ดุจดังล้อเกวียนหมุนตามรอยเท้าของโคไปฉะนั้น.

****

* ทำอื่น ๆ หมื่นแสนไม่ยากแม้นเหมือนทำใจ *
* แต่ก็ไม่ยากจนเกินไป เพราะฝึกใจของตนเอง *

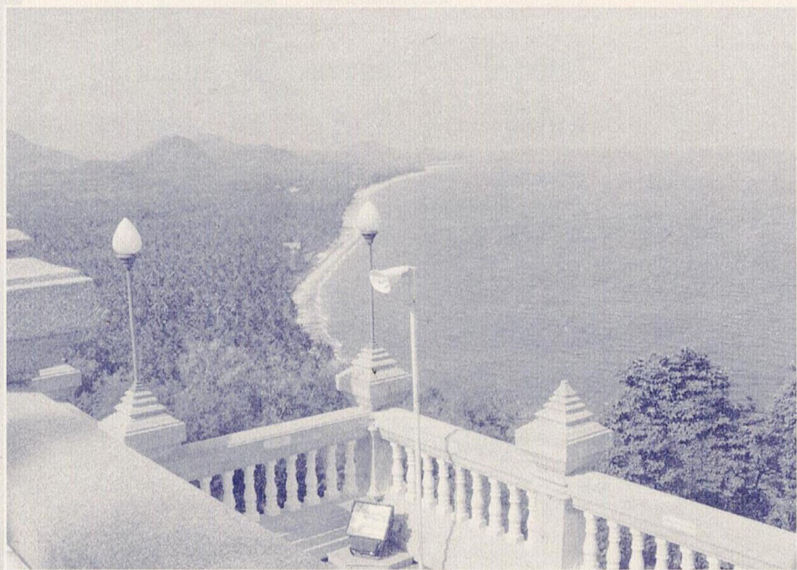
โลกเรานี้ มีธรรม ประจำอยู่
คนไม่รู้ ก็ไม่รู้ อยู่ที่ไหน
แต่คนรู้ เขาก็รู้ อยู่ที่ใด
หาแว่นใจ ส่องดู จะรู้ดี

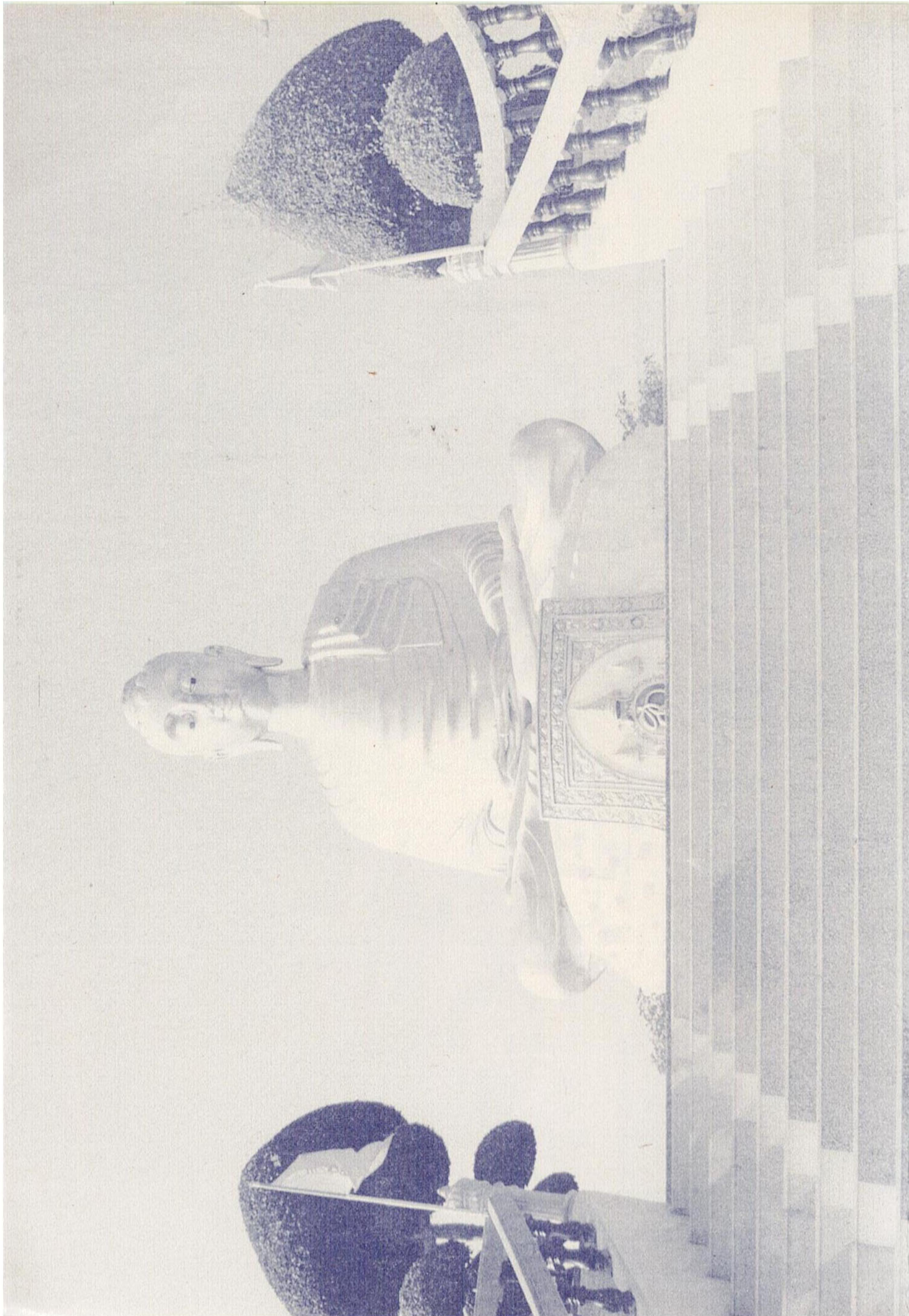
อิเม จ สุภทฺท ภิกฺขู สมฺมา วิหเรยฺยุํ
อสุญฺโญ โลโก อรหนฺเตหิ อสฺส

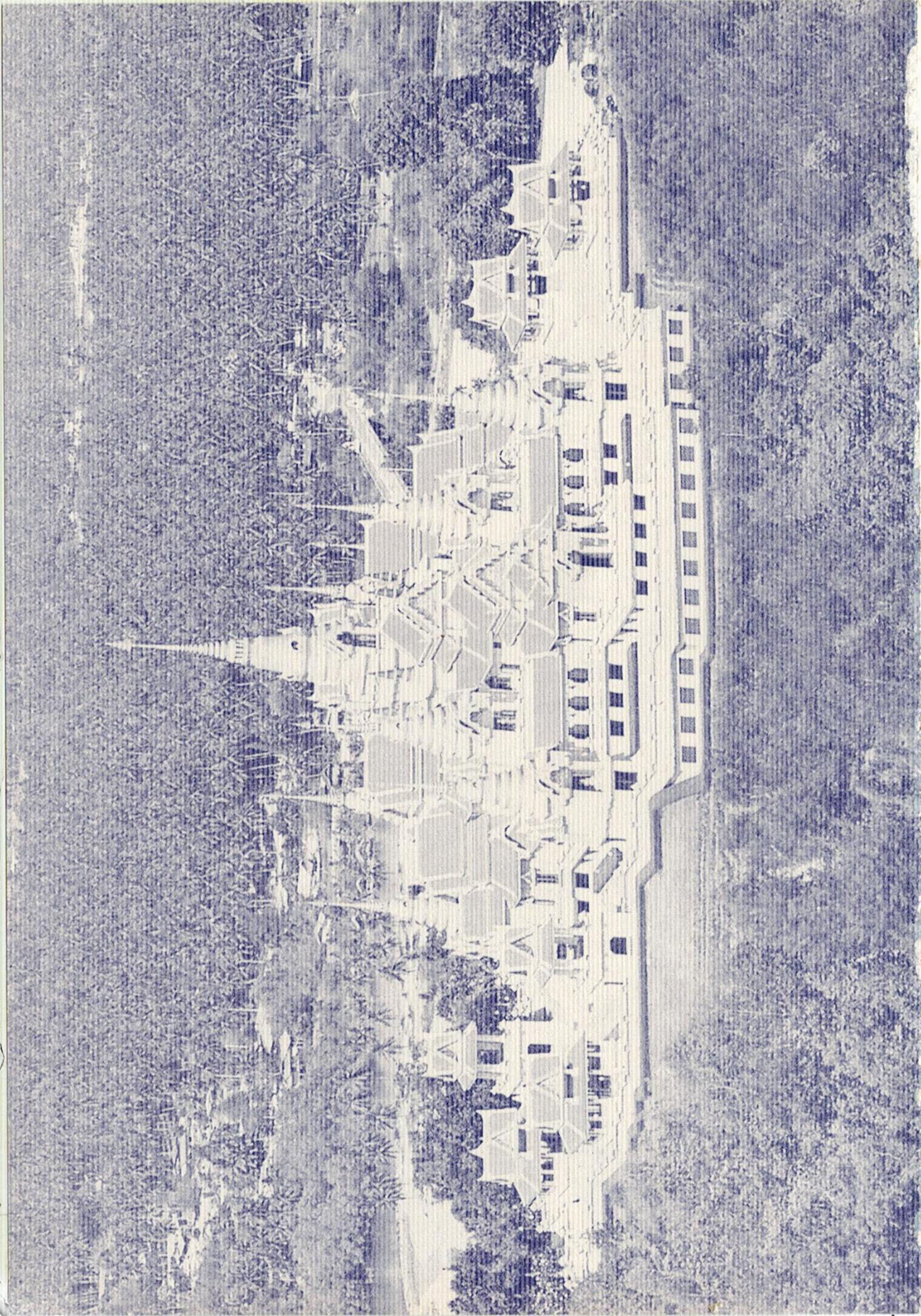
ดูก่อนสุภัททะ! หากว่าท่านผู้เห็นภัยในวัฏฏะสงสารทั้งหลาย ยังพากันปฏิบัติตามมรรค ๘ นี้อยู่ ตราบใดโลกนี้จะไม่ว่างจากพระอริยบุคคล มีพระโสดาบัน เป็นต้น จนถึงพระอรหันต์ ดังนี้

ความตายมาเยี่ยมแท้ ทุกคน
หญิงชายในสกล โลกนี้
ใครเล่าจักล่องหน หลบหลีก ได้เอย
พระพุทธองค์ทรงชี้ หมั่นน้อมระลึกถึง

อฑฺฒา เจว ทลิทฺทา จ
สพฺเพ มจฺจุ ปรายนา
ทั้งคนมั่งมี ทั้งคนยากจน
ล้วนมีความตายเป็นเบื้องหน้า

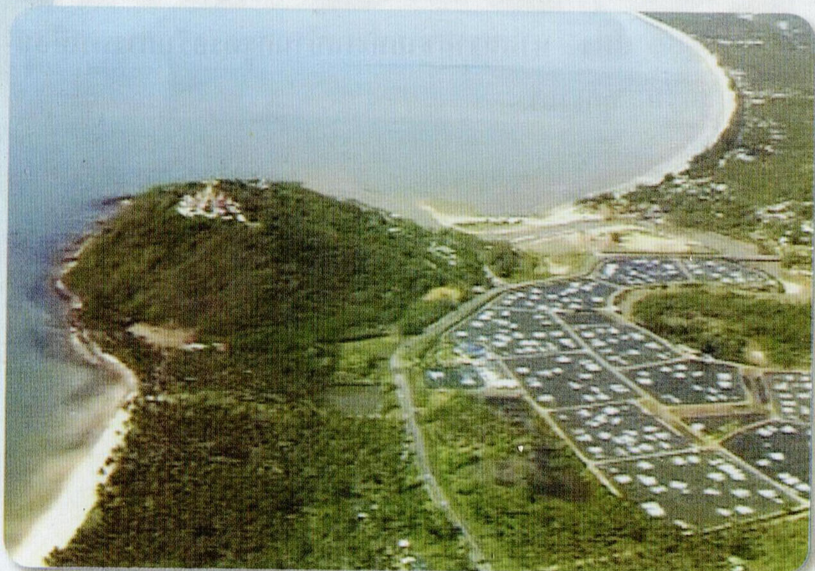

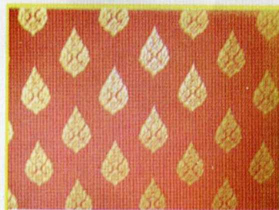

บ้านกรูดเป็นชุมชนหมู่บ้านชายทะเล เป็นลักษณะอ่าวโค้งเป็นวงพระจันทร์ เป็นหาดทรายเม็ดเล็กขาวละเอียด เมื่อต้องแสงพระอาทิตย์ หรือแสงพระจันทร์ ทำให้เกิดแสงระยิบระยับงามจับตาเป็นที่สุด หาดทรายชายทะเลบ้านกรูด มีเขาธงชัยตั้งคั่นอยู่ในระหว่างกลาง เป็นที่ตั้งประดิษฐานของพระตำหนักกรมหลวงชุมพรฯ พระพุทธกิติสิริชัย และ พระมหาธาตุเจดีย์ ภักดีประกาศ ทิศเหนือมีความยาว ๕ กิโลเมตร ทิศใต้มีความยาว ๘ กิโลเมตร ปัจจุบันชายทะเลบ้านกรูด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีรีสอร์ทที่พัก และร้านอาหารเพื่อรับรองนักท่องเที่ยวมากกว่า ๒๐๐ แห่ง หาดทรายชายทะเลบ้านกรูดรอรับการมาเยือนจากท่านทุกวัน ทุกเวลา.

บริเวณปากอ่าวบ้านกรูด

พระมหาธาตุเจดีย์

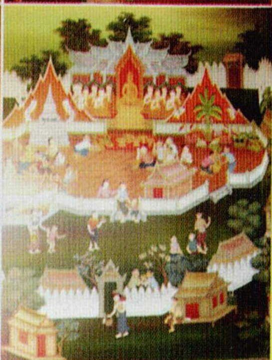

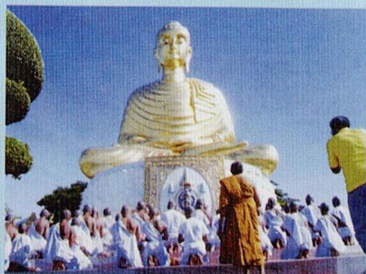
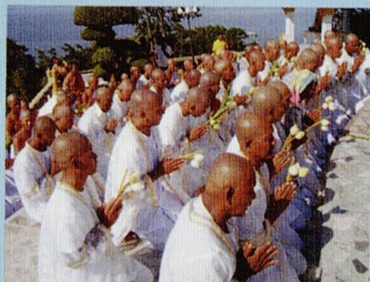
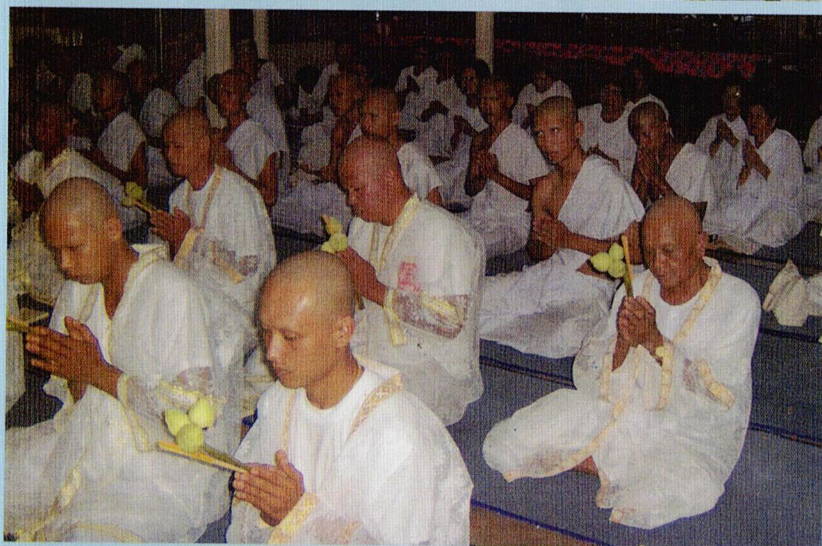
บริเวณโดยรอบพระพุทธกิติสิริชัย

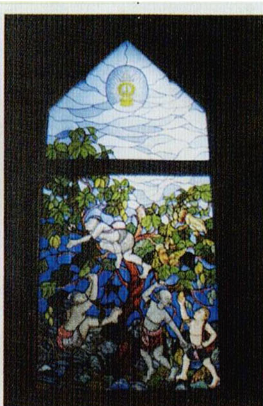

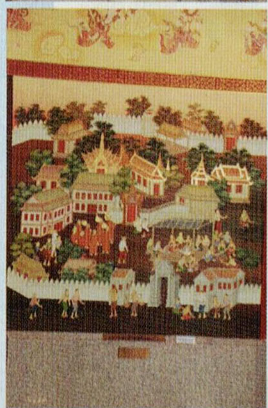

ภาพวาดวันเฉลิมพระชนมพรรษาในชั้นพระวิหาร

โครงการอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำกลอน
สุภาษิต,คำคม

บทกลอนธรรมภาษิต

อันบุญทาน การกุศล ควรทำเถิด
เราตายเกิด ชาติไหน ๆ ไม่หมองศรี
รูปจะสวย รวยทรัพย์ ปัญญามี
เป็นคนดี พร้อมได้ ทั้งกายใจ
พ้นกะเทย เบ้ยบ้า ตาหูหนวก
อีกจำพวก เดินไม่รอด ไปทางไหน
น่าสมเพช เวทนา น่าน้อยใจ
ทำบุญไว้ ช่วยอุดหนุน บุญค้ำชู
การเกิดแก่ เจ็บตาย ให้สำนึก
ควรระลึก เอาไว้ ให้ทุกผู้
ทั้งเศรษฐี ยาจกทาส ปราชญ์วิญญู
ใครจะอยู่ พ้นตาย นั้นไม่มี
เมื่อตายแล้ว ก็เวียนเกิด กำเนิดใหม่
ท่องเที่ยวไป ในสงสาร หมดทางหนี
ตายแล้วเกิด เกิดแล้วตาย แต่ละที
จะเกิดดี ตายดี อยู่ที่กรรม
ถ้าทำดี บุญมี กุศลช่วย
เอื้ออำนวย กุศลชุบ อุปถัมภ์
พ้นเปรตสัตว์ อสุรา กุศลนำ
ช่วยจุนค้ำ สู่สวรรค์ ขั้นนิพพาน

ถ้าทำชั่ว จะพาตัว ไปสู่ทุกข์
เข้าบั่นบุก ในนรก แดนสถาน
ต้องทนทุกข์ เวทนา สุดประมาณ
ขอเชิญท่าน หญิงชาย สร้างความดี
อันศีลทาน ภาวนา อุตส่าห์สร้าง
หมั่นปล่อยวาง สังขาร ในทุกที่
ทุกข์สมุทัย นิโรธมรรค ท่านทรงชี้
หนทางนี้ ใครเดินอยู่ สู่นิพพาน
จะช้าเร็ว อยู่ที่สร้าง การกุศล
บำเพ็ญตน ภาวนา กัมมัฏฐาน
ละกิเลส ตัณหา อุปาทาน
จิตฟุ้งซ่าน ใจเศร้าหมอง อย่าให้มี
เอาศีลธรรม ถือประจำ ในชีวิต
บำเพ็ญจิต ปล่อยว่าง เข้าทางหนี
ตัวกิเลส โลภโกรธหลง อย่าให้มี
ทั้งหมดนี้ ท่านชี้ไว้ ในพระธรรม
ธรรมนี้แล สุดแล้วแต่ ท่านจะคิด
กระแสจิต ของท่าน ขั้นสูงต่ำ
ท่านจะเชื่อ หรือไม่เชื่อ บาปบุญกรรม
พุทธธรรม ทรงสอนสั่ง จงฟังเอย

****

หลวงปู่ฝากไว้

เมื่ออะไร อะไร ดี อะไร อะไร ก็ดี
เมื่ออะไร อะไร ไม่ดี อะไร อะไร ก็ไม่ดี

คนดี อยู่ที่ไหนที่ไหนก็ดี และเป็นแบบอย่างของคนดี คนชั่วอยู่ที่ไหนที่ไหนก็ชั่วและเป็นแบบอย่างของคนชั่วคนชั่วอยู่ใกล้กับคนดี อาจดีตามได้บ้าง คนดีพึงคิดช่วยเหลือคนชั่ว แต่ก็ต้องก็ระวังตัวพวกคนชั่วไม่อยากดี

****

ทำทีละน้อย ๆ

อันบุญกรรม ทำไว้ดี ทีละน้อย
แต่ทำบ่อย ค่อยหมั่นเพิ่ม เติมกุศล
เหมือนตุ่มน้ำ ที่เปิดหงาย รับสายชล
ย่อมเต็มล้น ด้วยอุทก ที่ตกลง
แม้เราสร้าง สั่งสม บ่มบาปบ่อย
ทีละน้อย ทำไป ด้วยใจหลง
ย่อมจักเต็ม ด้วยบาปนั้น เป็นมั่นคง
บาปย่อมส่ง สู่นรก ตกต่ำพลัน
เพราะฉะนั้น สาธุชน ท่านทั้งหลาย

ทั้งหญิงชาย ควรพินิจ คิดเปลี่ยนผัน
บาปกรรมใด คิดสร้าง เลิกร้างมัน
ทุกวี่วัน เร่งนำตน พ้นอบาย

****

*** ผลของความดี ***

ผลความดี มิใช่ดี อยู่ที่ทรัพย์
คนคำนับ ของกำนัล คำสรรเสริญ
ผลความดี อยู่ที่ใจ ใฝ่เจริญ
ไม่ประเมิน ความดี ที่เงินตรา
การทำดี ต้องมีใจ มุ่งมานะ
ยอมสละ เงินทอง ของหรูหรา
ความลำบาก ยากใจ ไม่นำพา
แสวงหา สารธรรม เป็นสำคัญ
การทำดี ต้องมุ่งดี ที่ประโยชน์
เว้นจากโทษ ทุจริต ที่ผิดผัน
การทำดี มุ่งเกื้อ ช่วยเหลือกัน
เพื่อแบ่งปัน สันติสุข ทุกคนเอย

ปาโปปิ ปสฺสติ ภทฺรํ ยาว ปาปํ น ปจฺจติ ยทา จ ปจฺจติ ปาปํ อถ ปาโป ปาปานิ ปสฺสติ

ตลอดเวลาความชั่วยังไม่ให้ผล คนชั่วมักเห็นความชั่วเป็นความดี แต่เมื่อใดความชั่วให้ผล เมื่อนั้นเขาจึงจะเห็นความชั่วเป็นความชั่ว ดังนี้.

ยังไม่สาย

ชีวิตไร้สาระ ขณะนี้ ยังไม่สายเกินที่จะแก้ไข
แม้ชีวิต เหลือน้อย ลงเพียงใด
ควรภูมิใจ ที่ได้ ทำดีทัน
ใครจะเห็น หรือไม่ เป็นไรเล่า
ควรเลือกเอา ความดี ที่สร้างสรร
ใครจะเห็น หรือไม่ ไม่สำคัญ
ใจเรานั้น รู้ว่าดี เท่านี้พอ

อนิจจา

ฤดูใบไม้ร่วง สิ่งทั้งปวง ทั่วโลกา
สัพเพสังขารา อนิจจา ป่าช้าผี
เวลาของชีวิต สิ้นน้อยนิด ไปทุกนาที
ประพฤติคุณความดีเมื่อยังมีลมหายใจ
อย่ารอให้แก่เฒ่า จะตายเน่า เข้าโลงไป

ขาดทุนสูญกำไร ไม่มีใคร ช่วยแก้ตัว
เมื่อยังมีชีวิต อย่าให้จิต ใจมืดมัว
เลิกทำบาป กรรมชั่ว คิดเกรงกลัว ไม่มัวเมา

****

ราชาในกลดน้อย

ஜஜஜ❖ஐஐஐ

กลดคันหนึ่ง นี้หรือ คือปรางค์มาศ
แม้เสื่อขาด เปรียบที่นอน อันอ่อนนุ่ม
มีมุ้งห้อย ย้อยยาน ต่างม่านคลุม
มีบาตรอุ้ม เฉกเช่น เป็นโรงครัว
มีจีวร แทนเครื่องทรง อลงกต
มีศีลพรต เป็นมงกุฎ ที่สวมหัว
มีขันติ เป็นพระขรรค์ มั่นกับตัว
ความดีชั่ว คือราชการ งานนานา
มีปัญญา เป็นอำมาตย์ ที่ปราชญ์เปรื่อง
มีสติ เป็นเครื่อง ที่ปรึกษา
อาณาเขต โดยรอบ ขอบหนึ่งวา
คือพารา ของเรา เข้าครอบครอง
สมาธิ ซิเป็นทรัพย์ นับแสนโกฏิ
ความสันโดษ เป็นมณีนิล สิ้นทั้งผอง

อีกช้างม้า วัวควาย ทั้งนายกอง
เปรียบดังของ ที่ใส่ ในย่ามมา
เสียงจิ้งหรีด คือดนตรี ที่ขับกล่อม
อยู่พรั่งพร้อม ข้างที่ พระเคหา
สุญญตา ราชินี ศรีพารา
อันว่า องค์ราชา คือตัวเรา
คงสุขจริง สิ่งใด ไหนจะเปรียบ
แม้จะเทียบ กับใคร ไม่อายเขา
คนสุขอื่น หมื่นแสน ไม่แม้นเรา
คงเป็นเจ้า พารา ครานี้เอย

****

คติธรรมคำคม ..... กินง่าย ? ตื่นยาก ? พูดมาก ? งานน้อย ?

บำรุงธาตุขันธ์ มงคลตื่นข่าว เหตุ+ผล สมถะ-วิปัสสนา

****

คติธรรมคำคม

อย่านอนตื่นสาย อย่าอายทำกิน
อย่าหมิ่นเงินน้อย อย่าคอยวาสนา

****

บางทีก็ต้องละเว้นกันบ้าง

๙๙๙❖๖๖๖

สร้างกุศล	ปนเหล้า	ไม่เอานะ
ควรจะละ	ให้ขาด	ประกาศสั่ง
ดื่มสุรา	ยาเมา	เอาบุญบัง
มันน่าชัง	เหลือฝืน	ถ้าขืนมี
เป็นชาวพุทธ	ควรถือ	คือสัจจะ
ควรรู้ละ	บางอย่าง	ในบางที่
ในเขตวัด	พุทธสถาน	ลานเจดีย์
ไม่ควรมี	สิ่งชั่ว	เรื่องมัวเมา

****

***เมาเหล้ามักเสียหลัก เมารักมักเสียใจ ***

****

กินเหล้าหมดราคา
ดื่มสุราหมดความสำคัญ
หลงเล่นการพนันหมดตัว
เมาเพื่อนชั่วหมดดี
เมาโสเภณีติดเอดส์

****

ช่วยต้านช่วยกันไว้

เหล้าบุหรี่ อีกกัญชา ทั้งยาฝิ่น
เฮโรอีน ยาบ้า ยาขยัน
ทั้งผงขาว เหล้าแห้ง ต่างแข่งกัน
คอยห้ำหั่น ทำลายคน ให้ป่นไป
ก็ใครเล่า อยากจะปลิด ขีวิตนี้
แต่บางที ถลารุด สุดแก้ไข
ได้หลงเสพ ติดบางอย่าง หลงทางไป
อยากกลับใจ ก็ต้องแพ้ แก่ฤทธิ์มัน
ลำพังตน ช่วยตน ไม่พ้นได้
ต้องอาศัย เพื่อนมนุษย์ ฉุดให้หัน
เอาน้ำใจ ไหลหลั่งมา เมตตากัน
ช่วยโรมรัน อาสาต้าน ทานเร็วไว

ขอหวยจ้าวพ่อ

เธอบนบาน ศาลกล่าว กับจ้าวพ่อ
ลูกช้างขอ ถูกหวย รวยสักหน
ขอเพียงแค่ หนึ่งร้อยแสน แก้แค้นจน

เธอพร่ำบ่น	กับจ้าวพ่อ	ขอให้รวย
ถ้าถูกหวย	รวยคราวนี้	พลีจ้าวพ่อ
จะสร้างก่อ	ศาลาใหม่	ให้แสนสวย
ทั้งหมูเห็ด	เป็ดไก่	ต้มใส่อวย
แถมอีกด้วย	มีละคร	ฟ้อนให้ดู
จ้าวพ่อฟัง	นั่งหัวร่อ	ตัวงอหงาย
ข้าจะตาย	ช่างสรรคำ	กำนัลหู
ว่าถ้าช่วย	ของชำร่วย	จะให้กู
เอออีหนู	เดี๋ยวนี้	พลีอะไร
เกิดเป็นคน	ทั้งที	ดีแต่ปาก
ลิ้นสากสาก	ลากกระดิก	พลิกไหวไหว
ยกไอ้นั่น	ยอไอ้นี่	ดีร่ำไป
เขาไม่ให้	ก็กลับด่า	ว่าไม่ดี
ฝนไม่ตก	น้ำมานอง	ก็ร้องด่า
แดดออกจ้า	แดดไม่มี	ก็ที่ผี
ช่างสรรหา	คำจะว่า	ข้าไม่ดี
แล้วทีนี้	มาเซ่นข้า	หาอะไร
เออเองอยาก	ถูกหวย	รวยกับเขา
เอาซิเอา	เอียงหูมา	ข้าจะให้
ห.แปลว่า	หายนะ	พาทรัพย์ไป
ว.วอดวาย	ย.ย่อยยับ	พาอับปาง

****

การรักษาทรัพย์ของคนโบราณ
๑. ฝากออมสิน ๒. ฝังดินไว้ ๓. ใช้หนี้เก่า
๔. ให้เขากู้ ๕. โยนสู่เหว

คติคำคม

ไม้คดทำขอ เหล็กงอทำเคียว

คนคดอย่างเดียว ทำไม่ได้ทั้งเคียวทั้งขอ

ระฆังผู้หวังดี

เสียงระฆัง ดังกังวาล ไปทั่วหล้า
เราทั่วหน้า ต่างลุก จากหลับไหล
ต่างเกษม ปรีดิ์เปรม เอมฤทัย
ที่ระฆัง นั้นไซร้ ช่วยปลุกเตือน
ยามใกล้รุ่ง อรุณ ของวันใหม่
เรานี้แสน ดีใจ ใครจะเหมือน
ที่ระฆัง ยังหวังดี ช่วยปลุกเตือน
ไม่แชเชือน รีบเร่งมา ปฏิบัติธรรม

****

ทางร่มเย็น

ဇ᧐ဇ᧐ဇ᧐❖ဆဆဆ

หากมนุษย์ หยุดนินทา ว่าคนอื่น
ยามเดินยืน นั่งนอน สังวรอยู่
คอยขจัด โลภ โกรธ หลง ในตัวกู
โลกจะอยู่ ร่มเย็น เป็นสุขดี

****

อย่าเด่นเกิน

ဇ᧐ဇ᧐ဇ᧐❖ဆဆဆ

อันที่จริง คนเขาอยาก ให้เราดี
แต่ถ้าเด่น ขึ้นทุกที เขาหมั่นไส้
จงทำดี แต่อย่าเด่น จะเป็นภัย
ไม่มีใคร เขาอยากเห็น เราเด่นเกิน

****

จำขึ้นใจ ในวิชา ดีกว่าจด
จำไม่หมด จดไว้ดู เป็นครูสอน
ทั้งจดจำ ทำวิชา ให้ถาวร
อย่านิ่งนอน รีบจดจำ ในวิชา

****

จะเป็นครู อย่าเป็นแต่ แค่สอนเขา
สอนตัวเรา เอาไว้ด้วย จะอวยผล
เกียรติของครู คนบูชา ทั่วสากล

เพราะเป็นคน	แนะและนำ	ทำได้จริง

****

ตากับตีน

ตีนกับตา	อยู่กันมา	แสนผาสุข
จะนั่งลุก	ยืนเดิน	เพลินหนักหนา
มาวันหนึ่ง	ตีนทะลึ่ง	เอ่ยปรัชญา
ว่ามีคุณ	กว่าตา	เสียจริง ๆ
ตีนช่วยพา	ตาเที่ยว	ที่ต่าง ๆ
ตาจึงได้	เที่ยวชมนาง	และช็อปปิ้ง
เพราะฉะนั้น	ดวงตา	จงประวิง
ว่าตีนนี้	เป็นสิ่ง	ควรบูชา
ตาได้ฟัง	ตีนคุยโม้	ก็หมั่นไส้
จึงร้องออก	บอกไป	ด้วยโทสา
ว่าที่ตีน	เดินไปได้	ก็เพราะตา
ดูมรรคา	เศษแก้วหนาม	ไม่ตำตีน
เพราะฉะนั้น	ตาจึง	สำคัญกว่า
ตีนไม่ควร	คิดจะ	มาดูหมิ่น
สรุปว่า	ตามีค่า	สูงกว่าตีน
ทั่วธานี	ตีนไปได้	ก็เพราะตา
ตีนได้ฟัง	ให้คั่งแค้น	แสนจะโกรธ

เร่งกระโดด	ออกไป	ใต้หน้าผา
เพราะอวดดี	คุยเบ่ง	เก่งกว่าตา
ดวงชีวา	จะดับไป	ไม่รู้เลย
ตาเห็นตีน	ทำเก่ง	เร่งกระโดด
ก็พิโรธ	แกล้งระงับ	หลับตาเฉย
ตีนพาตา	ถลาล้ม	ทั้งก้มเงย
ตกผาเลย	ตายห่า	ทั้งตาตีน

****

วิวาทํ ภยโต ทิสฺวา อวิวาทญฺจ เขมโต
สมคฺคา สขิลา โหถ เอสา พุทฺธานุสาสนี

ท่านทั้งหลายเห็นความวิวาทโดยความเป็นภัยและเห็นความไม่วิวาทโดยความเป็นธรรมอันเกษม (จากภัย) แล้ว จงเป็นผู้มีความพร้อมเพรียงกันมีความประนีประนอมกันเถิด นี่เป็นพุทธานุศาสนี.

****

หรี่ หรี่ ตรัยรัตน์ อ้าว อับแสง
สาวกติดดูการแสดง ค่ำเช้า
โทรทัศน์ ตึกตลาดแซง แทรกวัด แล้วพ่อ
โอ้...พุทธศาสน์ เว้าวิ่น แล้วฤๅไฉน

ผู้ใหญ่ทำเหตุ

หากผู้ใหญ่ ไม่ระวัง รั้งนิวรณ์
คอยแต่หลอน ซอนซอก หลอกเป็นผี
ทำแต่ชั่ว ตัวอย่าง ทางไม่ดี
จนเด็กมี ความคิด ผิดหนทาง
แม้จะห้าม ก็ไม่ฟัง ตัวอย่างเห็น
จะปกปิด ซ่อนเร้น ก็ขัดขวาง
เด็กหลงตาม ทำคิด ผิดช่องทาง
เพราะตัวอย่าง พาไป ให้เสื่อมทราม
เพราะฉะนั้น ทำอะไร ในทุกสิ่ง
ควรทำจริง สิ่งดี ที่งดงาม
เด็กได้แบบ นี่แหละหนา มาทำตาม
เด็กจึงงาม ขึ้นมาได้ เพราะแบบดี

****

คติธรรมคำคม .... หนังสือจะสวย เพราะได้แบบพิมพ์ที่ดีฉันใด
คนจะดีเพราะมีแบบอย่างให้ทำตามฉะนั้น.......

รูปหล่อก็แค่นั้น

ถึงรูปหล่อ ละออลักษณ์ สักแค่ไหน
ที่สุดไซร้ ก็เน่าเหม็น เป็นเหยื่อหนอน
ชีวิตนี้ ไม่ดำรงค์ คงถาวร
ย้ายที่นอน เข้าป่าช้า น่าคำนึง
มองซากศพ ตามป่าช้า น่าเกลียดนัก
แต่ไม่ยัก มองดูตัว ให้ทั่วถึง
ป่าช้าสัตว์ นับไม่ถ้วน ควรคำนึง
มองให้ซึ้ง ป่าช้ามี ที่ตัวเรา

รูปสวยก็แค่นั้น

ถึงรูปสวย สำรวยลักษณ์ สักแค่ไหน
ที่สุดไซร้ ก็เน่าเหม็น เป็นเหยื่อหนอน
ชีวิตนี้ ไม่ดำรงค์ คงถาวร
ย้ายที่นอน เข้าป่าช้า น่าหวั่นใจ

ความสวยความงาม (จริงแท้)

๑. ผิวพรรณงาม ๒. เครื่องแต่งกายงาม
๓. กิริยามรรยาทงาม ๔. น้ำจิตน้ำใจงาม

ยุวชนานุสติ

ดรุณวัยมิใฝ่เพียร สมัครเรียนวิชาชาญ
เจริญใหญ่ประกอบภาร ถนอมชีพสถานไร
กระทั่งเฒ่าชราร่าง จะเคว้งคว้างระทมใจ
เพราะตนมัวประมาทไม่ ประกอบทุนก็ขุ่นเอง
ดูก่อนเยาวชน อย่าทำตนอลเวง
เอาเวลามาละเลง ให้เสียเปล่าไม่เข้าการ
จงอยู่ในระบบ วินัยครบเป็นแก่นสาร
เร่งเรียนให้ชำนาญ ชาญวิชาสง่าตน
สำเร็จการศึกษา วุฒิพาฐานะดล
ให้ได้ซึ่งลาภผล สำเร็จกิจดังจิตหวัง
มีเกียรติมีศักดิ์ศรี อีกทั้งชื่อก็ลือดัง
เพราะวิชาเป็นพลัง สมดังใจที่เรียนมา
หากไร้วิชาต่ำ จะระกำช้ำอุรา
จวบดิ้นสิ้นชีวา มีแต่ยากลำบากเข็ญ
เพราะโทษที่ไม่เรียน ทุกข์จักเบียนทุกเช้าเย็น
แสนช้ำสุดลำเค็ญ เป็นเช่นนี้จักโทษใคร

****

ปวงบัณฑิต

ปวงบัณฑิต ย่อมสนิท แนบธรรมะ
ปวงบัณฑิต ย่อมไม่คละ อกุศล
ปวงบัณฑิต ย่อมฝึกหัด ขัดจิตตน
ปวงบัณฑิต ย่อมหวังผล พ้นบ่วงมาร
ปวงบัณฑิต ย่อมไม่พึ่ง ซึ่งสิ่งอื่น
ปวงบัณฑิต ย่อมตื่น ทุกสถาน
ปวงบัณฑิต ย่อมพึ่งตน พ้นทุกกาล
ปวงบัณฑิต ย่อมสมาน นิพพานเทอญ

ข้อคิด ..... รู้น้อยพลอยรำคาญ รู้มากจะยากนาน
ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด (ก็มี)

****

บริวารมา เพราะน้ำใจมี
บริวารหนี เพราะน้ำใจหมด
บริวารลด เพราะน้ำใจแห้ง
บริวารแล้ง เพราะน้ำใจไม่มี

****

**** ไม้ล้มข้ามได้ คนล้มอย่าข้าม ****

มองแต่แง่ดีเถิด

เขามีส่วน เลวอยู่บ้าง ช่างหัวเขา
จงเลือกเอา ส่วนดี เขามีอยู่
เป็นประโยชน์ โลกบ้าง ยังน่าดู
อย่าไปรู้ ส่วนที่ชั่ว ของเขาเลย
จะหาคน มีดี โดยส่วนเดียว
อย่ามัวเที่ยว แสวงหา สหายเอ๋ย
เหมือนเที่ยวหา หนวดเต่า ตายเปล่าเลย
ฝึกให้เคย มองแต่ดี มีคุณจริง
โทษผู้อื่น แลเห็น เช่นภูเขา
โทษของเรา แลไม่เห็น เท่าเส้นขน
ตดคนอื่น เหม็นเบื่อ เหลือจะทน
ตดของตน ถึงเหม็น ไม่เป็นไร

อย่ามองแต่คนอื่น

มองข้างนอก ออกไป ดังไฟฉาย
ไม่มองกาย วจีจิต คิดไม่เห็น
เรื่องของเรา ลืมนึก ตรึกไม่เป็น
จึงวิ่งเต้น จับผิดเขา เหมาเรื่อยไป

ช่างเขาเถิด

ใครชอบ ใครชัง ช่างเถิด
ใครเชิด ใครชู ช่างเขา
ใครด่า ใครบ่น ทนเอา
ใจเรา ร่มเย็น เป็นพอ

หนทางชั่วดี

เราสร้างสม กรรมดีใด เอาไว้บ้าง
ก่อนที่ร่าง จะเปื่อยยุ่ย เป็นผุยผง
ใช่ชีวี จักยืนยาว ทุกเหล่าคง
ดับดิ้นลง ก่อนจะถึง ซึ่งร้อยปี
จงเลือกเอา ชั่วหรือดี ที่เราสร้าง
ทั้งสองอย่าง คงหนุนเกื้อ เมื่อเป็นผี
กุศลกรรม ย่อมชักนำ สู่ทางดี
นรกมี ไว้รับชน คนสามาลย์

ใช้วิธีการสอนเด็กดื้อ ด้วยการจ้างให้อ่านหนังสือเป็นเล่ม ๆ ให้จบแล้วมาเล่าให้ฟัง มีหนังสือชุดกฎแห่งกรรมเป็นต้น

****

เสียเวลาสร้างบารมีเพียงชั่วโมงเดียว เท่ากับเสียความดีไปเสี้ยวหนึ่งของชีวิต

สายน้ำไม่คอยท่า เวลาไม่คอยใคร รถเมล์
และเรือไฟ ย่อมแล่นไปตามเวลา โอ้เอ้
และอืดอาด มักจะพลาดปรารถนา พลาด
แล้วจะโศกา ว่าโอ้โอ๋ อนิจจา เรามาช้าไป
อันสายน้ำ ย่อมไหลไป ไม่คอยท่า
แม้ชีวา ย่อมไหลไป ไม่คงที่
เมื่อตายแล้ว ขนทรัพย์ไป ที่ไหนมี
แม้กายี เขายังเอา ไปเผาไฟ

สายน้ำที่ไหลไปตามคลองย่อมเป็นประโยชน์ ลำคลองของชีวิตย่อมไหลไปตามคลองธรรม

****

ไม่เที่ยง

ใดใดในโลกล้วน อนิจจัง
ทุกสิ่งย่อมผุพัง เสื่อมสิ้น
ทำดีพอมีหวัง เป็นที่พึ่งนา
ทำชั่วตัวด่าวดิ้น สู่ห้วงอบายภูมิ

การระลึกถึงความตาย ๗ อย่าง

มียศศักดิ์ยิ่งใหญ่ก็ยังตาย

มีบุญมากก็ยังตาย

มีกำลังมากก็ยังตาย

มีทรัพย์สมบัติมากก็ยังตาย

มีปัญญามากก็ยังตาย

พระปัจเจกโพธิเจ้าก็ยังตาย

พระพุทธเจ้าก็ยังตาย

แล้วพวกเราท่านทั้งหลายจะพ้นจากความตายอย่างไร

* คนรู้ธรรมะชอบเอาชนะคนอื่น *

* คนมีธรรมะชอบเอาชนะตนเอง *

ต่างฝ่ายต่างอาศัย

เสือยัง เพราะป่าปก - ป่ารก เพราะเสือยัง

ดินดีเพราะ หญ้าบัง - หญ้ายัง เพราะดินดี

****

ใครจะรู้

ใครจะรู้	วันตาย	ร้ายหรือดี
รู้นาที	ได้ว่า	จะอาสัญญ์
ว่าวันนี้	คืนนี้	หรือกี่วัน
พ.ศ. นั้น	มาถึง	จึงจะตาย

****

คำคนโบราณ ..... หลงตัวลืมตาย - หลงกายลืมแก่
หลงผัวหลงเมีย - ลือพ่อลืมแม่

****

หลวงปู่ฝากไว้

การเก็บรักษาทรัพย์ไว้ไม่ดี เป็นสาเหตุให้เกิดขโมย
เมื่อสืบหาตัวคนร้ายไม่ได้ ทำให้สงสัยระแวงคนกันเอง

****

ที่พูดอย่างนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าที่บวชมาแล้วจะไม่ได้เป็นพระก็หาไม่ ความจริงเมื่อบวชแล้วก็ย่อมเป็นพระที่สมบูรณ์ด้วยนิตินัยทุกอย่าง ส่วนพฤตินัยเป็นสิ่งที่ทำให้เราแสดงออกว่าการเป็นพระนั้นแล้วต้องทำอย่างนี้ ๆ เราได้ทำให้สมบูรณ์หรือไม่ต่างหาก

****

คนเราเดินทางไกลจำเป็นต้องมีเสบียงไว้ใช้สอยชีวิตเปรียบเหมือนการเดินทาง วัฏฏะสงสารเปรียบเหมือนทางอันยาวไกล บุญบาปเปรียบเหมือนเสบียงสำหรับใช้ เมื่อครั้งใดบุญส่งผล สุขสบายก็เกิดขึ้น คนเราทำบุญบาปไว้มากมายนับไม่ถ้วน เมื่อไม่มีญาณรู้แจ้งแยกแยะซึ่งบุญบาปก็ไม่สามารถเข้าใจกฎแห่งกรรมของวัฏฏะสงสารได้.

****

ไม่ใช่โรงเลี้ยงหมู

ஜஜஜ❖ஐஐஐ

จะมานอนเหมือนหมูอยู่ทำไมที่นี่ เพราะที่นี่ไม่ใช่โรงเลี้ยงหมู วัดจึงไม่ส่งเสริมพระเณรที่มาเรียนวิชาหมู เดี๋ยววัดนี้จะกลายเป็นโรงเลี้ยงหมูไป ดังนี้

กระท้อนช้ำ

ஜஜஜ❖ஐஐஐ

หวานกระท้อน ตอนเช้า ทำให้คิด
ถึงชีวิต ตอนช้ำ ไม่ฉ่ำหวาน
คนที่ยุ่ง กับความรัก มักทรมาน
จิตฟุ้งซ่าน วุ่นวาย ทุกรายไป

คำชวนคิด

ஜஜஜ❖ஐஐஐ

อิทธิพล แพ้ อิทธิฤทธิ์
อิทธิฤทธิ์ แพ้ บุญฤทธิ์
บุญฤทธิ์ แพ้ กรรมวิบาก

เพื่อไมตรีต้องให้

ஜஜஜ❖ஐஐஐ

ให้เสื้อผ้า อีกยา รักษาโรค
เครื่องอุปโภค เงินทอง ของขบฉัน
ให้ที่อยู่ อาศัย อภัยกัน
ให้ธรรมนั้น เป็นไป เพื่อไมตรี

น้ำรั่วทีละน้อยรั่วบ่อยบ่อยน้ำยังหมด
เงินทองของหายากใช้จ่ายมากเงินย่อมหมด
เงินทองของใช้สอยใช้บ่อยบ่อยเงินย่อมหมด
จะรู้ว่าเงินมีค่าก็เมื่อน้ำตาเราไหลหยด

****

เราเกิดมาเป็นคน ต้องทำตนให้มีดี
เราเกิดมาคราวนี้ ต้องทำดีให้ได้
เราทุกคนทำดีได้ ถ้าตั้งใจทำความดี

****

นอนนานงานน้อย ใช้บ่อยเงินหมด
มีเงินหน้าสด เงินหมดหน้าเหี่ยวแห้ง

****

เสียหนึ่งอย่าเสียสอง
เสียของอย่าเสียใจ
เสียแล้วเสียไป ใจอย่าเสีย

****

มีดไม่ลับก็ไร้คม สมองไม่อบรมก็ไร้ปัญญา

****

หัดเข้าวัดบ้าง

โอ้ชีวิต	ประจำวัน	นั้นยุ่งเหยิง
หลงระเริง	มีแต่ทุกข์	ไม่สุขยิ่ง
เมื่อวันว่าง	ควรเข้าวัด	หัดพึ่งพิง
เพราะทุกสิ่ง	สุขสงบ	ไม่พบมาร

****

มัจจุราช นายเรา เอาไปแน่
ต่างก็แต่ เร็วช้า อย่าหลงไหล
ทุกทิวา ราตรี ที่เปลี่ยนไป
เรานี้ไซร้ ใกล้ป่าช้า มาทุกวัน

****

อนิจจัง สังขาร วิญญาณจาก
ต้องพลัดพราก จากกัน ทั้งนั้นหนอ
เหมือนต้นไม้ ไร้ค่า ล้มคาตอ
ทิ้งท่อนรอ ปลวกไฟ อยู่ในดง

****

จะตายที่ไหน จะตายวันใด ใครรู้ตัวบ้าง ?

คนไม่เข้าวัดเพราะอะไร?

๑. วัดดีอยู่แล้ว เหมาะสมอยู่แล้ว คนไม่มาเอง
๒. วัดยังไม่ดีพอ ยังไม่เหมาะสม ยังไม่น่ามา

❖ คนมืดหน้าตามัว หลงไหลอบายมุข ไม่มาวัด
❖ คนไม่เชื่อบุญ ไม่เชื่อบาปเวรกรรม ไม่มาวัด
❖ คนไม่มีปัญญา โง่เง่าเต่าตุ่น เสียสติ ไม่มาวัด
❖ คนทุพลภาพ เจ็บป่วยไข้ ไม่สบาย ไม่มาวัด
❖ คนนับถือลัทธิศาสนา ศาสดาอื่น ไม่มาวัด
❖ คนเป็นปราชญ์ มีปัญญารู้มามาก ไม่มาวัด
❖ คนถือยศ ถือตำแหน่ง หยิ่งยะโส ไม่มาวัด
❖ คนไม่ดี ฯฯฯฯฯ !!!!!! ?????? ไม่มาวัด

- ❖ วัดสกปรก รกรุงรัง ไม่สะอาดยัง ไม่น่ามา
- ❖ วัดไม่ร่มรื่น ไม่ร่มเย็น ขาดร่มไม้ ไม่น่ามา
- ❖ วัดบอกบุญมากเกินไป เข็ดขยาด ไม่น่ามา
- ❖ วัดขาดภิกษุผู้ที่ชี้แนวทางสว่างใจ ไม่น่ามา
- ❖ วัดมีภิกษุทำตัวไม่น่าเลื่อมใส ไม่น่ามา
- ❖ วัดมุ่งค้าแสวงหาแต่ลาภผล ไม่น่ามา
- ❖ วัดขาดระเบียบปฏิบัติที่ดีงาม ไม่น่ามา

****

เมื่อวัดดี ศรีสงฆ์ ธำรงศาสน์
ประชาราษฎร์ เลื่อมใส ได้สรรเสริญ
พระสงฆ์ดี ศรีศาสน์ ราษฎร์จำเริญ
เหมือนชวนเชิญ ให้ชื่นชม นิยมกัน

วัดจะร้าง ช่วยกันสร้าง อย่าร้างวัด
คนเซซัด อย่าซ้ำ กรรมของเขา
ได้ช่วยเหลือ เกื้อกูล บุญของเรา
เด็กยังเยาว์ ช่วยพยุง จูงเด็กไป

พระต้องนำ ทำดี เป็นที่ยิ่ง
โยมต้องวิ่ง ตามด้วย ช่วยศึกษา
พระและโยม ร่วมช่วยกัน พัฒนา
ศาสนา ช่วยคน ชาติพ้นภัย

ศีลธรรมนำสุข

ഢഢഢ❖ꩭꩭꩭ

มีศีลธรรม นำเรา ให้เรืองรุ่ง
มีศีลธรรม สิ่งที่มุ่ง ย่อมได้สม
มีศีลธรรม นำให้ สบายอารมณ์
มีศีลธรรม คนนิยม ทั่วแดนดิน
มีกาย อย่าได้หมาย ว่าเป็นสุข
ล้วนมีทุกข์ มากมาย หลายสถาน
จะหาสุข จากกาย จนวายปราณ
ย่อมไม่พาน พบแท้ เป็นแน่นอน

มาถึงวัด เห็นดิน และต้นไม้
ยังมิใช่ เห็นวัด ดั่งความหมาย
คนเห็นวัด ต้องฝึกหัด ดัดกายใจ
จึงจะได้ บ่งชัด เห็นวัดจริง

เราไม่สร้าง ใคร่เล่า เขาจะสร้าง
วัดจะร้าง เพราะชาวพุทธ ไม่อุดหนุน
วัดจะดี ก็เพราะมี ผู้ค้ำจุน
ช่วยเกื้อหนุน พัฒนา พาวิไล
มาถึงวัด เห็นดิน และต้นไม้
ยังไม่ใช่ เห็นวัด ดังคำขาน
คนเห็นวัด ต้องเห็นธรรม สัมมาญาณ
เพ่งสังขาร รู้ชัด เห็นวัดจริง

****

สุริโยทัยไขแสง

สุริโยทัย	ไขแสง	บอกแจ้งแล้ว
เสียงวิหค	ร้องเจื้อยแจ้ว	แสวงหา
ซึ่งอาหาร	ทะยานไป	ในนภา
หมู่ปักษา	ยังขยัน	หมั่นหากิน
ท่านที่รัก	จักซบนอน	อยู่ใยเล่า
ตื่นแต่เช้า	เพื่อเกลาจิต	เป็นนิจสิน
แสวงธรรม	พระสัมมา	เป็นอาจิณ
ชำระล้าง	ซึ่งมลทิน	ออกจากใจ
อายุขัย	ในมนุษย์	นี้น้อยนัก
หากช้าชัก	จักเกินกาล	สุดแก้ไข
เพราะบางคน	อาจตาย	ก่อนถึงวัย
มรณภัย	นี้ไม่รอ	ให้ต่อรอง
เป็นมนุษย์	สุดแสนดี	มีโอกาส
มีปัญญา	เฉลียวฉลาด	กว่าสัตว์ทั้งผอง
ขอวิงวอน	ทุกทุกท่าน	จงไตร่ตรอง
ยึดพระธรรม	มาประคอง	ในดวงใจ
เป็นอุปนิสัย	เป็นปัจจัย	ในภพหน้า
เป็นปัญญา	บารมี	ชี้แจ่มใส
เพื่อไม่หลง	เพลิดเพลิน	เมื่อเดินไป
เชิญท่านไซร้	ตื่นขึ้นรับ	สดับธรรม

****

มีบริวารเพราะอะไร ?

บริวารมาเพราะน้ำใจมี บริวารหนีเพราะน้ำใจหมด
บริวารลดเพราะน้ำใจแห้ง บริวารเป็นแผงเพราะน้ำใจดี
เมื่อยามบุญมาวาสนาช่วย ที่ป่วยก็หายที่หน่ายก็รัก
เมื่อยามบุญญาวาสนาไม่ช่วย ที่ป่วยก็หนักที่รักก็หน่าย

ใครว่าไร้ค่า

ด้ายเส้นเดียวที่อาจจะดูไร้ค่า แต่เมื่อนำมาทอเป็นพรหม
ชนทั้งปวงย่อมนิยม ทุกคนย่อมชื่นชมกับมัน

ชี้ใครกัน ?

เวลาที่ชี้บอกว่าใครไม่ดีนั้น มันชี้ไปเพียงนิ้วเดียวเท่านั้น
ส่วนนิ้วในมืออีกสามนิ้วนั้น กลับชี้เข้าหาตัวเองว่าไม่ดี

ทั้งยากทั้งลำบาก

แก้คนอื่นให้ดีเป็นเรื่องยาก แสนลำบากยิ่งยุ่งมุ่งแก้เขา
แต่คนดีเขามุ่งดีแก้ที่เรา ไม่ยุ่งเขาเพราะมุ่งแก้แต่ที่ตน

****

กลอนยามเช้า

ഏഏഏ❖ഇഇഇ

รุ่งอรุณ อุ่นไอ อุทัยส่อง
รังสีทอง ทาบทา ท้องฟ้าสาง
อุษาโยค โลกเรืองรอง ความหมองจาง
น้ำค้างพราง แพรวพราว ผ่องอำไพ
หมู่วิหค ผกผิน บินถลา
ร้องเริงร่า สุขสันต์ รับวันใหม่
สายลมเช้า โชยชื่น ระรื่นใจ
มวลดอกไม้ คลี่บาน ตระการตา
เรามนุษย์ จะมัวนอน อยู่ใยเล่า
เสียประโยชน์ ไปเปล่าเปล่า ไม่คุ้มค่า
จงเตือนตน รู้สึกตัว ตื่นขึ้นมา
เสริมปัญญา สู่สุขสันต์ นิรันดร

คติธรรมก่อนนอน

ഏഏഏ❖ഇഇഇ

ก่อนท่านนอน หลับไป ในคืนนี้
ขอจงตั้ง ดวงฤดี ไว้ให้มั่น
คิดถึงกุศล ผลดี ที่ผูกพัน
จิตตั้งมั่น แน่วแน่ แล้วแผ่ไป
แผ่เมตตา ทั่วไป ให้คนอื่น
จิตรักชื่น เกลียดชัง แต่ครั้งไหน

ขอให้เขา	ได้ดี	มีสุขใจ
อย่าหวั่นไหว	แม้อมิตร	ที่คิดชัง
แล้วใจเรา	จะสบาย	คลายเร่าร้อน
เพราะจิตผ่อน	คลายเครียด	แต่หนหลัง
อนีฆา	สุขี	อัตตานัง
ห่างทุกข์ขัง	ก็เพราะจิต	คิดดีเอย

GOOD NIGHT

" ราตรีสวัสดิ์ "

****

แผ่เมตตาบ่อย ๆ ใจจะพลอยสบาย

แผ่เมตตาทั้งเมือง ไม่ต้องมีเรื่องวุ่นวาย

ผู้ที่ไม่ควรดูหมิ่น ๖

๑. ปูไม่มีหัวยังเดินได้
๒. งูไม่มีเท้าก็ไปได้
๓. แม่ไก่ไม่มีนมเลี้ยงลูกได้
๔. ลูกคนเลวยังเป็นอำมาตย์พระราชาได้
๕. ลูกคนโง่ยังเป็นนักปราชญ์ได้
๖. ลูกคนจนยังเป็นเศรษฐีได้

และอย่าดูหมิ่นลูกผู้ชาย...

****

วัวควายตาย เหลือไว้ แต่เขาหนัง
ช้างตายยัง เหลืองา เป็นศักดิ์ศรี
คนเราตาย เหลือไว้ แต่ชั่วดี
บรรดามี ประดับไว้ ในโลกา
อันความตาย ชายนารี หนีไม่พ้น
จะมีจน ก็ต้องวาย ตายเป็นผี
ถึงแสนรัก ก็ต้องร้าง ห่างทันที
ไม่วันนี้ ก็วันหน้า จริงหนาเรา

ยศและลาภ หายไป มิได้แน่
เว้นเสียแต่ ต้นทุน บุญกุศล
ทิ้งสมบัติ ทั้งหลาย ให้ปวงชน
ร่างกายตน เขายังเอา ไปเผาไฟ

งามนอกเพียงอวดอ้าง งามตา
รูปสวยทรงโสภา เพริศพริ้ง
ใจต่ำเสื่อมจรรยา ขาดศีล สัตย์แฮ
ทำชั่วตัวเกลือกกลิ้ง เยี่ยงนี้ งามไฉน

อตฺตานญฺเจ ปิยํ ชญฺญา
รกฺเขยฺยํ นํ สุรกฺขิตํ
ถ้ารู้ว่าตนเป็นที่รัก ก็ควรรักษาตนนั้นให้ดี

****

สุภาษิตคนโบราณ

๔ คนหาม ดิน , น้ำ , ลม , ไฟ

๓ คนแห่ โลภ , โกรธ , หลง

คน ๑ นั่งแคร่ จิต

๒ คนพาไป บุญ , บาป

ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น ฟื้นไม่มี หนีไม่พ้น

เกิด แก่ เจ็บ ตาย หนี ไป ไม่ พ้น หญิง ชาย ทุกคน

****

อย่าปล่อยวันเวลาคร่าชีวิต
โดยไม่คิดทำสิ่งใดให้พูนเพิ่ม
สร้างความดีทวีไว้ใฝ่ต่อเติม
ชั่วอย่าเสริมสร้างเลยเสวยกรรม
ประโยชน์ตนประโยชน์ท่านนั้นอย่าพลาด
พระจอมปราชญ์ตรัสไว้ใจดื่มด่ำ
เป็นปัจฉิมโอวาทประกาศธรรม
ให้สาวกจดจำก่อนนิพพาน

****

คติธรรมคำคม

ทรัพย์สินตามไปส่งได้แค่โรงพยาบาล

ลูกหลานตามไปส่งได้แค่เชิงตะกอน

บาป , บุญ

เป็นทุนรอนติดตามไปถึงชาติหน้า

****

ยอดนักสู้

เมื่อชีวิตผิดหวังอย่านั่งท้อ จงรีบต่อสู้เถิดจะเกิดผล

ผิดเป็นครูรู้แก้ให้แก่ตน เกิดเป็นคนต้องต่อสู้จึงอยู่ดี

ก้าวต่อไป ก้าวต่อไป อย่าได้หยุด

แม้สะดุดล้มลงไปอย่าใจฝ่อ เป็นนักสู้ต้องสู้ซิอย่ารีรอ

อย่าย่อท้อหนทางยาวที่ก้าวไป

โน้นจุดหมายปลายทางอยู่ข้างหน้า

จะเหินฟ้าข้ามเขาเอาให้ได้ มิหวั่นพลาด มิหวั่นแพ้ มิหวั่นภัย

มิหวั่นใจ มิหวั่นจิต สักนิดเดียว

****

กตสฺส นตฺถิ ปฏิการํ “ สิ่งที่ทำแล้ว ทำคืนไม่ได้ ”

****

งามอยู่ที่ไหน

* * * * * *

คนจะงาม งามน้ำใจ ใช่ใบหน้า
คนจะสวย สวยจรรยา ใช่ตาหวาน
คนจะแก่ แก่ความรู้ ใช่อยู่นาน
คนจะรวย รวยศีลทาน ใช่บ้านโต

งามนอกผิวพรรณนั้น ผ่านวัย
งามอยู่ไม่เท่าไร เปลี่ยนได้
งามในเพราะมีใจ ยึดศีล สัตย์แฮ
งามอยู่ด้วยธรรมไซร้ แก่แล้ว ยังงาม

รกฺเขยฺย อตฺตโน สาธุ ลวณํ โลณตํ ยถา
พึงรักษาความดีของตนไว้ ดุจเกลือรักษาความเค็ม

****

ยังดีกว่า

* * * * * *

อยู่เรือนพัง ยังดี ไม่มีทุกข์
ดีกว่าคุก หลายเท่า ไม่เศร้าหมอง
จนยังดี มีธรรม ค้ำประคอง
ดีกว่าปอง ทุจริต คิดร่ำรวย
อันบ้านเรือน ใหญ่โต ระโหฐาน

มีเสาทาน หลายต้น จึงทนไหว

เกิดเป็นคน อยู่เดียว ก็เปลี่ยวใจ

ต้องอาศัย พวกพ้อง พี่น้องนา

จะหาใคร เหมาะใจ ที่ไหนเล่า

ตัวของเรา ยังไม่ เหมาะใจหนา

อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

รู้ล่วงหน้า เสียก่อน ไม่ร้อนใจ

เอโกปิ สทฺโธ เมธาวี อสฺสทฺธานํ จ ญาตีนํ

ธมฺมฏฺโฐ สีลสมฺปนฺโน โหติ อตฺถาย พนฺธุนํ

ผู้มีศรัทธา มีปัญญา ตั้งอยู่ในธรรม ถึงพร้อมด้วยศีล

แม้คนเดียว ย่อมเป็นประโยชน์แก่ญาติและพวกพ้อง

***** ผู้ไม่มีศรัทธา *****

****

คติเตือนใจ

* * * * * *

ผู้ใด ประกอบด้วย ความเพียร

ปริยัติ จัดเจนเรียน ค่ำเช้า

ปฏิบัติ บ่พาเหียร พร่ำพิสูจน์ เสมอนา

ปฏิเวธ ย่อมนำเข้า สู่แคว้น แดนเกษม

****

สุภาษิตคำคม .... โง่ไม่เป็น เป็นใหญ่ยาก ...
(ถูกต้องแล้ว) ..
แต่ถ้าโง่มาก ๆ ก็ยากที่จะได้เป็นใหญ่ ...
****

อย่าพูด

* * * * * *

มรรคผลพ้นสมัยนั้น อย่าขาน
เป็นคำพูดของคนพาล เท่านั้น
ธรรมะไม่ล่วงกาล ยังอยู่ เสมอนา
หากปฏิบัติเข้านั้น ย่อมรู้ รสธรรม

****

" เดินหมากรุก ยังต้องคิด เดินหมากชีวิต จะไม่คิดบ้างหรือ "

****

ตนเตือนตนด้วยตนเอง

* * * * * *

ตนเตือนตน ของตน ให้พ้นผิด
ตนเตือนจิต ตนได้ ใครจะเหมือน
ตนเตือนตน ไม่ได้ ใครจะเตือน
ตนแชเชือน ใครจะเตือน ให้ป่วยการ

อตฺตาหิ อตฺตโน นาโถ
ตนแลเป็นที่พึ่งของตน

หมั่นเตือนตน

* * * * * *

หมั่นเตือนตน ให้พ้นชั่ว

หมั่นเตือนตัว ให้พ้นพาล

หมั่นฝึกสันดาน ให้พ้นผิด

หมั่นฝึกฝนจิต ให้พ้นทุกข์

อตฺตา หเว ชิตํ เสยฺโย

ชนะตนนั่นแหละเป็นดี

****

ผู้มีคุณธรรมมีลักษณะ ๔

เมตตา เสียสละ หมดโทสะ ไม่คุยโอ่

****

สุภาษิตสอนใจตนเอง

* * * * * *

เสียสละ มีสัจจะ

มีวินัย ใจเยือกเย็น

เป็นบัณฑิต จิตสู้ตาย

คลายทิฏฐิ ดำริชอบ

กอบกุศล ผลอนันต์

****

สุภาษิตสอนใจตนเองและผู้อื่น

* * * * * *

คนดีชอบแก้ไข คนจัญไรชอบแก้ตัว

คนชั่วชอบทำลาย คนมักง่ายชอบทิ้ง

คนจริงชอบทำ คนระยำชอบติ

คนติดหนี้ชอบหลบหน้า คนอิจฉาชอบเบียดเบียน

คนหนีโรงเรียนโง่ดักดาน

***** คนไม่ถูกเตือนไม่ดี ฆ้องไม่ถูกตีไม่ดัง *****

คติคำคม

* * * * * *

รู้จักพอดี แล้วจะดีพอ

รู้จักว่าดีพอ ก็จะรู้จักความเป็นผู้มีความพอดี

****

คลองชีวิต

* * * * * *

ในเวลาน้ำหลากเราจะเห็นมันไหลไปไม่เป็นที่เป็นทางอัน เนื่องมาจากไม่มีคลองจะให้มันไหลไป มันจึงล้นบ่าพัดถนนพังพินาศไปบ้าง ท่วมไร่นาสาโทเสียหายบ้าง เราเรียกกันว่าอุทกภัยครรลองชีวิตก็น่าจะเป็นเช่นเดียวกันมันควรจะมีคลองสำหรับไหลไปโดยเฉพาะเจ้าของ จะต้องเจาะจงต้องขุดคลองชีวิตดำเนินไปอย่างมีร่องมีรอย ผู้ใดปล่อยให้ชีวิตไหลไปอย่างไม่มีร่องไม่มีรอยเขาจะต้อง

ประสบกับภัยพิบัติในชีวิตอันร้ายแรงยิ่งอาจทำความพินาศเสียหายแก่ตนและคนอื่นยิ่งกว่าอุทกภัยเป็นไหน ๆ

คติเตือนใจ

* * * * * *

ตราบใดบุรุษยังตัดความกำหนัดในสตรี แม้นิดหนึ่งยังไม่ขาด ตราบนั้นเขาก็ยังมีจิตข้องอยู่ในภพเหมือนลูกโคยังไม่อย่านมมารดาตามแม่โคไปฉะนั้น

คติเตือนใจ

* * * * * *

จงทำแต่ดี อย่าดีแต่ทำ
จงพูดแต่ดี อย่าดีแต่พูด
จงคิดแต่ดี อย่าดีแต่คิด

ผู้ปฏิบัติธรรมต้องรู้

* * * * * *

๑. ภาวนาให้มาก ๆ ให้รู้ติดต่อทุกขณะจิต
๒. กำหนดรู้ให้ชัด ๆ ทั้งอารมณ์จิตและกาย
๓. พอใจในอารมณ์นั้น ๆ เป็นโลภะกิเลส
๕. อารมณ์เกิดขึ้นไม่กำหนดรู้ เป็นโมหะกิเลส
๖. มีญาณเครื่องรู้จางคลายการปรุงแต่งอารมณ์

เหตุให้เห็นสิ่งลึกลับ ๕ อย่าง

* * * * * *

๑. บริกรรมภาวนาคาถา ๒. ครูอาสาพานำไป
๓. ใจมีญาณสมาธิแก่กล้า ๔. เทวดาพาไปดู
๕. เป็นผู้มีวาสนาบุญญาธิการสูง

แสงสว่าง ๗ จำพวก

* * * * * *

๑. แสงใต้ แสงไฟ แสงอาทิตย์ แสงพระจันทร์
๒. แสงสว่างจากแร่ธาตุต่าง ๆ เช่น เงิน ทอง เหล็กไหล
๓. แสงจากแก้วกายสิทธิ (แก้วหยาดน้ำค้างเป็นต้น)
๔. แสงจากภูต ผี ปีศาจ เปรต และอสูรบางจำพวก
๕. แสงจากเทพเจ้าเหล่าเทพเทวดาและพรหม
๖. แสงจากพลังจิตธรรมดา และพลังจิตอริยญาณ
๗. แสงจากพระธาตุต่าง ๆ

แสงอันเกิดขึ้นแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันของสีสันวรรณะ ผู้ใคร่ต่อการศึกษาพึงสนทนาไต่ถามจากท่านผู้รู้นั้นเถิด ส่วนผู้เจริญวิปัสสนาพึงเพิกถอนต่อความสงสัยและความถือมั่นในแสงอันวิจิตรพิศดารทั้งปวงนั้น ถอนซึ่งความอยากได้ใคร่รู้ หยั่งลงสู่ไตรลักษณ์ทุกขณะทุกอารมณ์

กิเลส ๑,๕๐๐

* * * * * *

จิต ๘๙ ดวงนั้นเป็น ๑ เจตสิก ๕๒ ลักขณะรูป
๔ นิปผันทรูป ๑๘ รวมเป็น ๗๕ แจกเป็นนามธรรม ๗๕
แจกเป็นรูปธรรม ๗๕ รวมเป็น ๑๕๐ แล้วเอากิเลส ๑๐
มาคูณจึงเป็น ๑,๕๐๐ พอดี กิเลส

๑๐ มีดังนี้

* * * * * *

๑. โลภะ ๒.โทสะ ๓. โมหะ ๔. มานะ ๕. ทิฏฐิ ๖. วิจิกิจฉา
๗. ถีนมิทธะ ๘. อุทธัจจะกุกกุจจะ ๙. อหิริกะ ๑๐. อโนตตัปปะ

ตัณหา ๑๐๘

* * * * * *

๑. ตัณหา ๓ เป็นไปในอายตนะภายใน ๖ เท่ากับ ๑๘

๒. ตัณหา ๓ เป็นไปในอายตนะภายนอก ๖ เท่ากับ ๑๘

รวมเป็น ๓๖

เป็นไปในกาลทั้งสามคือ อดีต อนาคต ปัจจุบัน

๓๖ X ๓ = ๑๐๘

กิเลสหนา ตัณหาจัด

ไม่ขจัด วิบัติเกิด ละเสียเถิด ประเสริฐแล

****

เหตุให้เกิดความฝัน ๔ อย่าง

* * * * * * *

๑. บุพพนิมิต	๒. จิตนิวรณ์
๓. เทพสังหรณ์	๔. ธาตุกำเริบ
๑ = ๑๐๐ %	๒ = ๐ %
๓ = ๔๐ %	๔ = ๐ %

ฝันว่าไฟไหม้บ้าน	จะเดือดร้อนวุ่นวายใจ
ฝันว่าฟันหน้าหัก	ญาติที่รักจะตายจาก
ฝันว่าฟันกรามหัก	จะเสียญาติผู้ใหญ่
ฝันว่าฟันโยกคลอน	ญาติเดือดร้อนเพราะป่วย
ฝันเห็นคนเปลือยกาย	จะถูกฉ้อโกงทรัพย์
ฝันเห็นงูใหญ่ไม่มีพิษ	ผู้ใหญ่จะอุปถัมภ์
ฝันถูกงูพิษกัดหรือกอดรัด	จะได้เนื้อคู่
ฝันเห็นงูพิษตามล่า	จะได้พบเนื้อคู่
ฝันเห็นคนแก่แต่งชุดขาว	ผู้นั้นใกล้ตาย
ฝันเห็นคนไม่มีเงาหัว	ผู้นั้นจะอายุสั้น
ฝันว่าโยนถ้วยชามทิ้ง	ครอบครัวจะแตกแยก
ฝันเห็นในหลวงราชินี	จะได้รับลาภยศอำนาจ
ฝันเห็นพระภิกษุ	จะได้รับความสุขกายสุขใจ

สุภาษิตสอนใจ

* * * * * * *

จะพัฒนาหมู่บ้านต้องพัฒนาประชาชน
จะพัฒนาคนต้องพัฒนาที่จิตใจ
จะพัฒนาใคร ต้องพัฒนาที่ตัวเราก่อน

คุณสมบัติของอุบาสกอุบาสิกา ๑๐ ประการ

* * * * * *

๑. เป็นผู้มีความเคารพ เชื่อมั่นใน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
๒. เป็นผู้ที่ปฏิบัติอุปัฏฐาก ภิกษุ สามเณร ด้วยความเคารพ
๓. เป็นผู้มีกาย วาจา ใจ อันสงบสำรวม เรียบร้อยดี
๔. เป็นผู้มีความละอาย กลัวต่อบาปกรรมทุกชนิด
๕. เป็นผู้หมั่นสมาทานรักษาศีลโดยเคร่งครัด
๖. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่นไม่หน้าไหว้หลังหลอก
๗. เป็นผู้หมั่นสาธยายมนต์ ให้คล่องแคล่วชำนาญ
๘. เป็นผู้มีความเสียสละ บริจาคทาน ในพระพุทธศาสนา
๙. เป็นผู้หมั่น ในการเจริญ สมาธิ ภาวนา
๑๐. ปีนผู้มีปัญญา สอดส่องธรรม และใคร่ครวญในธรรม

คุณสมบัติสิบประการที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น คือ เนื้อแท้ของพวกที่เรียกว่า อุบาสกอุบาสิกา

❀ บุคคลไม่ทำประโยชน์แก่กันและกันถึงแม้เป็นญาติ ก็เหมือนไม่ใช่ญาติ

❀ บุคคลใดไม่มีความซื่อสัตย์คิดกลับกลอก ถึงจะเป็นมิตรก็ไม่เรียกว่ามิตร

❀ หญิงใดนำความเดือดร้อนใจมาให้สามีหญิงนั้นถึงจะเป็นภรรยา ก็หาได้ชื่อว่าเป็นภรรยาไม่

****

ดินและทรายที่คนทั้งหลายเหยียบย่ำนั้น ถ้านำมาผสมกันเผาทำเป็นแผ่นกระเบื้องมุงหลังคา ก็กลายเป็นของสูงอยู่เหนือศรีษะคนได้ ฉันใด บุคคลทุกคนในโลกนี้แม้เบื้องต้นจะตกต่ำยากแค้นแสนเข็ญ ถ้ามีความเพียรพยายาม ถ้าตั้งอยู่ในคุณงามความดีก็อาจเฟื่องฟู มีฐานะสูงกว่าเดิม และสูงกว่าคนทั้งหลายอย่างไรก็ได้ ฉันนั้น,

* ตุ่มยังเต็มไปด้วยน้ำ ที่พร่ำหยด *
* ปลวกขนดินกองเท่าเขาบรรพต *
* สิ่งทั้งหมด ไม่ยากถ้าหากเพียร *

ทางหนึ่งแสวงหาลาภ ทางหนึ่งไปพระนิพพาน รู้อย่างนี้แล้วภิกษุผู้พุทธสาวก ไม่ควรยินดีลาภสักการะ ควรอยู่อย่างสงบ.,

****

ถ้าคิดถึงความสำเร็จหนึ่งส่วน ก็ควรเตรียมตัวไว้ เพื่อฝ่าฟันกับอุปสรรคสามส่วนด้วย.

****

๔. ข้อคติธรรม

หนึ่ง. ซื่อสัตย์ มัดใจ จำให้มั่น

สอง. ข้อนั้น กตัญญูรู้คุณเขา

สาม. ทรัพย์ของพวกหมู่อย่าตู่เอา

สี่. หูเบา เชื่อคนง่าย ร้ายนักเอย.

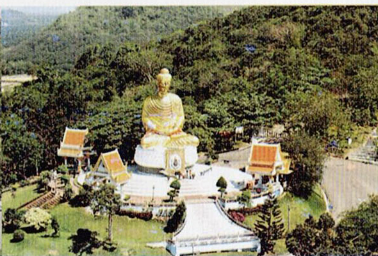
****

" จงเก็บเล็กผสมน้อยทั้งความรู้และทรัพย์สมบัติ "

ทิวทัศน์ภาพถ่ายทางอากาศ บริเวณเขาธงชัย

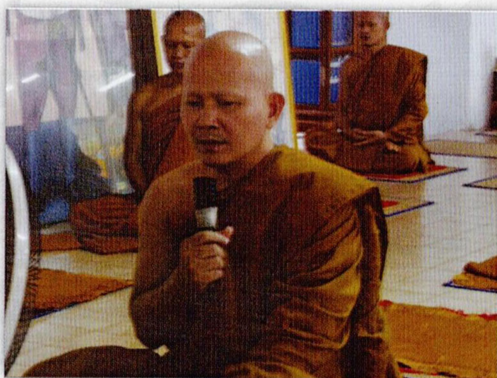

การปฏิบัติธรรมและการนั่งสมาธิ

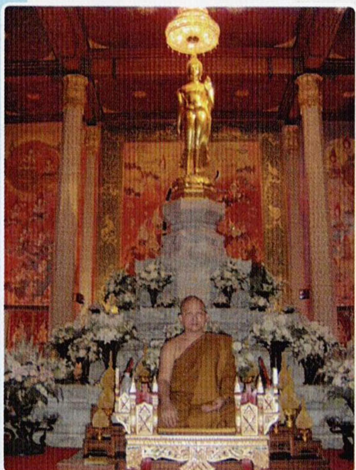

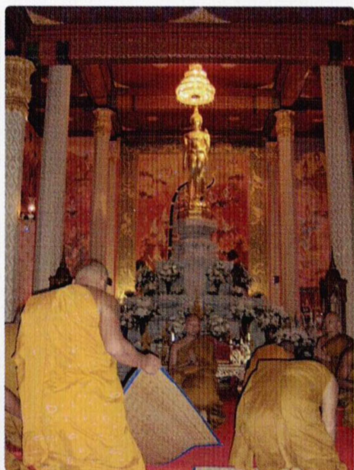

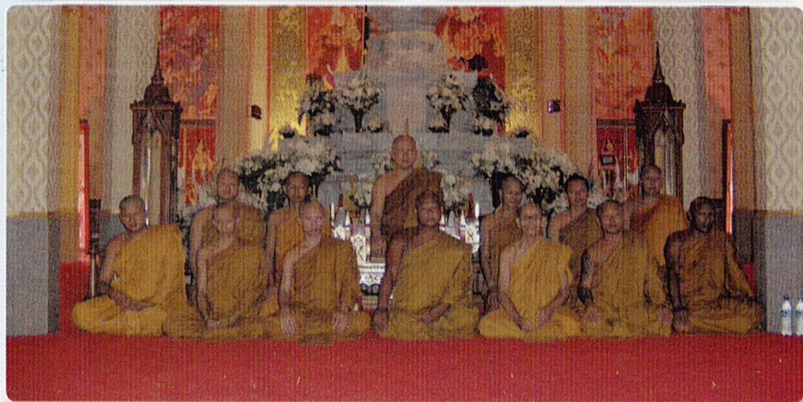
พระสงฆ์ทำพิธีทาง
พระพุทธศาสนา

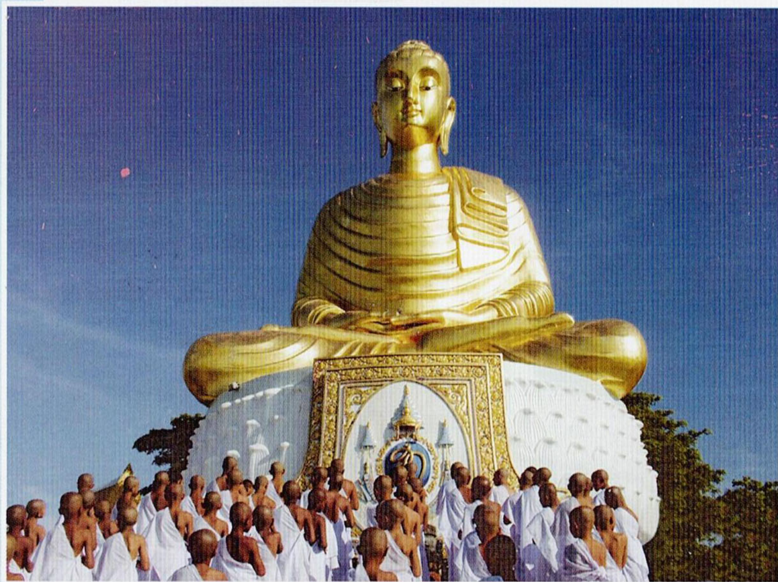

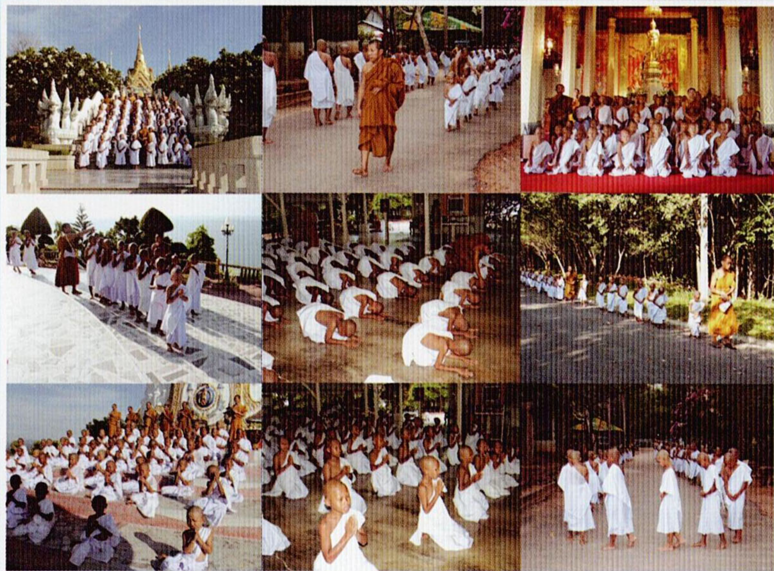

โครงการอุปสมบทภาคฤดูร้อน

โครงสร้างงานส่งเสริมธรรมะ
ผ่านศิลปินดาราที่ช่วยงานศาสนา

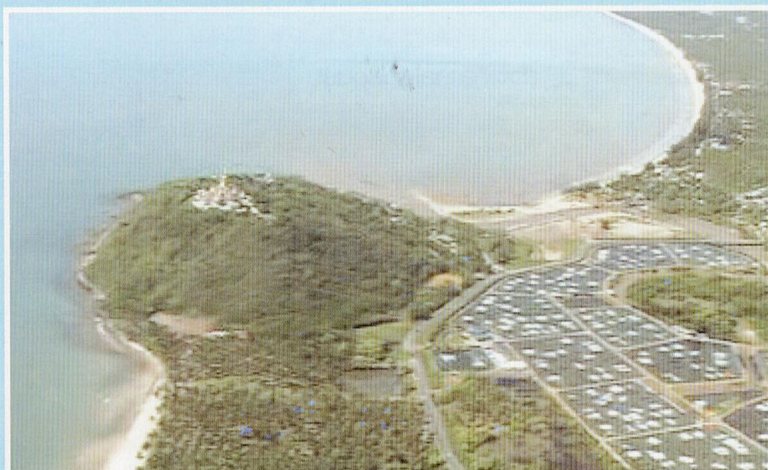
ประชาชน ประชาชน ประชาชน ประชาชน ประชาชน ประชาชน ประชาชน ประชาชน

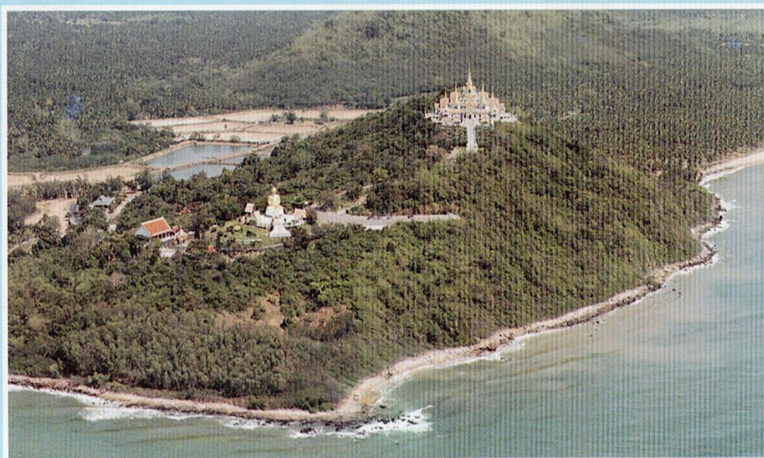
เกิดสำนึกดีขึ้นและทำคุณประโยชน์ให้ครอบครัว สังคม และประเทศชาติบ้านเมือง เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับๆ

(ภาพถ่ายทางอากาศของพุทธธรรมสถานอุทยาน)

... คติธรรมคำคนโบราณ ...

* * * * * *

สูงแล้วกลับต่ำ ? ดำแล้วกลับขาว ?

ยาวแล้วกลับสั้น ?

มั่นแล้วกลับสั่นคลอน ? ตึงแล้วกลับหย่อน ?

คำชวนคิด

* * * * * *

ที่สั่นคลอนแล้วกลับมั่น ? ยิ่งต่อยิ่งสั้น ? ยิ่งตัดยิ่งยาว ?

อะไรเอ่ย ? .... คนทำไม่อยากได้ คนซื้อไม่เคยใช้ คนใช้ไม่รู้เรื่อง ???

ยามเช้าเจ้าสี่ขาคลานไปมาร้องให้แง? เที่ยงวันกลับผันแปรเห็นสองขาน่าแปลกใจ? ครั้นถึงสายัณห์เย็นกลับเห็นเป็นสามขาได้? นี่คือตัวอะไร? ใครรู้ชอบตอบมาเอย.

มาเท่าไรไปเท่านั้น

* * * * * *

เมื่อเจ้ามา มีอะไร มากับเจ้า
เจ้าจะเอา แต่สุข สนุกไฉน
เมื่อเจ้ามา มือเปล่า จะเอาอะไร
เจ้าก็ไป มือเปล่า เหมือนเจ้ามา

****

พุทธธรรม

* * * * * *

พุทธธรรม คำนี้ มีคู่โลก
สุขกับโศก มิได้สิ้น อย่าสงสัย
ทำความดี คนไม่เห็น ไม่เป็นไร
ทำต่อไป ใครคงเห็น เข้าสักวัน

อุฏฺฐาตา กมฺมเธยฺเยสุ อปฺปมตฺโต วิธานวา
สมํ กปฺเปติ ชีวิตํ สมฺภตํ อนุรกฺขติ

ผู้ขยันในหน้าที่การงาน ไม่ประมาท เข้าใจจัดการ เลี้ยงชีวิตสมควร จึงรักษาทรัพย์ที่หามาได้

ความสุข ๓ ประการ

สุขเดี๋ยวเดียวให้กินอาหาร สุขสามเดือนให้แต่งงาน สุขยืนยาวนานให้ปฏิบัติธรรม

****

หลวงปู่ฝากไว้

๑๑❖๒๒

พระบางองค์ มัวตั้งใจรักษาศีล ๒๒๗ จนลืมรักษาศีล ๕.
มีเวลาเมื่อไหร่ ให้ปฏิบัติเมื่อนั้น การฝึกจิต การพิจารณาจิต เป็นวิธีลัดที่สุด

****

รู้เขาที่มีความไม่พอใจ
เพราะใจเขามีความไม่พอ

****

การไม่กังวล การไม่ยึดถือ
นั่นแหละคือวิหารธรรม ของนักปฏิบัติ

****

หลักธรรมที่แท้จริงนั้นคือจิต ให้กำหนดดูจิต
ให้เข้าใจจิตตัวเองให้ลึกซึ้ง เมื่อเข้าใจจิตตัวเองได้ลึก
ซึ้งแล้วนั่นแหละ ได้แล้วซึ่งหลักธรรม

****

ยิ่งให้ยิ่งได้

ท่านยิ่งให้ท่านยิ่งได้ใจสดชื่น
หัวเราะรื่นลบความขมตรมในจิต
ถ้าท่านไม่เห็นแก่ตัวสักน้อยนิด
ท่านจะมีชีวิตสุขสมบูรณ์

หลวงปู่ฝากไว้

กินอาหารเจ แล้วสำเร็จ ก็ดี

ไม่กินอาหารเจ แล้วสำเร็จ ก็ดี

ถ้ากินอาหารเจ แล้วไม่สำเร็จ

ไม่กินอาหารเจ แต่สำเร็จดีกว่า

****

จิตที่ส่งออกนอก เป็นสมุทัย

ผลอันเกิดจากจิตที่ส่งออกนอก เป็นทุกข์

จิตเห็นจิต เป็นมรรค

ผลอันเกิดจากจิตเห็นจิต เป็นนิโรธ

****

ผู้ปฏิบัติต้องรู้อริยสัจ ๔

๑. กำหนดรู้ทุกขสัจจ์ (รู้กาย เวทนา จิต ธรรม)

๒. ละสมุทัยสัจจ์ (ความคิดปรุงแต่ง - ปรุงต่อ)

๓. ทำให้แจ้งซึ่งนิโรธ (ความคิดปรุงแต่งดับลง)

๔. ทำมรรคสัจให้เกิด (รู้ทันความเกิดคิดปรุงแต่ง)

****

หลวงปู่ฝากไว้

คติธรรม

คิดเท่าไหร่ก็ไม่รู้หยุดคิดจึงรู้

แต่อาศัยความคิดนั่นแหละ จึงจะรู้และเกิดปัญญา

ผู้รู้ไม่คิด ผู้คิดไม่รู้ ถ้ารู้แล้วก็ไม่ต้องคิด

คนที่ยังมีความคิด คือ คนไม่รู้

ผู้ที่รู้จริงไม่พูดมาก ผู้ที่พูดมากคือคนไม่รู้จริง

พูดมากเสียมาก พูดน้อยเสียน้อย

ธรรมทั้งหมด ก็คือ ทำให้จิตหยุดคิดเท่านั้นเอง

ทำให้จิตหยุดคิดให้ได้ สิ่งอื่น ๆ ก็หยุดหมด

เมื่อหยุดคิดจิตก็สงบ ในเมื่อจิตสงบ

มันก็หยุดคิดเองนั่นแหละ คือ ธรรมที่แท้จริง

สิ่งที่ไม่รู้ ก็ไม่ต้องอยากรู้ ในเมื่อไม่อยากรู้ มันก็รู้เอง

เมื่อรู้เองเห็นเองแล้ว ก็ไม่มีคำพูดอีกต่อไป

****

หลักแห่งความสำเร็จ

ขยันและประหยัด	ยืนหยัดอดทน	ทำตนเชื่อถือได้
อ่อนน้อมถ่อมตน	รู้จักประมาณตน	รู้ผิดรู้ชอบ
ตั้งปณิธาน	เข้าจิตเข้าใจผู้อื่น	ไม่โลภรู้สันโดษ
เด็ดเดี่ยวมั่นคง	เป็นคนใจกว้าง	กล้าได้กล้าเสีย

เหตุแห่งความล้มเหลว

ไม่เข้าใจผู้อื่น	ไม่ประมาณตน	ไร้เดียงสาต่อการ
ไม่สำนึกผิดชอบ	โลภโมโทสัน	เย่อหยิ่งยะโส
โป้ปดมดเท็จ	คบคนเสเพล	เกียจคร้านต่องาน
ก่อหนี้ล้นพ้น	ขี้เหล้าเมายา	หูเบา เฉาปัญญา
ทำตัวหัวไม้	ไร้สัจธรรม	ใจคอคับแคบ
คบคนไม่เลือก	คิดคดล่อลวง	สุรุ่ยสุร่าย
ไร้อุดมการณ์	หลงการพนัน	หุนหันพลันแล่น
จิตใจโลเล	อิจฉาริษยา	นอกรีตดื้อรัน

คุณสมบัติผู้นำ

ปัญญา สัจจะ เมตตา กล้าหาญ เข้มงวด

ของนักปราชญ์ ซุงวู จาก ตำหรับ พิชัยยุทธ

มนุษย์ ๙ จำพวก

๙. มนุษสปริสุทโธ	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นพระอรหันต์
๘. มนุษสอริโย	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นพระอริยะเจ้า
๗. มนุษสพรัหมโณ	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นพรหม
๖. มนุษสเทโว	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นเทพเทวดา

๕.	มนุษสภูโต	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นมนุษย์
๔.	มนุษสอสุรกาโย	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นอสุรกาย
๓.	มนุษสเปโต	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นเปรต
๒.	มนุษสดิรัจฉาโน	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นสัตว์
๑.	มนุษสนริยะโก	กายเป็นมนุษย์	♥ เป็นสัตว์นรก

****

กายเป็นคน ใจปนเป ถูกดีชั่วเกเร
ต้องหันเหเวียนวน เป็นผีเป็นสาง
เป็นช้างเป็นม้า เป็นหมา เป็นเปรต เป็นคน
เป็นเทวดา เป็นเจ้าอยู่ฟ้าเบื้องบน
เป็นอรหันต์ พ้นทุกข์ถึงสุขจึงหลุดพ้น แล.

****

คนไหว้พระเท่าไรไม่ถูกพระ
ไหว้เปะปะพระประดิษฐ์อิฐปูนปั้น
ใจกระจ่างแจ้งธรรมที่สำคัญ
พระจะพลันพบได้ในใจเรา

คำสักการะคุณ
บิดา มารดา
ครูบาอาจารย์

พ่อของลูก

ยามเย็นค่ำ	เคยพูดจ้อ	กันพ่อลูก
เคยปรับทุกข์	ลูกพ่อ	ขอขนม
พ่อของลูก	ปลูกฝัง	หวังชื่นชม
เป็นพระพรหม	ของลูก	ทุกเวลา
เมื่อลูกสุข	พ่อของลูก	พลอยสุขด้วย
คราลูกป่วย	ช่วยลูก	ทุกข์หนักหนา
ลูกได้ดี	พ่อนี้	เปรมปรีดา
ขอวันทา	พ่อของลูก	ทุกวันเอย

****

พ่อแม่ คือ พระในบ้าน

รักใดเล่า	รักแท้	เท่าแม่รัก
ผูกสมัคร	รักลูกมั่น	มิหวั่นไหว
หวงแสนหวง	เท่าห่วง	ดั่งดวงใจ
ที่แม่ให้	กับลูก	อยู่ทุกครา
ยามลูกขื่น	แม่ขม	ตรมหลายเท่า
ยามลูกเศร้า	แม่โศก	วิโยคกว่า
ยามลูกหาย	แม่ห่วงหวง	ดังดวงตา
ยามลูกมา	แม่หมด	ลดห่วงใย

****

สุดจะเขียนจารึกคุณ

ஜஜஜ❖ஐஐஐ

พระคุณแม่	นั้นประมาณ	ไม่สิ้นสุด
แม้สมมุติ	เอาแผ่นดิน	สิ้นแห่งหน
เป็นหมึกก้อน	ผ่อนละลาย	ในสายชล
ให้ทั่วหน	แห่งสมุทร	สุดนที
แล้วเอาเขา	พระสุเมรุ	ที่เด่นหล้า
เป็นปากกา	จุ่มหมึก	บันทึกที่
เอาท้องฟ้า	เป็นกระดาษ	วาดวลี
แล้วเขียนชี้	ชมบุญ	คุณมารดา
เขียนจบสิ้น	ดินฟ้า	มหาสมุทร
เขียนจนสุด	พระสุเมรุ	ที่เด่นหล้า
แต่ไม่สุด	สิ้นบุญ	คุณมารดา
จึงนับว่า	ใหญ่ยิ่ง	สิ่งทั้งปวง

♥ ดวงใจแม่ ♥

ดวงใจแม่สะอาดแท้กว่าทุกสิ่ง
ดวงใจแม่สะอาดยิ่งกว่าสิ่งไหน
ดวงใจแม่สะอาดเกินกว่าสิ่งใด
ดวงใจแม่ มีไว้ เพื่อลูกเอย

*** พระคุณแม่ ***

พระคุณแม่ เลิศฟ้า มหาสมุทร
พระคุณแม่ สูงสุด มหาศาล
พระคุณแม่ เลิศกว่า สุธาธาร
ใครจะปาน แม่ฉัน นั้นไม่มี
รักอะไร ก็ไม่แท้ เท่าแม่รัก
ผูกสมัคร สายเลือด ไม่เหือดหาย
อันรักอื่น ยังประจักษ์ ว่ารักคลาย
จืดจางง่าย ไม่จีรัง ดังมารดา

นิมิตตํ สาธุรูปานํ กตญฺญู กตเวทิตา

" ความกตัญญูกตเวที เป็นเครื่องหมายของคนดี "

ข้าวขาดหม้อ พ่อกับแม่ แก้ปัญหา
ไข้ขาดยา ก็พ่อแม่ ช่วยแก้ไข
ผ้าขาดก้น ก็พ่อแม่ แก้กันไป
บ้านขาดไม้ พ่อแม่ปลูก ลูกจึงมี

พระคุณแม่

มือทั้งสอง ของแม่ เฝ้าแต่อุ้ม
ประคองคุ้ม เคียงอยู่ ไม่รู้หาย

อกของแม่ แม่เอียง ลงเคียงกาย
ให้ลูกหาย จากหนาว ยามค่ำคืน

ยามจะนอน แม่เห่กล่อม ด้วยคำหวาน
กล่าวประสาน กล่อมเกลี้ยง สำเนียงชื่น
ยามจะกิน แม่ก็ป้อน สอนให้กลืน
ให้ลูกชื่น อิ่มเอม เกษมทรวง

ยามจะถ่าย แม่ก็หาย ข้อรังเกียจ
ไม่เคยเครียด ชังตาม หรือห้ามหวง
เอามือกอบ หอบหิ้ง สิ่งทั้งปวง
ใครจะล่วง เลยท่าน นั้นไม่มี

ยามจะเล่น แม่ก็เป็น เหมือนดังเพื่อน
สนุกเหมือน เพื่อนสนุก เป็นสุขี
เมื่อยามร้อง ท่านก็ปลอบ ให้ชอบที
เมื่อยามดี ท่านก็เสริม ให้เพิ่มพูน

เมื่อยามอาบ โอบอุ้ม เข้าคุมลูก
ล้างขี้มูก ขัดขี้ไคล ให้สร่างสูญ
ทาแป้งหอม กระแจะจัน กันปฏิกูล
ลูกสมบูรณ์ เหนื่อยแม่หาย สบายอุรา

พระคุณแม่ นั้นยัง มีอีกมาก
ใคร่ขอฝาก เตือนใจ ไว้เถิดหนา
หมั่นดูแล ตอบแทน คุณมารดา
จวบชีวา ท่านสิ้น ดับดิ้นเอย.

****

แม่มีแต่ให้

❖❖❖❖❖

สละสวย สละสาว คราวอุ้มท้อง
แม่ไม่ร้อง แม่ไม่บ่น แม่ทนได้
แม่ถนอม จนครรภ์แก่ แม่เต็มใจ
จะหาใคร เหมือนแม่ แพ้ทุกคน

ครบสิบเดือน เคลื่อนคลอด รอดชีวิต
แม่ใกล้ชิด ลูกน้อย คอยฝึกฝน
ถึงลำบาก อย่างไร ใจแม่ทน
สายเลือดข้น นมแม่กลั่น ปันลูกกิน

แม่ป้องริ้น ป้องไร มิให้ผ่าน
แม่สงสาร ห่วงลูกยา กว่าทรัพย์สิน
แม่ถนอม กล่อมลูกรัก เป็นอาจิณ
แม่ได้ยิน เสียงลูกร้อง แม่ลุกมา

ยามลูกขื่น	แม่ขม	ระทมให้
ยามลูกไข้	แม่เดือดร้อน	นอนผวา
ยามลูกทุกข์	แม่อาทร	ร้อนอุรา
ยามลูกยา	สิ้นสร่างทุกข์	แม่สุขใจ

****

คราวลูกหิว	แม่หิวกว่า	น้ำตาร่วง
แม่เป็นห่วง	ดิ้นรนหา	เอามาให้
แม้แม่อด	หมดข้าวปลา	ไม่เป็นไร
สละได้	ลูกอิ่มแปร้	แม่ทนเอา
ใครไหนเล่า	เฝ้าอบรม	บ่มนิสัย
แม้เติบใหญ่	ไม่ท้อถอย	คอยนั่งเฝ้า
พระคุณเลิศ	สุดประเสริฐ	ให้เกิดเรา
ใครไหนเล่า	มีคุณแท้	เท่าแม่เอย

พระคุณของครู

พระ	ประเสริฐเลิศล้ำ	ในโลกา
คุณ	ยิ่งใหญ่เหลือคณา	นั่นแท้
ของ	สิ่งใดไหนหา	มาเลยปานเปรียบ
ครู	ผู้หนักธรรมแน่	มั่นด้วยความดี

คำชวนคิด

พอใจเท่าที่มี ยินดีเท่าที่ได้ มากเท่าไร ก็เอาแค่พอดี

คนเก่ง

1. เก่งงาน 2. เก่งพูด 3. เก่งคิด 4. เก่งจำ

ดีประจำ

❖

การทำดี	ถูกดี	ย่อมมีค่า
ถูกเวลา	ถูกบุคคล	ผลสนอง
หมั่นทำดี	เป็นประจำ	ไม่ลำพอง
ดีทั้งผอง	สนองผล	ดลให้ดี

****

บทบาทของอาจารย์

❖❖❖❖❖❖

อาจารย์ หมายถึง ผู้สอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั่วไป

ศิษย์ หมายถึง ผู้รับความเมตตาจากอาจารย์ผู้สอนเพื่อบำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์สืบต่อไป

❖อาจารย์ควรมีคุณสมบัติ ๗ ประการ❖

คือ ๑. ทำตัวน่าเลื่อมใส ๒. น่าเคารพรักและนับถือ

๓. ความคิดก้าวหน้าเสมอ ๔. ฉลาดเข้าใจพูด

๕. อดทน ต่อถ้อยคำของศิษย์

๖. อธิบาย เรื่องยากให้ง่าย

๗. เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ชักนำศิษย์ไปในทางที่เสื่อม

ศิษย์ควรจะ น้อมรับ เชื่อฟัง
ใคร่ครวญ พิจารณา อดทน ขยันงาน
ไว้ใจ ซื่อตรง ตอบแทนพระคุณ
รักษาชื่อเสียงสถาบัน สำนึกและปฏิบัติตาม

พระคุณของครูบาอาจารย์

สักวันหนึ่ง คงจะรู้ ว่าครูรัก
สักวันหนึ่ง คงประจักษ์ เป็นสักขี
สักวันหนึ่ง คงจะรู้ ว่าครูดี
สักวันหนึ่ง คงได้ดี เพราะเชื่อครู
ศิษย์จะดี เพราะมีครู ช่วยชูเชิด
ศิษย์ประเสริฐ เพราะน้อมรับ คำสอนได้
ครูกับศิษย์ ให้หลักคิด สั่งสอนใจ
เป็นหลักชัย ในชีวิต ศิษย์กับครู

****

ครูให้คติธรรม

เห็นเกียจคร้าน ปานมิตร ผิดสอนสั่ง
การเรียนห่าง ไม่อินัง กับหนังสือ
แต่จะกลับ โง่ทึ่ม ซึมกระทือ
อาภัพชื่อ ทุกข์ทน ไปจนตาย

****

ใจที่เมตตา ของครูอาจารย์
แรงกาย แรงความคิด สติปัญญา
ของผู้ที่ได้ชื่อว่า " ครูอาจารย์ " นั้น
ย่อมเสียสละ ทุ่มเท ทั้งหมดให้ศิษย์
เพื่อลูกศิษย์ของตนเอง
ให้มี...... ความรู้ ความคิด
ความฉลาด ความสามารถ
ความองอาจ ความสำเร็จ
ความสุข และสมหวัง

ในความคิดของอาจารย์

เธอจะเป็น ลูกใคร ไม่สำคัญ
ที่เป็นนั้น ลูกศิษย์ฉัน สำคัญกว่า
จะอบรม บ่มสติ เสริมปัญญา
ให้เจ้ากล้า เติบใหญ่ จนได้ดี.

****

ในความคิดของศิษย์

❖❖❖❖❖❖

ขออุทิศ ชีวิต ทั้งหมดนี้
ทำความดี ตลอดไป ไม่แปรผัน
จะเร่งสร้าง ทั้งคืน และทั้งวัน
ชีวิตนั้น สร้างธรรมไว้ ใช้แทนคุณ

****

อันเด็กดี	มีวิชา	หาความรู้
เชื่อฟังครู	พ่อแม่	ไม่แปรผัน
มีศีลธรรม	งามเด่น	เป็นสำคัญ
อีกขยัน	ประกอบกิจ	คิดสร้างตน
ไม่คบเพื่อน	อันธพาล	สันดานชั่ว
ไม่เมามัว	เหลวไหล	ไร้เหตุผล
อบายมุข	ชั่วช้า	พาอับจน
หมั่นฝึกฝน	ตั้งแต่เล็ก	เป็นเด็กดี
ไม่ดื่มเหล้า	เมายา	สารพัด
ไม่ริหัด	เที่ยวเตร่	เถลไถล
ไม่ริเล่น	การพนัน	ตัวจัญไร
ไม่เข้าใกล้	ความชั่วช้า	ตัวกาลี
จงทำดี	มีศีลธรรม	ถือความสัตย์
จงประหยัด	จัดจ่ายทรัพย์	นับถ้วนถี่
จงเชื่อฟัง	พ่อแม่	แต่โดยดี
จงมากมี	กตัญญู	รู้คุณคน

****

แบ่งเบาภาระ ทดแทนบุญคุณของท่าน เป็นเครื่องหมายของคนดี

วิชาหนาเจ้า

ᨶᨶᨶ❖ᨵᨵᨵ

เกิดมาเป็นคน หนังสือเป็นต้น วิชาหนาเจ้า
ถ้าแม้นไม่รู้ อดสูอายเขา เพื่อนฝูงเยาะเย้า ว่าเง่าว่าโง่
บางคนเกิดมา ไม่รู้วิชา เคอะอยู่จนโต
ไปเป็นข้าเขา เพราะเขาเง่าโง่
บ้างเป็นคนโซ เที่ยวขอกิน
ถ้ารู้วิชา ประเสริฐหนักนา ชูหน้าราศี
จะไปแห่งใด มีคนปราณี ยากไร้ไม่มี สวัสดีมงคล

****

อย่าเกียจคร้าน การเรียน เร่งอุตส่าห์
มีวิชา เหมือนมีทรัพย์ อยู่นับแสน
จะตกถิ่น ฐานใด คงไม่แคลน
ถึงคับแค้น ก็พอยัง ประทังตน
อันความรู้ รู้กระจ่าง แต่อย่างเดียว
แต่ให้เชี่ยว ชาญเถิด จะเกิดผล
อาจจะชัก เชิดชู ฟูสกล
ถึงคนจน พงศ์ไพร่ คงได้ดี
เกิดเป็นชน ชาวสยาม ตามวิสัย
หนังสือไทย ก็ไม่รู้ ดูบัดสี
จะอับอาย ขายหน้า ทั้งตาปี
ถึงผู้ดี ก็คงด้อย ถอยตระกูล

จะต่ำเตี้ย เสียชื่อ ว่าโฉดช้า
จะชักพา ลาภยศ ให้เสื่อมสูญ
จะขายหน้า ญาติวงษ์ พงศ์ประยูร
จะเพิ่มพูน ติฉิน คำนินทา
หนึ่งหนังสือ หรือตำหรับ ฉบับบท
เป็นของล้วน ควรจด จำศึกษา
บิดาปู่ สู้เสาะ สะสมมา
หวังให้บุตร นัดดา ได้ร่ำเรียน
จะได้ทราบ บาปบุญ ทั้งคุณโทษ
ปะบุตรโฉด ต่ำช้า ไม่พาเหียร
ให้สมดัง เจตนา ปู่ตาเพียร
เนิ่นจำเนียร เพียรพลัด กระจัดกระจาย

****

"...สิ่งสำคัญในการปกครองก็คือ ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมือง มีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงไม่ใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริม ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้..."

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2512

วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้าอันมีค่าอยู่เมืองไกล
ต้องยากลำบากไปจึงจะได้สินค้ามา
จงตั้งเอากายเจ้าเป็นสำเภาอันโสภา
ความเพียรเป็นโยธาแขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ
นิ้วเป็นสายระยางสองเท้าต่างสมอใหญ่
ปากเป็นนายงานไปอัชฌาสัยเป็นเสบียง
สติเป็นหางเสือถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง
ถือไว้อย่าให้เอียงตัดแล่นเลี่ยงข้ามคงคา
ปัญญาเป็นกล้องแก้วตรวจดูแถวแนวหินผา
เจ้าจงเอาหูตาเป็นล้าต้าฟังดูลม
ขี้เกียจคือปลาร้ายจะทำลายให้เรือจม
เอาใจเป็นปืนคมยิงระดมให้จมไป
จึงจะได้สินค้ามาคือวิชาอันพิศมัย
จงหมั่นมั่นหมายใจอย่าได้คร้านการวิชา

****

คำแผ่เมตตา
คำกรวดน้ำ

แผ่เมตตาให้ตัวเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ, นิทุกโข โหมิ, อะเวโร โหมิ,
อัพยาปัชโฌ โหมิ, อะนีโฆ โหมิ, อะโรโค โหมิ
สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ,
ขอให้ตัวของเราเอง จงมีความสุข ปราศจากทุกข์ ไม่มีเวร
ไม่มีภัย ไม่มีความเบียดเบียน ไม่มีความเดือดร้อน
ไม่มีความลำบาก ปราศจากโรคภัย รักษาตนอยู่เถิด.

แผ่เมตตาทั่วไป

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ทุกชาติชั้นวรรณะ
ทุกศาสนา ทุกภาษา

อะเวรา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้สร้างกรรมทำเวร
และรบราฆ่าฟันซึ่งกันและกันเลย

อัพยาปัชฌา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้เบียดเบียนพยาบาท
อาฆาตจองเวร ข่มเหงคะเนงร้าย และป้ายสี
กระทำซึ่งความไม่ดี ให้แก่กันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้มีความทุกข์ยาก

ลำบากกาย ลำบากใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

จงมีความสุขกายสุขใจ และรักษาตนให้รอดพ้น

จากทุกข์ภัย และอันตรายด้วยกันทั้งหมด

ทั้งสิ้นเถิด.

คำอธิษฐาน

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐาน ด้วยอำนาจบุญกุศลคุณงามความดี บุญญาบารมีที่ข้าพเจ้า (ทั้งหลาย) ได้บำเพ็ญมาแล้วมีการให้ทาน รักษาศีล สวดมนต์ ไหว้พระ เจริญกัมมัฏฐานภาวนา แผ่เมตตา ขอจงได้เป็นพลวะปัจจัย เป็นอุปนิสัยตามส่ง ให้เกิดปัญญาญาณ บรรลุรู้แจ้งแห่งอริยะสัจจธรรมทั้ง

๔ ประการ

รู้จักทุกข์ รู้จักเหตุให้เกิดทุกข์

รู้จักความดับทุกข์ รู้จักข้อปฏิบัติให้ถึง

ซึ่งความดับทุกข์และดับทุกข์ได้ ในที่ทุกสถาน

ในกาลทุกเมื่อ เทอญ.

****

อิทังโน ปุญญะภาคัง ราชาทีนัญเจวะ อิสรานัง มาตาปิตุ
อาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง สัพพะ
สัตตานัญจะ นิยาเทมะ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายส่วนบุญกุศล ให้แด่อิสระชน คนผู้เป็นใหญ่ทั้งหลาย มีองค์พระมหากษัตริย์ ผู้เป็นพระประมุขของชาติ และองค์สมเด็จพระสังฆราช ผู้เป็นประธาน บริหารคณะสงฆ์และคณะรัฐบาล ผู้บริหารประเทศชาติ เป็นต้น และขอแผ่ส่วนบุญส่วนกุศลให้แก่ปิยะชน คนที่รักทั้งหลาย มีบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ ญาติสนิทมิตรสหาย ตลอดถึงท่านผู้มีอุปการะคุณทั้งหลาย เจ้ากรรมนายเวร มนุษย์ อมนุษย์ อบายสัตว์ เทวดา มาร พรหม พระยายมราช และนายนิรยะบาลทั้งหลาย ถ้าตกทุกข์ขอให้พ้นจากทุกข์ ถ้ามีความสุขขอให้มีความสุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตโย
ขอบุญทั้งหลาย จงสำเร็จ แก่ญาติของข้าพเจ้า ขอให้ญาติของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด

****

คำกรวดน้ำภาษาไทยโบราณ

บุญทานที่ทำ กลายเป็นข้าวน้ำ เครื่องทิพย์นานา เป็นวิมานทอง เรืองรองโสภา กับทั้งนางฟ้า พันหนึ่งบริวาร เครื่องทิพย์ครั้งนี้ ส่งถึงชนนี บิดาอย่านาน ถึงญาติทุกหมู่ ครูบาอาจารย์ พ้นทุกข์อย่านาน ได้วิมานทอง ฝูงเปรตทั้งหลาย นรกอสุรกาย หมู่สัตว์ทั้งผอง เต่า ปลา ปู หอย กุ้งน้อยเนื้องนองจงตั้งใจปอง รับเอาส่วนบุญ สัตว์น้อยสัตว์ใหญ่ ตัวเรานี้ไซร้ ได้กระทำทารุณ ด้วยกายน้ำใจฝากไว้เป็นทุนรับเอาส่วนบุญ อย่าเป็นเวรกรรม อินทราเทวา อีกทั้งพรหมา ท้าวเวสสุวรรณ พระภูมิเจ้าที่ พระอาทิตย์ พระจันทร์ พระอังคาร พุทธัญ พฤหัสบดี พระศุกร์ พระเสาร์ เทพเจ้าทั้งหลาย สิบสองราศี พระยมพระกาฬ จตุโลกบาลทั้งสี่ ครุฑานาคี กินรีกินรา เทพเจ้าทั้งหลาย ทั้งหญิงและชาย จงอนุโมทนา รับเอากุศล ผลบุญนี้หนา ทั้งพสุธา คงคาวารี ชื่อว่าเข็ญใจ ขอจงอย่าได้ ไปบังเกิดมี ความยาก อย่าได้เห็น ขอให้เป็นเศรษฐี คฤหบดี มนตรี พระยา คนพาล อย่าได้พบ ขอให้ประสพ คนมีปัญญา เดชะกุศล ให้พ้นอสุรา ขอให้ตัวข้า พบพระศรีอาริย์ ได้ฟังคำสอน จิตใจผ่อนอ่อน สำเร็จอย่านาน ลุถือเมืองแก้ว กล่าวแล้วนิพพาน ดับชาติสังขาร จากโลกโลกีย์

****

ขอเดชะตั้งจิตอุทิศผล บุญกุศลนี้แผ่ไปให้ไพศาลถึงบิดามารดาครูอาจารย์ ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน คนเคยร่วมกิจการงานทั้งหลาย มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ มีพระอินทร์ พระพรหม พระยม พระกาฬ ท้าวจตุโลกบาลทั้งสี่ พระภูมิเจ้าที่ เจ้ากรุงพาลี พระนางธรณี พระเพลิง พระพาย พระแม่โพสพตลอดถึงสรรพสัตว์ทั้งหลาย ขอให้ได้ส่วนกุศลผลของฉัน ถ้าตกทุกข์ขอให้พ้นจากทุกข์ ถ้ามีความสุขขอให้สุขยิ่งขึ้นไป

ขอเดชะตั้งจิตอุทิศผล บุญกุศลนี้แผ่ไปให้ไพศาลถึงบิดามารดาครูอาจารย์ ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน ทั้งคนเคยรักสมัครใคร่ ทั้งทหารตำรวจตรวจแดนไทย ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ ขอให้ท่านได้กุศลผลบุญ อีกปู่ย่าตายายทั้งหลายนั้น ขอให้ท่านได้กุศลผลอุดหนุนประชาชนคนทั้งหลายตลอดถึงท่านผู้ถวายปัจจัยสี่จงได้บุญทั้งค้ำจุนสรรพสัตว์ทั้งหลายในสามภพจงได้รับส่วนบุญส่วนกุศลจงทุกคนทุกตนเถิด ถ้าตกทุกข์ขอให้พ้นจากทุกข์ ถ้ามีความสุขขอให้มีความสุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ด้วยอำนาจแห่งบุญกุศลที่บำเพ็ญมาแล้วนี้ มีการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา เป็นต้น ขอจงได้เป็นพลวะปัจจัย เป็นอุปนิสัยตามส่ง ให้มีศีลบริสุทธิ์ มีจิตบริสุทธิ์ มีธรรมบริสุทธิ์ มีปัญญาบริสุทธิ์ทุกขณะจิตทุกขณะอารมณ์ ดับทุกข์ได้และแก้ปัญหาได้ง่าย ๆ ในที่ทุกสถานในการทุกเมื่อเทอญ.

****

คำขอขมาลาโทษเจ้ากรรมนายเวร

กายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ มโนกรรม ๓ กรรมดีอันใด เป็นบุญกุศล ที่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้บำเพ็ญมาแล้ว ในอดีตชาติก็ดี ในปัจจุบันชาติก็ดี ในวันนี้ก็ดี ขอให้ถึงแก่ท่านทั้งหลาย ที่มีภพมีภูมิ มีชาติเป็นแดนเกิด มีชรา มีมรณะ มีจิต มีชีวิต มีวิญญาณ มีขันธสันดาน มีวิบากแห่งกรรม มีการกระทำ มีกฎแห่งกรรม เจ้ากรรมนายเวร เจ้าการบัญชี จตุโลกบาลทั้ง ๔ มียมบาล มนุษย์ ๑ สวรรค์ ๖ พรหม ๒๐ อบายภูมิทั้ง ๔ บัดนี้ข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้สร้างกองการกุศล มีผลทาน ผลศีล ผลภาวนา ผลแผ่เมตตา ขออุทิศให้แก่ท่านทั้งหลาย ที่ได้กระทำกรรมไว้ ล่วงเกิน ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี เจตนาก็ดี ไม่เจตนาก็ดี ต่อหน้ากันก็ดี ลับหลังกันก็ดี ขอให้ท่านทั้งหลาย จงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้า ขอให้เราทั้งหลายจงอโหสิกรรมให้ซึ่งกันและกัน นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป อย่ามีเวรภัย เกิดชาติหนึ่งภพใด ขอให้ข้าพเจ้า สร้างแต่กรรมดีสร้างบารมีของตนให้พ้นภัยพาลลุล่วงบ่วงมาร ในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อเถิด

พุทโธอโหสิ ธัมโมอโหสิ สังโฆอโหสิ.

****

บทส่งท้าย

ขอฝากไว้	เป็นบทกลอน	ตอนสุดท้าย
เพื่อไว้ใช้	เป็นข้อคิด	สักนิดหนา
หนังสือนี้	เปรียบดัง	คลังปัญญา
ควรรักษา	เก็บไว้	ให้ดีดี
หนังสือดี	มีคุณค่า	และประโยชน์
ไม่มีโทษ	ท่านอ่านแล้ว	รู้หน้าที่
เกิดสร้างสรร	มุ่งหมายมั่น	ทำสิ่งดี
เพียงแค่นี้	ก็คุ้มค่า	ราคาธรรม

****

ข้อคิดสะกิดธรรม

ธรรมไม่เป็นทำ สังคมจึงเป็นทุกข์
สังคมหมดความสุข เพราะทำไม่เป็นธรรม

****

ปัญหามา ปัญญาเกิด

ถ้าปัญญาเตลิด ปัญหาจะ เกิด เกิด เกิด ตามมา

นิพพานมีได้ในปัจจุบัน

พิจารณา ทุกเวลา สติมา พาเกิดญาณ
รู้แจ้ง แห่งสังขาร พอนานนาน เกิดปัญญา
รู้จิต เพ่งดูจิต ทันความคิด ต้นปัญหา
ดับทัน ทุกเวลา ทุกขณะ เป็นนิพพาน

พิจารณา	รู้อยู่ด้วยใจ
ญาณ	ความรู้แจ้งอันเห็นอยู่ในปัจจุบัน
สังขาร	การปรุงแต่งแห่งจิต
ดับทัน	ทุกข์ก็คลายลงและหมดไป
นิพพาน	ไม่มีอารมณ์อะไรเสียดแทงใจได้

รู้เท่าเอาไว้กัน รู้ทันเอาไว้แก้
รู้ทั้งเท่าทั้งทัน ได้ทั้งกันทั้งแก้
รู้ไม่เท่าจะแย่ เดี๋ยวจะแก้ไม่ทัน

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

"...การทำงานด้วยน้ำใจรักต้องหวังผลงานนั้นเป็นสำคัญ แม้จะไม่มีใครรู้ใครเห็นก็ไม่น่าวิตกเพราะผลสำเร็จนั้นจะเป็นประจักษ์พยานที่มั่นคง ที่พูดเช่นนี้ เหมือนกับสอนให้ปิดทองหลังพระ การปิดทองหลังพระนั้น เมื่อถึงคราวจำเป็นก็ต้องปิดว่าที่จริงแล้วคนโดยมากไม่ค่อยชอบปิดทองหลังพระกันนัก เพราะนึกว่าไม่มีใครเห็น แต่ถ้าทุกคนพากันปิดทองแต่ข้างหน้า ไม่มีใครปิดทองหลังพระเลย พระจะเป็นพระที่งามบริบูรณ์ไม่ได้..."

ฟ้าไม่ได้แบ่งคนเป็นยอดคนกับปุถุชน
ยอดคนจะเกิดขึ้นเสมอ แต่นั่นมิใช่เพราะฟ้ากำหนด
ยอดคนคือผู้ที่มาจากปุถุชนธรรมดา
แต่ได้ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว
ในความเป็นจริง คนธรรมดาก็เป็นยอดคนได้
แต่ที่เขายังคงเป็นคนธรรมดาอยู่อย่างนั้น
ก็เพราะไม่ได้ฝึกฝนและเรียนรู้ที่จะเป็นยอดคน

ปราชญ์สวินจื่อ (ซุ่นจื่อ)

จงทำกับเพื่อนมนุษย์โดยคิดว่า

เขาเป็นเพื่อน เกิด แก่ เจ็บ ตาย ของเรา.

เขาเป็นเพื่อนเวียนว่ายอยู่ในวัฏฏสงสารด้วยกันกะเรา.

เขาก็ตกอยู่ใต้อำนาจกิเลสเหมือนเรา ย่อมพลั้งเผลอไปบ้าง.

เขาก็มี ราคะ โทสะ โมหะ ไม่น้อยไปกว่าเรา.

เขาก็ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม เหมือนเรา ไม่รู้จักนิพพานเหมือนเรา.

เขาโง่ในบางอย่าง เหมือนที่เราเคยโง่.

เขาก็ตามใจ ตัวเองในบางอย่าง เหมือนที่เราเคยกระทำ.

เขาก็อยากดี เหมือนเรา ที่อยาก ดี — เด่น — ดัง.

เขามีสิทธิ ที่จะบ้า ดี - เมาดี - หลงดี - จมดี เหมือนเรา.

เขาเป็น คนธรรมดา ที่ยึดมั่น ถือมั่น อะไรต่าง ๆ เหมือนเรา.

เขาไม่มี หน้าที่ ที่จะเป็นทุกข์ หรือตายแทนเรา.

เขาเป็น เพื่อน ร่วมชาติ ร่วมศาสนา กะเรา.

เขามี หน้าที่ รับผิดชอบ ต่อครอบครัวของเขา มิใช่ของเรา.

เขามี สิทธิ ที่จะมีรสนิยม ตามพอใจของเขา.

เขามี สิทธิ ที่จะเลือก (แม้ศาสนา) ตามพอใจของเขา.

เขามี สิทธิ ที่จะใช้ สมบัติ สาธารณะ เท่ากันกับเรา.

เขามี สิทธิ ที่จะขอความช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจ จากเรา.

เขามี สิทธิ ที่จะได้รับอภัย จากเรา ตามควรแก่กรณี.

เขามี สิทธิ ที่จะเป็นสังคมนิยม หรือ เสรีนิยม ตามใจเขา.

เขามี สิทธิ ที่จะเห็นแก่ตัว ก่อนเห็นแก่ผู้อื่น.

เขามี สิทธิ แห่งมนุษยชน เท่ากันกับเรา สำหรับจะอยู่ในโลก.

กิจการรุ่งเรืองเจริญด้วยเหตุ ๗

๑. ทำเลที่ตั้งเป็นเยี่ยม มีที่จอดรถ เห็นง่าย หาง่าย

๒. ฝีมือ (คุณภาพสินค้า)

๓. ราคา (สู้เจ้าอื่นได้) ไม่แพงเกิน

๔. อัธยาศัย (เหมือนได้พบเพื่อนที่ชอบใจ)

๕. บริการดี

๖. โปรโมท โฆษณา

๗. บุญบารมี

ร้านค้า ร้านอาหาร กิจการที่ต้องการให้เจริญรุ่งเรืองตั้งมั่นอยู่ไปได้นาน ด้วยการทำเหตุทั้ง ๗ ประการนี้ให้มั่นคงอย่าให้ขาดได้

หลักธรรมในพระพุทธศาสนานั้นมีมากมาย
ที่พระพุทธเจ้าได้เน้นการสอนคนไม่ให้ประมาท
ซึ่งถ้ากล่าวโดยหลักการใหญ่ ๆแล้ว
พระองค์ทรงสอนให้บุคคลพัฒนาตนให้ดีขึ้น
จนกระทั่งบรรลุเป้าหมายสูงสุดแห่งชีวิต
คือ การดับทุกข์ได้โดยสิ้นเชิง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ
พระองค์ทรงเน้นให้ทุกคนไม่ประมาทนั่นเอง
ความโลภ ความโกรธ ความหลง
ก็เป็นกิเลสสำคัญที่ก่อให้เกิดความประมาท
ดั่งพุทธวัจนะที่ตรัสเตือนครั้งสุดท้าย
ก่อนเสด็จดับขันธ์ปรินิพพานว่า
ความไม่ประมาทเป็นหนทางอมตะ
ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย
ผู้ประมาทถึงมีชีวิตอยู่ก็เสมือนคนที่ตายแล้ว
เราขอเตือนเธอทั้งหลาย
สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมสิ้นเป็นธรรมดา
พวกเธอจงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่น
ให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด

จิตที่หลงผิดเพราะกิเลสเป็นเครื่องเสี้ยมสอน ว่านั่นเป็นชาติโน้นนี่เป็นชาตินี้ ต้องเบียดเบียนกัน นั่นศาสนานั้น นี่ศาสนานี้ ต้องมาเบียดเบียนกัน เราต้องมาทะเลาะกัน เราต้องมาเข่นฆ่ากัน ให้หมดไปข้างหนึ่ง พอหมดไปข้างหนึ่งแล้ว คนในศาสนาเดียวกัน ก็หันกลับมาทำลายล้างกันอีกเพราะอะไร เพราะว่ากิเลส คือความหลงผิดที่อยู่ในใจนี่เอง ที่ไม่ได้รับการฆ่า หรือการทำลาย ถ้าทุกชาติ ทุกศาสนา ทุกภาษาพากันทำลายล้างกิเลส คือความเห็นผิดที่ผุดขึ้นมาในใจนี่แหละ ถึงคนละชาติ คนละศาสนาก็อยู่ได้ด้วยกันด้วยความร่มเย็นผาสุข ว่าต่างฝ่ายต่างทำลายล้าง ความเห็นผิดต่าง ๆเหล่านี้เอง พระพุทธเจ้าสอนธรรมหลักใหญ่ สูงสุดก็คือ สัมมาทิฐิ ความเห็นที่ถูกที่ตรงนี่ใหญ่ที่สุดในหลักธรรม บุญ สิบประการ ใหญ่ที่สุดก็คือ ทิฏฐุชุกรรม การทำความเห็นให้ถูกตรง ถ้าคนเราไม่มี ทิฏฐุชุกรรม ความเห็นผิดทางเสียแล้ว หมดท่าเลย ชีวิตทั้งชีวิต ชาติทั้งชาติ เกิดมาต้องทำผิดทำบาปทำทุกข์โทษ เวรภัยมากมาย เพราะว่าขาดทิฏฐุชุกรรม การทำความเห็นให้ตรง ทิฏฐุชุกรรม ก็คือ สัมมาทิฐิ นั่นเองคือความเห็นชอบ ความเห็นถูกต้อง ทำลายกิเลสดีกว่า ถ้าจะฆ่า ก็ฆ่ากิเลสถ้าจะทำลายก็ทำลายกิเลสไม่ใช่ทำลายคนต่างชาติ ต่างศาสนา ทำลายพวกนั้นทำลายพวกนี้ไม่ใช่ต่างช่วยกันแนะนำให้ทำลายกิเลส ฆ่าก็ฆ่ากิเลสล้างก็ล้างกิเลสให้หมดไปสิ้นไปทั้งจากของเราและของคนอื่นพอต่างฝ่ายต่างช่วยกันอย่างนี้ แนะนำอย่างนี้ บอกอย่างนี้ ความเห็นว่าเป็นคนละชาติศาสนาต้องมาเป็นศัตรูกัน ก็ไม่มี เพราะมันเห็นว่าสิ่งที่มันมีนั้น เพราะความเห็นผิดมันเกิดมาจาก ความเสี้ยมสอนของกิเลสต่างหาก

คำสมาทานพระกรรมฐาน

ஜஜஜ❖ஜஜஜ

(ตั้ง นะโม ๓ จบ)

อิมายะ ธัมมานุธัมมะ ปฏิปัตติยา พุทธัง ปูเชมิ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาพระพุทธเจ้า ด้วยการปฏิบัติธรรม ณ โอกาสต่อไปนี้

อิมายะ ธัมมานุธัมมะ ปฏิปัตติยา ธัมมัง ปูเชมิ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาพระธรรม ด้วยการปฏิบัติธรรม ณ โอกาสต่อไปนี้

อิมายะ ธัมมานุธัมมะ ปฏิปัตติยา สังฆัง ปูเชมิ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาพระสงฆ์ ด้วยการปฏิบัติธรรม ณ โอกาสต่อไปนี้

****

คำสมาทานการเดินจงกรม

ஜஜஜ❖ஜஜஜ

อิมัง จังกะมะนัง อธิษฐามิ ข้าพเจ้า ขออธิษฐาน การเดินจงกรม

ทุติยัมปิ อิมัง จังกะมะนัง อธิษฐามิ แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้า ขออธิษฐานการ เดินจงกรม

ตติยัมปิ อิมัง จังกะมะนัง อธิษฐามิ แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้า ขออธิษฐานการเดินจงกรม

****

วิธีเดินจงกรม

ภาวนา (ในใจ) ว่า ยืนหนอ ยืนหนอ ยืนหนอ

(สติ) รู้การที่ยืน

ภาวนา ว่า อยากเดินหนอ อยากเดินหนอ อยากเดินหนอ

(สติ) รู้ต้นจิตที่คิด

ภาวนา ว่า กลับหนอ กลับหนอ กลับหนอ กลับหนอ

(สติ) รู้กายที่กำลัง หมุนกลับ

****

คำคม

****

การชำระหนี้สิน ทั้งหนักและเหนื่อย

แต่หนี้ย่อมลดลงทุกขณะ

การชดใช้หนี้กรรม หนักและเหนื่อยกว่าหลายเท่า

แต่ก็นำมาซึ่งความพ้นจากเวร

****

การเดินจงกรม ๖ จังหวะ

๑. ภาวนา ว่า ขวาย่างหนอ ซ้ายย่างหนอ

๒. ภาวนา ว่า ยกหนอ เหยียบหนอ

๓. ภาวนา ว่า ยกหนอ ย่างหนอ เหยียบหนอ

๔. ภาวนา ว่า ยกส้นหนอ ยกหนอ ย่างหนอ เหยียบหนอ

๕. ภาวนา ว่า ยกส้นหนอ ยกหนอ ย่างหนอ ลงหนอ เหยียบหนอ

๖. ภาวนา ว่า ยกส้นหนอ ยกหนอ ย่างหนอ ลงหนอ ถูกหนอ เหยียบหนอ

(สติ) รู้ปัจจุบันอยู่ทุกขณะ ว่าเท้ากำลังยก กำลังก้าว กำลังเหยียบ ถอนความพอใจ และความไม่พอใจ ออกได้ทุกขณะจิต ทุกขณะอารมณ์ เป็นอริยมรรคปฏิปทา

****

คำคม

ไม่อยากทุกข์มาก อย่าสร้างบาป

****

คำสมาทานพระกรรมฐาน

อิมาหัง ภัณเต ภะคะวา อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปริจะชามิ

ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้า (ทั้งหลาย) ขอมอบกายถวายชีวิตนี้ ต่อพระพุทธเจ้า ต่อพระธรรมเจ้า ต่อพระสงฆเจ้า เพื่อจะเจริญพระกรรมฐาน ณ โอกาสต่อไปนี้

อิมาหัง อาจะริยะ อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปริจะชามิ

ข้าแต่ท่านอาจารย์ผู้เจริญ ข้าพเจ้า (ทั้งหลาย) ขอมอบกายถวายตัวแก่ท่าน เพื่อจะเจริญพระกรรมฐาน ณ โอกาสต่อไปนี้

นิพพานัสสะ เม ภัณเต สัจฉิกะระนัตถายะ กัมมัฏฐานัง เทหิ

ข้าแต่ท่านอาจารย์ผู้เจริญ ขอท่านจงให้พระกรรมฐาน แก่ข้าพเจ้า (ทั้งหลาย) เพื่อประโยชน์ แก่การทำให้แจ้ง ซึ่งมรรคผลนิพพาน ณ โอกาสต่อนี้.

(อาจารย์ควรนำ ไหว้พระ สมาทานศีล สวดมนต์ แผ่เมตตา สมาทานกรรมฐาน ให้โอวาท แนะวิธีปฏิบัติสืบไป)

****

คำสมาทานพระกรรมฐาน (ย่อ)

(ตั้งนะโม ๓ จบ)

อะหัง สะมะถะ วิปัสสะนา กัมมัฏฐานัง สะมาทิยามิ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอสมาทานเอา ซึ่งสมถะกัมมัฏฐาน และวิปัสสนากัมมัฏฐาน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปเทอญ

คติธรรม การสงบจากอกุศล (นิวรณ์) เป็นสมถะ จิตรู้ทันสภาวธรรมไม่ปรุงแต่ง ทั้งสามารถดับสภาวธรรมที่เป็นตัวการก่อทุกข์ได้เป็นวิปัสสนา

****

คำอธิษฐาน NEW VERSION

บุญใด กุศลใด ที่ข้าพเจ้า ได้บำเพ็ญมาแล้ว ขอให้ข้าพเจ้า

มีศีลดี มีสมาธิดี มีปัญญาดี

ทุกขณะจิต ทุกขณะอารมณ์ ดับทุกข์ได้ ดับทุกข์ได้

และแก้ปัญหาได้ง่ายๆ ในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อเทอญ.

****

ขณะจุดธูปเทียนบูชาพระ (นำว่า)

จุดเทียนซ้ายมือ บูชาพระธรรม จุดเทียนขวามือ บูชาพระวินัย พระธรรม คือ คำสอน พระวินัย คือ คำสั่ง รวมพระธรรมวินัย คือ คำสั่งสอน ของพระพุทธเจ้า

จุดธูปดอกที่ ๑ บูชาพระ พุทธบริสุทธิคุณ

จุดธูปดอกที่ ๒ บูชาพระ ปัญญาคุณ

จุดธูปดอกที่ ๓ บูชาพระ มหากรุณาธิคุณ ดอกไม้ บูชาพระสงฆ์

****

หัด

******

หัดตน ให้คุณเคยกับวัด (สังคมพุทธ)

หัดตน ให้รู้จักหน้าที่ชาวพุทธ (ศาสนพิธี)

หัดตน ให้อ่อนน้อม (หัดไหว้ – กราบ)

หัดตน ให้ใจใฝ่บุญ (หัดใส่บาตรทำบุญ)

หัดตน ให้ศึกษาพระธรรมวินัย (กลัวภัย ไกลบาป)

หัดตน ให้รู้ในบารมีพระพุทธเจ้า (ศรัทธาทำตาม)

หัดตน ให้รู้วิธีปฏิบัติภาวนา (ออกจากทุกข์)

ข้อควรปฏิบัติเมื่อไปงานศพ

๑. ทักทายเจ้าภาพ

๒. ร่วมทำบุญกับเจ้าภาพ

๓. ทักทาย ไหว้ หรือ กราบประธานฯ

๔. จุดธูปเคารพศพ น้อมจิตถึงผู้ตาย

๕. อนุโมทนาบุญของผู้ตาย

๖. อุทิศส่วนบุญให้ผู้ตาย

๗. ขอขมากรรมที่ล่วงเกินต่อผู้ตาย

๘. ให้อโหสิกรรมที่ผู้ตายได้ล่วงเกิน

๙. ตั้งใจฟังสวดทำพิธีกรรม และพิจารณา

๑๐. ลาเจ้าภาพกลับ

****

★ <u>ปริศนาธรรม</u> ★

๑ ตัวมา พอมองเห็น

๒ ตัวมา มองไม่เห็นเลย

๒ ตัวไม่มา มองเห็นมากๆ

การตักเตือนกัน

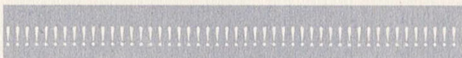

การตักเตือน – อบรม – สั่งสอน แม้บางครั้ง ต้องดุด่า ถ้าทำด้วยความปรารถนาดี และผู้ถูกตำหนิ ด่าว่า ตักเตือน จำใจต้องแก้ไขตน เพื่อไม่ให้ถูกตำหนิเพิ่มอีก ถือว่าเป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า การตักเตือนกันเป็นการชี้ขุมทรัพย์ ให้แก่ผู้ถูกตักเตือน ผู้ ถูกตักเตือนไม่ควรโกรธ ควรกลับมาพิจารณาดูข้อที่ถูกตักเตือนนั้นว่าสมควรแก้ไขปรับปรุงได้หรือไม่ ผู้เตือนก็ต้องเตือนด้วยมุ่งประโยชน์ การถูกผู้อื่นตักเตือน จึงเป็นเรื่องน่าอนุโมทนา ชีวิตของบุคคลผู้ไม่มีใครตักเตือน เหมือนอยู่อย่าง คนที่ขาดจากผู้หวังดี

ต.เต่า ???

ตาตี๋ ตาตี่ตี่ ตัวเตี้ยเตี้ย ไต่ต้นตาลต้นโตโต โตงเตงต่องแต่ง ตัวต่อตัวแตนต่างต่อยตา ต่อยตาตุ่ม ต่อยตามตัว ตาตี๋ ตาตี่ตี่ ตัวเตี้ยเตี้ย ต้องตกต้นตาล ต้นโตโต ตูม ตอนตก ตอต่างต่าง ใต้ต้นตาล ตำตูด ตำตา ตำตาตุ่ม ตำตามตัว ตาตี๋ ตาตี่ตี่ตัวเตี้ยเตี้ย ต้องตาย ตอนตอตำ ใต้ต้นตาลตน ต้นโตโต

!!!

แผนที่ไปพุทธธรรมสถานอุทยานวัดทางสาย

จ.ประจวบคีรีขันธ์

ทางรถไฟสายใต้
ชุมพร
สี่แยกบ้านกรูด
วัดดอนยาง
กม. ๓๘๒
วัดชัยภูมิ
ปั๊ม ปตท.
ธารวรา
บ้านกลางอ่าว
บ้านกรูด
รีสอร์ท
สถานีรถไฟบ้านกรูด
ถ.เพชรเกษม
ถ.เลียบชายทะเลบ้านกรูด
ตลาดบ้านกรูด
สภ.ธงชัย
เทศบาล
วัดธงชัย
ศาลาไทย
ชุมชนบ้านปากคลอง
บ้านริมน้ำ
ฟาร์มกุ้ง
วัดสีดาราม
วัดถ้ำคีรีวงศ์
จากกรุงเทพฯเข้าบอก
กม.๓๗๒
วัดอ่างทอง
12 ก ม.
วัดทางสาย
ทะเลอาวไทย
พระพุทธกิติสิริชัย
พระพุทธรูปหยกองค์ใหญ่
พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ
พุทธธรรมสถานอุทยาน

กำหนดการเข้าปฏิบัติธรรมประจำปี

ของพุทธธรรมสถานอุทยานวัดทางสาย

ครั้งที่ 1	วันบูชาบุรพาจารย์	วันที่ 7 - 10 มกราคม	ของทุกปี
ครั้งที่ 2	วันมาฆะบูชา	ขึ้น 13 ค่ำ เดือน 3 - แรม 2 ค่ำ เดือน 3	
ครั้งที่ 3	วันบรรพชาสามเณร	วันที่ 1 - 20 เมษายน	ของทุกปี
ครั้งที่ 4	วันวิสาขะบูชา	ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 6 - แรม 9 ค่ำ เดือน 6	
ครั้งที่ 5	วันอาสาฬหบูชา	ขึ้น 13 ค่ำ เดือน 8 - แรม 2 ค่ำ เดือน 8	
ครั้งที่ 6	วันแม่แห่งชาติ	วันที่ 10 - 14 สิงหาคม	ของทุกปี
ครั้งที่ 7	วันพ่อแห่งชาติ	วันที่ 3 - 7 ธันวาคม	ของทุกปี

ติดต่อสอบถาม กองธุรการวัดทางสาย ☎ 0-3269-5019

08 - 1926 - 8159 08 - 4334 - 4270 08 - 1294 - 9873

การปฏิบัติธรรมเป็นการสร้างบุญวาสนา

ที่ยิ่งใหญ่และถาวรที่สุดของชีวิต

ชื่อหนังสือ : พุทธธรรมสถานอุทยาน

จำนวนพิมพ์ : 40,000 เล่ม

ที่ปรึกษา : คณะสงฆ์
พระอาจารย์ประจักษ์ อโณมปญฺโญ
พระมหาประดิษฐ์ ปิยธมฺโม
พระธรรมฤทธิ์ ธมฺมจารี
ทนายสมบูรณ์ เสาร์แก้ว

เจ้าของ : พระอธิการไมตรี ฐิตปญฺโญ
พุทธธรรมสถานอุทยาน วัดทางสาย (เขาธงชัย)
บ้านกรูด ต.ธงชัย อ.บางสะพาน
จ.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๙๐
โทร. ๐ ๓๒๖๙ ๕๐๑๙ , ๐ ๘๑๙๒๖ ๘๑๕๙
Buddha Dhammastan Utayan Wat Tang Sai
(Khao Thong Chai) Ban Krud Thong Chai
Bang Saphan, Prachuabkhirikhan 77190
Tel. 0 3269 5019, 0 8192 68159

ตรวจปรู๊ฟ : คณะพระภิกษุ วัดทางสาย

จัดพิมพ์ : โรงพิมพ์ เคพีเจ เอนเตอร์ไพรซ์ จำกัด
โทร. 0 2682 4580 , 08 1466 9855,
08 63375670
http://www.wattangsai.com/

รายนามผู้บริจาคพิมพ์หนังสือธรรมะเพิ่มเติม

ข้าพเจ้า............................... นามสกุล...............................

บ้านเลขที่............. หมู่ที่............. หมู่บ้าน...............................

ตรอก/ซอย.......................... ถนน...............................

ตำบล.......................... อำเภอ...............................

จังหวัด.................... รหัส.............. โทร...............................

เป็นเจ้าภาพพิมพ์หนังสือพุทธธรรมสถานอุทยานจำนวน....................เล่ม

รวมพิมพ์............เล่ม (เล่มละ 25 บาท) เป็นเงิน........................บาท

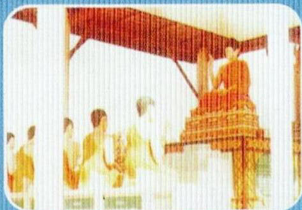
ขออุทิศกุศลให้แก่ 1...

2...

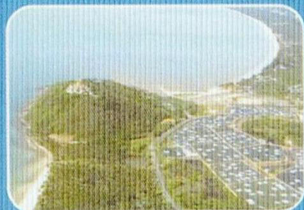
ติดต่อขอบริจาคในนาม เจ้าอาวาสวัดทางสาย หมู่ 9 (บ้านกรูด) ต. ธงชัย อ. บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ธนาณัติสั่งจ่าย ไปรษณีย์บ้านกรูด 77190 หรือ โอนเงินเข้าบัญชี ธนาคารออมสิน สาขาบางสะพาน ชื่อบัญชี วัดทางสาย เลขบัญชี 02-1205-20-052860-6 โทร. 0-3269-5019, 08-1926-8159

ทรัพย์สินติดตัวตามไปส่งเราได้แค่โรงพยาบาล ลูกหลานติดตามไปส่งเราได้แค่เชิงตะกอน บาป บุญ เป็นทุนรอนติดตามไปส่งเราทั้งในภพนี้และภพหน้า พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า การให้ธรรมเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

พระปฐมเทศนาศาลา

๑. กว้าง-ยาว-สูง ๕๐ เมตร
๒. มี ๕ ชั้น หมายถึง ขันธ์ ๕
๓. ๙ ยอด คือ โลกุตตรธรรม ๙
๔. จตุรมุข หมายถึง อริยสัจ ๔
๕. เดินผ่านศาลา ๘ หลังคือมรรค ๘
๖. พระพุทธ ๓๗ ปาง คือโพธิปักขิยธรรม

ภาพถ่ายทางอากาศ
นายสวัสดิ์ โชติพานิช ประธานโครงการ
(อดีตประธานศาลฎีกา)

พระหยกองค์ใหญ่

ติดต่อสอบถาม 0-3269-5019

สูง 50 เมตร
พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ
(นามพระราชทาน)
ไหว้กรมหลวง กราบขอพรพระใหญ่ ปลาบปลื้มใจที่พระเจดีย์

พระพุทธกิติสิริชัย

สูง ๙ วา

จงทำแต่ดี อย่าดีแต่ทำ
จงพูดแต่ดี อย่าดีแต่พูด
บอกบุญดีกว่าบอกบาป
ชวนคนทำบุญดีกว่าชวนคนทำบาป

อย่า อยู่ อย่าง กิน บุญ เก่า

พระตำหนักกรมหลวงชุมพร
พระอธิการไมตรี จิตฺตปุญฺโญ
(เจ้าอาวาส)

โอวาท ๓

อย่าทำบาป

จงทำบุญ จงทำจิตใจให้ผ่องใส

พุทธธรรมสถาน อุทยานวัดทางสาย